

»Ljubezni že zdavnaj ni več«

Sredi pisanja tega pisanja, ki je zdaj pred vami, je naš mestni predel nizko preletel helikopter. In veste, kaj je bila moja prva misel? »Je to tisto? Ne, ni bilo tisto, vendar na svetu tudi ni več prav veliko držav, katerih državljani se ob preletih lastnih sivo-olivno prepleksanih letal sprajujejo, ali ni vsa ta silna tehnika, ki so jo kupili vojakom, običajno cinično skritim za formulo ljudska armada, pravzaprav pripravljena zoper nje same. Sta streljanje na mejah in širjenje pristojnosti JLA v tisočmetrskem pasu kaj drugače kot poskus nadvse grobega zastraševanja lastnih državljanov, predvsem Slovencev, ki si Evrope pač ne predstavljajo ne na stari ne na novi romunski način? Predlog poveljanja pristojnosti vojske na mejah je spremljal nezasičen cinizem njenih predstavnikov, predvsem admirala Staneta Broveta, ki je izjavil, da naj bi vojska zapora ob meji »povečala ugled SFRJ v svetu«. Od Slovencev na stalnem delu v Beogradu kaj pametnejšega tudi ni bilo pričakovati. V isto vrečo lahko damo tudi izjavo predstavnika JLA, ki je ob nedavnem streljanju granicarjev na turške prebrenike izjavil, da nobena od izstreljenih krogel ni odžvižgala na italijansko stran. Tudi ni mogla, krogle so končale v telesih Turkov, enega so ubile,

druga hudo ranile. Sicer pa se varate, če mislite, da JLA zahteva razširitev obmejnega pasu od sto na tisoč metrov, njeni veljaki oziroma ZIS, ki je ta anahronizem formalno(?) pokrili, samo predlaga, da se pristojnost obmejnih vojaških enot razširi od 100 na 1000 metrov od mejne linije. Z drugimi besedami — možak sploh ni pijan, samo dva litra žganja je popil.

Ciril Ribičič, predsednik ZKS-Stranke demokratične prenoje, ki je te dni skupaj s številnimi Slovenci protestiral zoper graditev berlinskega zidu okoli Jugoslavije, je streljal zelo natančno, ko je dejal, da ni prvi, da hočejo v Beogradu zaradi razmer v enem delu države spremeniti ureditev v vsej Jugoslaviji. Da ne gre za nič drugega kot formiranje države-ječe, ilustrira tudi podatek, da je po drugi strani naša zvezna administracija predlagala, naj bi turisti po novem prihajali v Jugoslavijo kar z osebnimi izkaznicami. Jaz torej v Evropo skozi tisočmetrsko mrežo infrardečih in ne vem kakšnih še senzorjev ter živih in mrtvih straž, Evropa k nam pa s tramvajskimi kartami, morda pa bo zadoščalo celo dokument »tisoč nemških mark«, napisan seveda v nemškem. Mimogrede, v novomeški občini vam iz nepojasnjenih razlogov (menda ni-

majo knjižic, ki so v beograjski pristojnosti) ne morejo izdati potnega lista, do katerega imate po ustavi vsa pravica.

Omenjen pa je samo del vedno večjega beograjskega pritiska na Slovenijo, naj se vendar spamejuje in Jugoslavije za božjo voljo ne bega za demokracijo, demokratizacijo in čisti računi. Proti slovenske grožnje in tudi ukrepi, pod katerimi bosta podpisana spuščavo državno predsedstvo ali pa Ante Marković, ki je celo Hrvatom ali pa zlasti njim vsak dan bolj podoben dr. Stipetu Suvarju, pa bodo kvečjemu ostrejši in oprjemljivejši. Še zlasti zdaj, ko je jasno, da s slovenskim parlamentom po volitvah ne bo več mogoče manipulirati (sicer pa se je tudi Miran Potrč popolnoma ponarodil) in da v Sloveniji z izjemo Marojevičevega gibanja ni stranka, ki ne bi na svoji zastavi imela čudotvorne besede konfederacija. Nekateri samo za začetek nečesa, kar bi kasneje postalo Republika Slovenija, samostojna evropska država. Celo najbolj strpin in — če lahko tako rečem, ne da bi koga žalil — jugoslovansko usmerjenim strankarskim pravkom pa je jasno, da je tako imenovani skrajni slovenski scenarij edina realna opcija, če jugoslovanski dogovor o skupni državi na novih temeljih ne bo mogoč.

Skratka, Slovenija je kot žena, ki razmišlja o ločitvi, vendar ji na socialnem skrbstvu, kjer so zadoščeni za trdnost zakonov, ne vedo povedati nič lepega, nič spodbudnega, nič takega, kar bi jo pričalo, da je zakon sploh vredno reševati. Kajti, kot pravi njena prav tako razočarana sosedka Hrvaška, »ljubezni že zdavnaj ni več«.

MARJAN BAUER

Preudaren ...

(Nadaljevanje s 1. strani)
bi šla nerazvitim v obliki subvencij, ampak gospodarskih vlaganj.

V okviru predvolilne kampanje je bil Milan Kučan prejšnji sredo na javni tribuni v Metliki. V polni dvorani metliškega kulturnega doma sta Kučan in Sonja Lokar najprej odgovarjala na vprašanja moderatorja večera Marjana Bauera.

Po tem uvodnem delu sta odgovarjala še na številna aktualna vprašanja poslušalcev.

Seveda se je vsa stvar sukala okoli Slovenije kot države slovenskega naroda, o njenem položaju v Jugoslaviji in njeni nadaljnji usmeritvi. »Mi se zavzemamo za tako Jugoslavijo, ki ne bo za noben narod in nobeno narodnost Prokustova postelja, ki bo vsakemu narodu priznala njegovo subjektiviteto, neodvisnost in samostojnost, brez političnega in vsakršnega nasilja večine nad manjšino. Skratka: zavzemamo se za demokratično, pravno, gospodarsko uspešno Jugoslavijo. Da bi to dosegli, pa so potrebne globoke, korenite spremembe. Sedaj v Jugoslaviji nimamo ne socializma niti nismo pravna država,« je med drugim dejal Milan Kučan. ZKS-Stranke demokratične prenoje in Kučan kot eden najpomembnejših tvorcev take stranke ter kot kandidat za predsednika Slovenije si v prvi vrsti prizadevajo za demokratično Jugoslavijo v celoti; če to ne bo moč doseči, pa bodo naredili vse za konfederalni položaj Slovenije. »Če pa

JASNO IN ODLOČNO O JUGOSLAVIJI IN SLOVENIJI — V Metliki je Milan Kučan jasno opredelil položaj Slovenije kot države slovenskega naroda, njen položaj v Jugoslaviji ter način in pot, ki nas vse skupaj ali Slovenijo samo pelje v Evropo. (Foto: A. B.)

se bo pokazalo, da ostala Jugoslavija ne želi ne prve ne druge poti, bomo pač za Jugoslavijo brez Slovenije. Če bi bili prizadeti naši življenjski interesi, je možna tudi ta zadnja pot, čeprav si je jaz prav nič ne želim. Zavedati pa se moramo, da bo Evropa tretjega tisočletja konfederacija enakopravnih, suverenih in demokratičnih narodov in če Jugoslavija ne bo hotela v tako Evropo in pod takimi pogoji, bomo Slovenci morali iti sami.«

A. BARTELJ

Kje je zdaj zaprto območje na Kočevskem

KOČEVJE — V Uradnem listu SRS št. 6 z dne 28. februarja je objavljen odlok o varovalnem območju, ki določa, kje se omeji iz obrambnih razlogov prosti gibanje, prebivanje in nastanjanje jugoslovanskih in tujih državljanov. Skrajšano povedano, obsega to območje ozemlje od Gorenje Žage preko Brige (Gornje), Kreppe, Loške stene Dragarskega vrha, Žurgarske stene na Vršč, Štalcerski hrib, Verderb, Grgelji, Kolpo in po njej do Gornje Žage. Na tem območju pa je dovoljen prehod po cestah Kočevje—Livold—Kaptol—Brod na Kolpi in Dol—Laze—Spodnja Bilpa—Gornja Žaga. Natančneje meje varovalnega območja določata republiška sekretariata za notranje zadeve in za ljudsko obrambo, zemljišče pa mora biti označeno tudi z opozorilnimi tablamami (v nekaterih jugoslovanskih in tujih jezikih), na katerih mora biti napisano besedilo o prepovedi oz. omejitvi gibanja. Te table morajo biti postavljene do 30. aprila letos. Kdor bi rad o tem zvedel več in natančneje, naj prebere omenjeni Uradni list ali se pozanima pri omenjenih organih.

J. P.

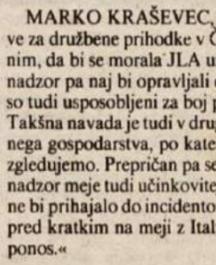
Naša anketa

»Ne« za nov berlinski zid

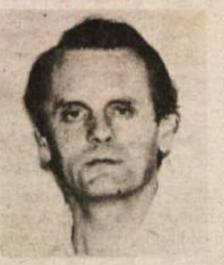
Človeku se vedno bolj vsiljuje prepričanje, da se vse zares dogaja po vnaprej narejenem scenariju. Četudi bi slovenski protest uspel, je bilo marsikaj pravzaprav že doseženo. Doseženo je bilo, da je bila spet na nogah vsa Slovenija, tokrat zaradi predloga zvezne vlade, ki je nastal v zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo, za razširitev obmejnega pasu s sedanjih sto na tisoč metrov. Po njihovem je to nujen ukrep za povečanje našega ugleda v svetu. Razširjanje pooblastil vojaških mejnih enot v notranjost jugoslovanskega ozemlja je resnično vrhunec vsega, s čimer si stebri jugoslovizma na vsak način hočejo ohraniti oblast v državi. Gre za potezo, ki je v popolnem nasprotju s politiko odpiranja v svet in s procesi, ki so zajeli Evropo. Ta podira meje, pri nas pa bi gradili nov berlinski zid. Gre za nov dokaz, da je vojska pri nas močan politični dejavnik, ki ji takšne poteze vlade, kot je bila na primer o'obritev posebnega davka, samo še krepijo položaj in dajejo pogum tudi za take predloge, kot je zadnji. Streljanje na mejah in širjenje pristojnosti vojske v tisočmetrskem pasu ni namenjeno ne miru ne varnosti, ampak strahovanju ljudi, je bilo rečeno v sporočilu slovenskih javnih protestov proti predlogu ob zahtevah, da se vojski nasploh morajo vzeti pooblastila na meji in za vmešavanje v civilno življenje.

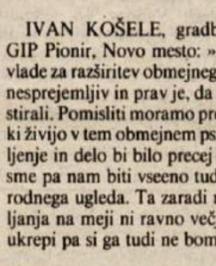
JOŽE FABINA, inšpektor na metliški davčni upravi: »V današnjih časih in razmerah je streljanje na mejah barbarsko dejanje, streljanje ljudi pa legaliziran umor. In sedaj hočejo obmejni pas še desetkratno razširiti, da bodo lahko še bolj streljali! In to v Evropi, v kateri kmalu ne bo več mej v starem smislu. Tudi meja in vse, kar je povezano z njo, mora postati stvar javnosti. Meje naj varuje policija, ne pa vojska, za katero človeško življenje očitno nič ne velja.«

MARKO KRAŠEVČEC, direktor Uprave za družbene prihodek v Črnomlju: »Menim, da bi se morala JLA umakniti z meje, nadzor pa naj bi opravljali organi UNZ, ki so tudi usposobljeni za boj proti kriminalu. Takšna navada je tudi v drugih državah tržnega gospodarstva, po katerih se sicer radi zgledujemo. Prepričan pa sem, da bi bil tak nadzor meje tudi učinkovitejši, zagotovo pa ne bi prihajalo do incidentov, kakršen je bil pred kratkim na meji z Italijo, ki nam ni v ponos.«

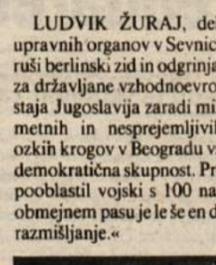
MILENA JESENKO, prosvetna delavka iz Brežic: »Mislim, da je širjenje obmejnega pasu v času, ko navezujemo svojo prihodnost na odpiranje v Evropo, velika neumnost. Sem odločno proti temu in solidariziram z vsemi, ki so se iz protesta zbrali vzdolž slovenskih meja. Argumenti, ki jih predlagatelji navajajo, me niso prepričali, domnevam lahko le, da so v ozadju drugi, ki jih mi ne poznamo.«

IVAN KOŠELE, gradbeni delavec v GIP Pionir, Novo mesto: »Predlog zvezne vlade za razširitev obmejnega pasu se mi zdi nesprejemljiv in prav je, da so ljudje protestirali. Pomisliti moramo predvsem na tiste, ki živijo v tem obmejnem pasu in katerih življenje in delo bi bilo precej oteženo, ne sme pa nam biti vseeno tudi glede mednarodnega ugleda. Ta zaradi nedavnega streljanja na meji ni ravno večji, s podobnimi ukrepi pa si ga tudi ne bomo popravili.«

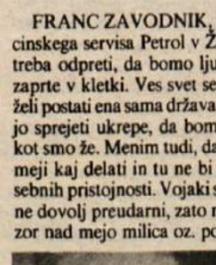
EDI GRMŠEK, referent za SLO in družbeni standard v Rudniku Senovo: »Zs tehničnega vidika se mi zdi širjenje obmejnega pasu na 1 km več kot vprašljivo, saj je težko obvladovati tak teritorij. Sicer pa je takšno zapiranje meje vse prej kot v skladu s sodobnimi gibanji, ko se ruši celo berlinski zid. Koliko potem še velja parola, da je naša meja najbolj odprta na svetu? V tem pogledu je tudi razumljivo, da Avstriji postavljajo tankovske ovire. Še večjo nevarnost vidim v tem, da bo vojska lepega dne vsa Slovenijo naredila za obmejni pas!«

LUDVIK ŽURAJ, delavec občinskih upravnih organov v Sevnici: »V časih, ko se ruši berlinski zid in odgrinja 'železna zavesa' za državljane vzhodnoevropskih držav, postaja Jugoslavija zaradi milo rečeno nesposobnih in nesprejemljivih zahtev nekkih ozkih krogov v Beogradu vse bolj vprašljiva demokratična skupnost. Predlog o razširitvi pooblastil vojski s 100 na 1000 metrov v obmejnem pasu je le še en dokaz več za tako razmišljanje.«

MARTIN ŽUŽEK, kmet s Trebelnega: »Nikakor se ne morem strinjati s tistimi, ki zagovarjajo predlog, da bi lahko vojska legitimirala ali celo streljala na vsakogar, ki je ne bi 'ubogal', namesto v dosedanjih stotih metrih ob meji celo kilometer od državne meje. Glede na to, kar lahko preberemo in slišimo, vemo, da so imeli kmetje in drugi prebivalci ob meji že sedaj precej sitnosti z dovolilnicami JLA. Da bi to povečalo ugled Jugoslaviji, je smešno!«

FRANC ZAVODNIK, poslovodja bencinskega servisa Petrol v Zlebiču: »Meje je treba odpreti, da bomo ljudje in ne živali, zaprte v kletki. Ves svet se odpira, Evropa želi postati ena sama država, pri nas pa hočejo sprejeti ukrepe, da bomo še bolj zaprti, kot smo že. Menim tudi, da vojska nima na meji kaj delati in tu ne bi smela imeti posebnih pristojnosti. Vojaki so mladi fantje in ne dovolj preudarni, zato naj bi imela nadzor nad mejo milica oz. policija.«

VUKOJE MRDAKOVIČ, upokojenec iz Kočevja: »Širjenje obmejnega pasu, na katerem naj bi veljali posebni ukrepi, je po mojem prepričanju isto, kot da bi se v razvisti spet vračali med nerazvite. Ne vem, komu je to prišlo na misel, pa tudi predstavljati si ne morem, kakšen smisel naj bi postreli ukrepi sploh imeli.«

Še sindikati se boje konkurence

»Če se ne bomo prilagodili, nas bo zamenjal kdo drug,« je dejal Miha Ravnik, predsednik slovenskih sindikatov, na razgovoru v Brežicah

BREŽICE — Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Miha Ravnik si je ob obisku v Brežicah ogledal Tovarno poljišča, se udeležil seje izvršnega odbora sindikata podjetja in nato še pogovora s sindikalnimi aktivisti v občini in regiji, z direktorji podjetij in ustanov ter s predstavniki občinske skupščine in njenega izvršnega sveta.

Jože Tomc, predsednik občinskega sveta ZSS, je opozoril na kritične socialne razmere, v katerih so se znašli delavci. Sicer pa se je pogovor vrtil okrog programa Svobodnih sindikatov Slovenije pred njihovim prvim kongresom. Miha Ravnik je pri tem poudaril, da je pri delu sindikata pomembno le to, koliko se razmere dejansko spremenijo. »Spremembe na gospodarskem področju porajajo socialne probleme. Že

danes je v Sloveniji preko 35 tisoč brezposelnih, zaradi zapiranja podjetij in prestrukturiranja pa bo potrebno po nekaterih ocenah prezaposliti 100 do 150 tisoč delavcev. Gospodarska kriza trenutno sili kar 65 podjetij v stečaj. Če jih vlada hoče rešiti, mora iz tujine dobiti 300 milijonov nemških mark. Novost v primeru take odločitve je, da bo vlada sredstva vložila kot svoj delež v podjetja, za katera bo presodila, da si to zaslužijo. V skladu s svojim deležem bo imela seveda tudi vpliv na odločanje,« je povedal Ravnik in ob tem dejal, da ustanavljanje novih podjetij še ne pomeni rešitve za brezposelnost. Lani je bilo na primer v Sloveniji ustanovljenih kar 5000 novih podjetij, ki pa so skupno zaposlila le 3000 delavcev.

»Nesprejemljivo je, da v stečajnih postopkih odpuščamo samo delavce, ne pa tudi vodilnih struktur. In ne drži, da je zunaj tudi tako, kajti tam ob stečaju zamenjajo vodstvo, zamenja se kapital in lastnik, delavci pa ostajajo za stroji!« je dejal Ravnik.

Svoj uvodni del je Ravnik zaključil takole: »Sindikati se mora omejiti na ta štiri vprašanja in se pri delu ustrezno spremeniti, ker ga bo drugače zamenjal kdo drug, drugi sindikati, ki se bodo

znali ustrezno organizirati. Podpiramo sicer ustanavljanje neodvisnih sindikatov, vendar bodo morali prerasti na republiško raven, če bodo hoteli kaj pomeniti v družbi. Mi namreč potrebujemo centraliziran sindikat z javno vlogo in tudi z močno organizacijo na ravni podjetja.«

B. DUŠIČ

Delu pravo ceno

ČRNOMELJ — Kot je na skupščini občinskega sveta Zveze sindikatov Črnomelj pretekli teden dejal njegov predsednik Bojan Vipavec, v črnomaljski občini malo govori o novih, boljših programih, s pomočjo katerih bi prišli tudi do boljših plač, več pa o tehnoloških presežkih delavcev, ki jih je v občini že okrog 500. Obsodil je poslovodne delavce, ki so nekaj na veliko zaposlovali, sedaj pa se hočejo odvečnih delavcev znebiti, žal predvsem invalidov in starih, česar si ne dovolijo niti na Zahodu.

Stjepan Puljak iz Belta je v razpravi zahteval zagotovitev varnosti ljudem, ki bodo aktivni v sindikatu, saj po njegovem sedanjim statusu podjetij niso naravnani tako, da bi sindikati lahko delovali. Morebitno rešitev zato vidi v tem, da imajo zunanji tovarni strokovne službe, ki bi varovale sindikat in delavce. Skrbi pa ga tudi varstvo delavcev pri delu, posebno pri zasebnikih. Martin Skube iz Belta pa je pripomnil, da cilj sindikata ni, da se bori za plače, ampak mora delu postaviti pravo ceno.

Jože Miklič, predsednik dolenjskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko, je poudaril, da je njihova glavna naloga zaščititi delavce in vedeti, s kom se bodo pogajali.

Na skupščini črnomaljskega občinskega sveta Zveze sindikatov so izvolili tudi novega predsednika, člane sveta in drugih organov. Med kandidati Bojanom Vipavcem, Miljevo Čatovič in Jožetom Kočevarjem je dobil slednji s tajnim glasovanjem največ glasov. Kočevar, doslej vodja kadrovske službe v semiški Iskrbi, bo delo opravljal poklicno.

M. B.-J.

NOVINARJI IMAJO SVOJ SINDIKAT

Slovenski novinarji so kot prvi v Jugoslaviji ustanovili svoj sindikat. Ustanovna skupščina Sindikata novinarjev Slovenije je bila v torek, 6. marca, v Kopru, na nji pa so delegati skoraj vseh novinarskih aktivov in časopisnih hiš sprejeli kratak in jednat statut, stavkovna pravila in izvolili svoje vodstvo. Novemu sindikatu predseduje Venčeslav Japelj iz primorskega aktiva, ki je bil pri pripravah za ustanovitev sindikata najbolj dejaven. Sindikat se bo predvsem boril, da se gmojat in moralno vrednotenje novinarskega dela dvigne na ustrezno raven.

Mariborski strokovnjaški pingpong

Uvoz menedžerjev?

MARIBOR — Bo Maribor uvozil menedžerje, ki naj bi ga popeljali v gospodarsko renesanso? Zamiseli se je porodila prav tam, kjer naj bi za štajersko prestolnico vzgajali poslovneže — namreč na mariborski ekonomski-poslovni fakulteti. Nekateri so mnenja, da skupina mladih ekonomistov, zbranih predvsem v znanem fakultetnem inštitutu za ekonomsko diagnozo in prognozo, s takšnim predlogom pljuva v lastno skledo, ker s tem priznava svoj nemoč v spopadanju s konkretnimi poslovnimi problemi. Toda njim v bran je treba povedati, da je John Kenneth Galbraith velik svetovni ekonomist, vendar to še ne pomeni, da je tudi velik poslovnež.

MILAN PREDAN

Ljubljanska banka

Dolenjska banka d. d.
Novo mesto

KJE HRANITI PREDMETE POSEBNE VREDNOSTI?

Ljubljanska banka — Dolenjska banka, d. d., Novo mesto

uvaja novo storitev — poslovanje s sefi.

Najem sefa bo za marsikoga prava rešitev za varno hranjenje predmetov posebne vrednosti, vrednostnih papirjev in dokumentov. Banka razpolaga z večjim številom sefov (predalčkov), ki so različne velikosti. Vabimo vas, da razmislite o varnem hranjenju vaših dragocenosti in dokumentov posebne vrednosti. Več informacij o hranjenju le-teh v sefu Ljubljanske banke — Dolenjske banke, d. d., Novo mesto lahko dobite na sedežu banke v Novem mestu, Kettejev drevored 1 (sektor za poslovanje z občani, tel. 22-213, int. 335).

Ljubljanska banka Pravi naslov za denarne zadeve

Za zdravje v hrani in politiki

Občni zbor podružnice SKZ Trebnje — Poraz komunistov kot nujnost za boljšo prihodnost — Le delo in znoj — Za obnovev gospodinjke šole

TREBNJE — Trebjanjska podružnica Slovenske kmečke zveze je na občnem zboru 9. marca letos predstavila listo kandidatov za družbenopolitični zbor občinske skupščine in pojasnila svoj (predvolilni) delovni program. Obiskovalcem, ki se jih je zbralo za polno dvorano tukajšnjega kulturnega doma, sta govorila tudi Ivan Oman in dr. Franc Zagožen.

Predsednik trebjanjske podružnice Tone Strah, ki je zbrane nagovoril z »drugi prijatelji«, je v krajšem uvodu omenil dosedanja krivična ravnanja s kmetom in med temi kulaške procese in

odvzeme zemlje. Ob koncu zbra pa je dejal v zvezi s tako politikom, da se bo podružnica SKZ Trebnje v prihodnje zavzemala za odpravo storjenih krivic. Pot do cilja, kot jo utira program podružnice SKZ Trebnje, obravnavan in delno dopoljen na omenjenem zboru, vodi edinele skozi demokratično družbo, parlamentarno demokracijo in pravno državo. Razen za te civilizacijske pridobitve se podružnica zavzema med drugim še za čimbolj zdravo pridelavo hrane, za zasebno zdravstvo, zobozdravstvo in veterinarstvo.

Nekatera stališča Slovenske kmečke zveze sta na občnem zboru v Trebnjem poudarila Oman in Zagožen. Nekakšna rdeča nit njunih nastopov je bilo nezadovoljstvo s sedanjim stanjem v družbi in prepričanje, da je na volitvah treba poraziti komuniste kot glavne krivce za

V razpravi na zboru so predlagali ponovno uvedbo gospodinjke šole, ki je bila celo prav blizu na Mali Loki. Ciril Pungartnik se je zavzel za klavnico in mlečno predelovalnico v občini, Alojz Metelko pa je nasprotoval jugoslovanskemu uvozu ceneje hrane, ki ni vselej tudi uporabna. Zoper dumpinški uvoz živil je nastopil tudi Oman, ki je menil, da domača kmetijska proizvodnja nikakor ni zaščitena, medtem ko uživa npr. Rdeča zastava nenormalno močno zaščito.

L. M.

IVAN OMAN V METLIKI

METLIKA — V nedeljo, 18. marca, bo ob 9.30 v tukajšnjem kulturnem domu Edvarda Kardašja predsednik Slovenske kmečke zveze Ivan Oman predstavil volilni program svoje stranke. Vabljeni člani in simpatizerji stranke ter vsi ostali občani!

KAKO RAZDELITI NEOBDELANO ZADRUŽNO ZEMLJO?

ČRNOMELJ — Tukajšnja Socialistična zveza ima v svojem programu, ki je hkrati tudi osnova za volilni program, zapisano, da zahteva ustrezno razdelitev neobdelane in zapuščene zadrudne zemlje. Krajane je ob nedavnem obisku podpredsednika republiške SZ Viktorja Zaklja v Črnomlju zanimalo, na kakšen način, po kakšni ceni in komu bodo razdeljevali to zemljo, ki je bila, če je sedaj zadrudna, gotovo nekaj odzeta zasebnikom. Sekretar občinske SZ Zvone Butala je pojasnil, da bodo morali najprej napraviti kataster neobdelane zemlje in šele potem načrt, kako naprej. Zakelj pa je dodal, da bodo morali to problematiko reševati ob obdobju do obdobja in od posameznega primera do primera.

INTENZIVNI TEČAJ IZ KLETARSTVA

NOVO MESTO — Društvo vinogradnikov dolenske prireje v sodelovanju z Zadružno zvezo Slovenije intenzivni 42-urni tečaj iz kletarstva za vinogradnike. Tečaj se bo pričel v ponedeljek, 19. marca, ob 16. uri v prostorih Kmetijske šole Grm pod Trško gozdo; vodil ga bo mag. Julij Nemanič s sodelavci enologi. Za sofinanciranje tečaja bo vsak udeleženec prispeval simbolično vsoto 50 din. Vabljeni!

POKUŠALI SO LEDENO VINO

ŠENTJERNEJ — Podružnica Društva vinogradnikov Dolenske prireje je v soboto zvečer v prostih Iskrine menze za svoje vinogradnike pripravila nadvse zanimivo predavanje mag. Julija Nemaniča o »Kulturi pitja vina s pokušnjo vzorcev vin«. Vinogradniki so poskusili več kot dvajset vzorcev in pod strokovnim vodstvom ugotavljali kvaliteto in napake v nekaterih vzorcih. Na koncu so poskusili tudi znamenito ledeno vino iz metliške kleti.

EVROPA TAKO, MI PA TAKO

Medtem ko pri nas, zlasti na sestankih podružnic Slovenske kmečke zveze, vedno znova oživljajo predlogi o ustanovitvi manjših mlekar (tudi Dolenski naj bi jo vnovič dobila), poteka v svetu tržne ekonomije posvečen obraten proces. Tako se na primer v deželah Evropske gospodarske skupnosti že dlje časa manjša števila mlečnopredelovalnih obratov. Samo v Zvezni republiki Nemčiji se je v enem letu skrčilo za dobrih 16 odstotkov in računajo, da je rentabilen samo še obrat, ki ima zmogljivost nad 50.000 ton proizvodnje. In še primerjava: celotna Dolenska in Posavska dobavita ljubljanskim mlekarjem zdaj 35.000 ton mleka na leto.

Po Omanovi petkovi napovedi načrtovanih velikih sečenj v slovenskih gozdovih je dejal Andrej Kastelic iz GG Trebnje, da na območju občine takih načrtov ni. Po njegovem takih obsežnih sečenj na trebjanjskem območju ni bilo niti doslej.

sedanje porazne razmere. Prvaka SKZ sta komunistom in socialistom očitala predvolilno demagogijo, pri čemer je Franc Zagožen dejal, da je kot rešitev mislelo objubiti ljudem le trdo delo in znoj. Kot pa je menil Ivan Oman, Demos ponuja normalno državo, v kateri bomo delali in ne govorili.

Smrt iz Plomina

Istrski premog ogroža tudi naše gozdove

Gozd je od nekaj tesno povezan in odvisen od polja, prav tako polje od gozda. Kmetijstvu zato ne more biti vseeno, kaj se dogaja z gozdarstvom, in s strahom lahko opazujemo, kako se večja nevarnost za naše gozdove, zlasti kočevske. »Smrt prihaja iz Plomina« je naslov obširnega zapisa, objavljenega v Primorskih novicah, ki — če le držijo na vedeni podatki — upravičeno vzbudijo ne le prebivalce Istre in Slovenskega primorja, marveč tudi širše okolice, z našo pokrajino vred.

Avtor trdi, da je Labin po Črnomlju ena najstrašnejših ekoloških bomb v Evropi. Tam namreč kopelje premog, ki vsebuje velike količine žvepla in ki ga pokurijo v termoelektrarni Plomin, zgrajeni v enem najlepših fjordov na Jadranu. Ob gorenju 230.000 ton premoga se ustvari kar 25.000 ton žvepla na leto, ki gre v zrak in se v obliki kislega dežja vrača na zemljo ter vse bolj uničuje rastline. Odkar so zgradili orjaški dimnik, onesnaženja niso zmanjšali, le razširili so ga na večjo površino in tako zajeli še naše gozdove, ki že kažejo vidne znake propadanja.

Toda še huja kot žveplo je radioaktivnost našega premoga. Monstruozna labinska kataklizma se je po mnenju pisca šele začela. V dokaz navaja genetske deformacije novorojenih živali, prašičev s slovenskimi rilci, spremembe pa so opazne tudi na ljudeh. V ambulanti v Labinu ugotavljajo zdravniki, da za polovico novorojencev, ki so se rodili mrtvi, ne vedo vzroka, povečalo pa se je tudi število splavov in malignih tumorjev. Strokove raziskave že nakazujejo povezavo s povečano radioaktivnostjo, dokončen odgovor pa bo znanost šele morala dati.

-D-

Eni govorili, drugi ustvarjali?

Predstavniki Zadrudne zveze Slovenije, Metličani in Črnomalci o zadrudništvu — O deležu, majnih kmetijah, vrnitvi zemlje, zasebnih zadrugah

ČRNOMELJ — Pretekli teden je Zadrudna zveza Slovenije pripravila v Črnomlju posvet z zadrudniki in zadrudnimi delavci iz metliške in črnomaljske občine, na katerem je njen predsednik Leo Frelih pregovoril predvsem o družbenem položaju in poslovni usmeritvi zadrudništva, Cveto Velikonja pa o novem zakonu o gozdarstvu.

Ko je govoril o zakonu o zadrugah, je Leo Frelih poudaril, da je novo v njem to, da je KZ prostovoljna organizacija zadrudnikov, ki samostojno odločajo v njej. Zadrugo lahko ustanovijo že tri poslovno sposobne osebe. Kmetje naj bi plačali od 500 do 1.000 DEM deleža zadrugi, s tem pa bi imeli tudi večji občutek pripadnosti KZ. O tem, ali naj bi delež plačevali tudi v zadrugah zaposleni delavci, pa obstaja še več možnosti. Velikonja je dejal, ko je govoril o novem zakonu o gozdarstvu, da sta komu dve obliki organiziranja: da bi oblikovali javna podjetja ali javne službe. V Zadrudni zvezi se nagibajo k slednji.

Direktor črnomaljske zadrage Niko Požek je omenil, da so nekateri, vendar maloštevilni kmetje za ukinitve zadrug, drugi pa so pripravljani dati tudi 2.000 DEM, da bi imeli vpliv pri upravljanju. Alojz Štrucej, kmet iz Gribelji, je pristavil, da bi moral biti delež znan. Sicer pa kmetje po njegovih besedah veliko pričakujejo od sprememb v zadrudništvu. »Med kmeti prevladuje mnenje, da bi se v okvirju obstoječe KZ lahko organizirali tako, da bi bili vsi enakopravni. Sicer pa imajo kmetje sedaj možnost, da tudi sami organizirajo zadrugo. Bojim pa se, da bomo le govorili in razmišljali, kako naj izplačamo, ča pa nas bo pozvolil. V tem času pa bodo tisti, ki so za

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Dolenjskemu cvičku moramo povrniti ugled Po zgledu šilherja?

Pred dobrim desetletjem tako iskani in popularni cviček doživlja dvakratno krizo. Obdobje »mode« belih vin, ki še vedno traja, je spreobrnilo mnoge vnete častilce cvička. Zanimanje za to zdravo in pitno rdečkasto vino pa ni manjše samo zaradi barve. Večjo krivico so utrpeli dolenski in posavski vinogradniki zaradi neustrezne kmetijske politike, zaradi prirejane vinske zakonodaje in sploh malomarnega odnosa naše vlade do vinogradništva, posebno do dolenskega cvička.

Kako popraviti napake iz preteklosti, kako povrniti zopet zaupanje porabnikov vina? V naši bližini, na avstrijskem Štajerskem, pridelujejo rdečkasto vino šilher (der Schilcher), ki je po videzu in okusu zelo podobno dolenskem cvičku. Kljub odličnim avstrijskim belim vinom je šilher najbolj popularno avstrijsko štajersko vino. Najdemo ga na vinskih kartah najbolj izbranih restavracij in dosega višjo ceno kot omenjena bela sorta vina. Naj omenim, da je tudi v Avstriji podobno kot pri nas v tem času večje povpraševanje po belih vinih. In kako je uspelo rdečkastemu šilherju zadržati ugled in ceno? Avstrijci imajo zelo dorečeno vinsko zakonodajo in jo v praksi tudi v celoti izvajajo in spoštujejo. Vino šilher se pridobiva iz grozdja sorte plavi Wildbacher, ki je predpisano samo za zahodno Štajersko, kjer je 200 ha vinogradov. Nobeno drugo vinorodno področje na Avstrijskem nima pravice pridelovati iz sorte Wildbacher vina z imenom šilher. Ustanovili so »Zvezo za zaščito zahodno-štajerskega šilherja«. Izoblikovali so svojo zaščitno znamko, ki je razpoznavna po belem konju.

Člani zveze so dolžni do konca novembra javiti svoj letni pridelek šilherja. Od srede decembra ga že prodajajo v steklenicah. Že več let je šilher razprodan že poleti. Lansko dolgotrajno deževno vreme v času cvetenja vinske trte je zmanjšalo pridelek šilherja za 30 odst., ker je na trgu povpraševanje za to vinsko

posebnostjo stalno, so se dvignile v jeseni cene grozdja. Letnik grozdja 1988 so plačevali po 20 do 22 šilingov kilogram, lanskoletno grozdje pa 23 do 27. Okoli 230 vinogradnikov na Štajerskem prodaja grozdje, okoli 110 vinogradnikov pa šilher steklenični in ga prodaja na »pušenskih«. Cene grozdja so pogonale tudi ceno vina in ta se giblje med 60 in 70 šilingi za steklenico (0,7 l).

Namen te informacije je, da bi nas spodbudila k zaščiti dolenskega cvička. Recept skoraj imamo, samo potruditi se je treba. Dosedanja država ali vlada je sicer naredila prve korake, da bi preprečila stekleničenje rdečega vina cviček, namizno vino brez porenja, ki ga stekleniči Badel. Službe so prehitro

ZGODNJA ZAŠČITA TRTE

Poleg pršice, oidijs in črne pegavosti ter napada zemljemerke in jajčkastih rilčkarjev lahko pričakujemo napad bakterijskih boleznih. Kdor ni lani pravočasno zaščitil trte pred napadom pršic ali oidijsa, bo to moral storiti sedaj. Prav tako tudi tisti, ki imajo vinograd okužen s črno pegavostjo oz. phomopsisom. V času mirovanja priporočamo uporabo modre galice (4%) proti phomopsisu in bakteriozom in žvepleno-apne brozge (25%) proti pršicam in oidijsu.

V času, ko so očesa tik pred odpiranjem (različno po sortah), uporabljamo: foliolid olje (1%), oleodiazinon (1%) proti pršicam in zemljemerk; cosan (2 — 3%) proti oidijsu in pršicam (pri temperaturi nad 15° C); tiodan E 35 (0,3%), fenitridin 50 ec (0,15%), lebaycid EC 50 (0,15%) proti jajčkastim rilčkarjem (skropimo tudi okrog trossov po dehu).

Ne skropite s prevelikim pritiskom, uporabljajte fine šobe! (Inž. JOŽE MALJEVIČ)

obupale oziroma se niso potrudile. Novi minister za kmetijstvo že ima nalogo, ki je izvedljiva. Upajmo, da bomo dobili takega, ki se bo zavedal, da je tudi dolenski cviček naša pomembna gospodarska vrednota, ki jo je potrebno zaščititi in tako pridnemu dolenskem vinogradniku omogočiti zaslužni dohodek. mag. JULIJ NEMANIČ

Kmetu več kot kdajkoli

Velja se potruditi, da bo Dolenska dobila ustrezen delež iz velikega pospeševalnega programa

Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal, to je značilnost letos predvidenega spodbujanja pridelave hrane, letošnjega subvencioniranja kmetijstva. Kdor bo kot Kalimero večno tarnal nad krivicami in se ne bo potrudil, da bi dobil premije ali regresne, ne bo imel nič od zajetne vreče denarja, ki se v Sloveniji polni posebej za kmetijstvo z 1,2-odstotno prispevno stopnjo iz dohodka.

Po republiškem programu se bo letos nabralo kar 626 milijonov dinarjev nevrčljivega denarja, ki bo namenjen za spodbujanje pridelave in priraje, vendar ne vsakršne in za vsako ceno. Program je prilagojen sicerjšim prizadevanjem družbe po smotni in ekološko kar se da čisti proizvodnji hrane, po preusmerja-

nju in večanju kmetij, izboljšanju kakovosti pridelkov ipd., pravico do uporabe denarja v ta namen pa bosta imela oba sektorja lastništva, zasebni in družbeni. Na naših kmetih in pospeševalcih je, da Dolenska ob tem ne bo ostala napol praznih rok.

Pospeševalni program je zelo širok, saj opisan obsega kar 16 časopisnih strani velikosti Dolenskega lista. Za naše kmete bo seveda zanimiva predvsem živinoreja, ki ima v subvencioniranju največji delež. Samo primer: za nakup krave privesnice, ki bo po telitvi najmanj 100 dni v kontroli mlečnosti ali pa ima znano poreklo, je predvideno 4.000 din regresna. Skupni znesek regresna naj bi pripomogel, da bi se samo letos število dobrih plemenskih živali povečalo za 10.000. Podobne izdatne spodbude bodo deležne tudi druge kmetijske panoge tja do reje drobnice, kuncev in čebel. Pomoč je predvidena tudi pri gradnji ali prenovi gospodarskih objektov, pa tudi bivalnih prostorov za kmečki turizem itd., delež podpore pa lahko znaša do petine predračunske vrednosti.

Kaj drugega naj bi torej priporočili našim kmetom, kot da se pozanimajo za možnosti. Pri tem jim je dolžna pomagati zadruga oz. pospeševalna služba. Za že omenjene privesnice na primer je treba vložiti zahtevek za uveljavitev regresna od 1. do 15. julija. Stični in birokracije je resda nekaj, vendar se trud izplača.

M. LEGAN

OBČNI ZBOR IN PREDAVANJE V STRAŽI

STRAŽA — V nedeljo, 18. marca, bo ob 8.30 v dvorani krajevne skupnosti občni zbor podružnice vinogradniškega društva Dolenske. Po njem bo inž. Jože Maljevič predaval o zaščiti vinske trte in drugih strokovnih zadevah vinogradništva. Vabljeni!

kmetijstvo

RAZDELITI KOČEVSKO ZEMLJO

KOČEVJE — Po sedanjih zamislih bo družbeno kmetijstvo v kočevski občini obdržalo za svoj proizvodnjo okoli 10.000 ha zemljišče, predvsem v dolini okoli Kočevja, ostalo pa naj bi razdelili tistim, ki so jo voljni obdelovati. Kočevska občina meri 76.600 ha in je po površini druga največja v Sloveniji, ima pa le 19.500 prebivalcev ali 24,5 na kv. km in je najredkeje naseljena slovenska občina. Pred vojno je bilo tu 40 odstotkov obdelovalnih površin in 60 odstotkov gozdov, danes pa je le še 20 (po nekaterih podatkih celo le še 13) odstotkov obdelovalnih površin, ostalo je gozd in grmovje. V družbeni lasti je 70 odstotkov zemlje, v zasebni pa 30, se pravi prav obratno kot v ostali Sloveniji. Vse to so glavni vzroki, da bi zemljo spet razdelili zasebnikom, tako bi zagotovili njeno obdelavo in preprečili zaraščanje obdelovalne kmetijske zemlje z grmovjem in gozdovi.

VODNIK V KUPČIJI

Odkupne in prodajne cene v KZ Krka Novo mesto

Po 15-odstotnem znižanju cen june

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici je veljal kilogram solate 40 din, radič in hren so prodajali po 20, česen po 12 do 20 in fižol po 20 do 25 din kilo. Kilogram jabolka je veljal 9 do 15 din. Merica regrata ali motovilca je veljala 10 din. Jajce je bilo 1,8 do 2 din. Kilogram sira je veljal 70 do 80 in skute 24 do 30 din, liter mleka je bil 7 din, smetana pa je veljala 40 din kozarec in 18 do 20 din lonček. Domači kruh so prodajali po 10, sarkelji po 30 in potico po 60 din. Zavitek domačega čaja je veljal 5 din. Liter čebulčka je stal 25 do 30 din.

Za primerjavo pogledimo nekatere cene na ljubljanski tržnici. 9. marca so prodajali solato po 16 do 60 in jabolka po 4 do 15 din za kg. Jajce je bilo 1,40 do 2,50 din. V Zagrebu plačujejo kupci na tržnici solato po 12 in jabolka po 6 din za kg. Jajca stanejo 1 din.

Kmetijski nasveti

Zahrbtnen plin nad silažo

Pri nas k sreči ne, v sosednji Avstriji pa sta bila lani dva smrtna primera pri odpiranju stolpnih silosov. Neprevidna kmeta sta s smrtjo plačala svoje neznanje oz. nepremišljenost; zadržala sta se z nevarnimi plini, ki nastajajo v silaži in se nabirajo pod neprodušno zaprtim pokrovom.

Silaža je pač živa snov in zato podvržena različnim vplivom, tudi kvarnim. Pri fermentaciji se tvori ogljikov dvokis, možna pa je tudi tvorba drugih plinov, celo pokalnega plina in eksplozivnega metana. Zato ob odpiranju silosnih vrat ne smemo kaditi ali svetiti z ognjem niti s svečo preizkušati, če je v silosu ogljikov dvokis, ki bo ugasnil njen plamenček. Kot zanimivost naj pri slednjem dodamo, da plamen ugasne šele pri 14-odstotni koncentraciji ogljikovega dvokisa, medtem ko je njegova smrtna doza lahko že 10-odstotna. Torej je to kaj negotov in nevaren preizkus.

Iz tega tiska, od koder so nekateri že našeti podatki, še povzemamo, da pri odpiranju stolpnih, v manjši meri pa tudi drugih silosov lahko pričakujemo zelo visoke koncentracije nekaterih plinov. V silosih iz umetne snovi, ki zelo dobro tesnijo, lahko znaša koncentracija ogljikovega dvokisa celo do 38 odst. (pri siliranih krmnih žitih, pri travi manj). Ta plin je nevaren

• IN KAKO PREPREČITI NESREČO? — Zaradi nevarnosti plinov je treba vse odprtine nad silažno maso, stranska vrata in pokrov odpreti vsaj en dan pred vstopom v silos. Zlasti pomembno je, da se po odpiranju stranskih vrat po lestvi povzpemo navzgor, ker se plini pretakajo v izmenjalni jašek, ki ima nameščeno hrbtno varnostno ograjo in je ponavadi zaprt. Šele potem odpremo pokrov in po krajšem čakanju sestopimo s silosa.

zlasti zato, ker je brez barve in vonja, povzroča pa omotico in nezavest, končno pa smrt zaradi zastrupitve. V nasprotju z njim so dušikovi plini k sreči bolj opazni. So rjavkaste barve in so vidni zlasti ob sončnem, toplem vremenu, so pa tudi težji od zraka in spadajo med tako imenovane dražilne snovi. S to svojo lastnostjo opozorijo človeka na pretečo nevarnost. Dušikovi plini se radi pojavijo v silaži, ki vsebuje veliko nitratov, taka silaža pa raste na z gnojekovi ali dušičnimi gnojili močno gnojjenih tleh.

Inž. M. L.

Kažipot v lepšo prihodnost?

Volilni program predstavila še ZSMS — Liberalna stranka Novo mesto — Za suvereno Slovenijo — Skrb države: zakonito bogatenje, socialni programi

NOVO MESTO — Med zadnjimi od strank, ki bodo nastopile na letošnjih volitvah, se je s svojim programom in kandidatno listo javnosti predstavila še novomeška ZSMS-Liberalna stranka. To je storila na svojstven način. Po podprtivni programu in kandidatne liste s strani občinske konference so oboje predstavili javnosti na včerajšnji konvenciji, pripravljene v obliki prave kulturne slavnosti, z nastopom Šentjernejskega okteta, z modno revijo Novoteksa in za posladek z brezplačnim koncertom Lačnega Franza.

ZSMS-Liberalna stranka Novo mesto v programu poudarja zavzemanje za samostojno, suvereno republiko Slovenijo, kjer bomo drug drugega spoštovali zaradi drugačnosti in bo vsak gradil svoje vrednote. Ni več zavzemanja za socializem, ampak bodo odpravljali ovire, ki državljanu onemogočajo svobodno in odgovorno ravnanje.

V gospodarstvu hočejo uresničitev evropske produktivnosti, kakovosti in vrednotenja dela. Skrb države mora biti

zakonito bogatenje in socialni programi. Temeljna izhodišča programa za kmetijstvo so: zemlja v kmetovih rokah; zagotovljene zaščitne cene; kmetijstvo je stvar stroke, ne politikov; kaj je treba popraviti vse krivice; revalorizacija zapuščenih kmetij na robu občine. Za obrt in podjetništvo obetajo izenačitev pogojev z drugim gospodarstvom, spremembo kreditne in davčne politike. Za javne službe je v programu kot naloga prebivalstvena politika s preventivnimi ukrepi za preprečevanje nesreč, samomorov, alkoholizma, narkomanije; otroštvo naj mine v igri in učenju, zrela doba v ustvarjalnem delu in počitku; jesen življenja v popotovanju, branju in brezskrbnosti. Vzgojitelj in pedagoški delavec hočejo vrniti ugled pa novo ovrednotenje tega odgovornega dela, ki ga je treba tudi očistiti ideoloških navlak. V programu je kot temeljno izhodišče tudi ureditev ustreznih prostorov za ustvarjalno preživljanje prostega časa mladih, za kulturo pa je mladinski slogan: »Vsako uro novomeška pomlad«. Z drugačnim vrednotenjem zdravstva in zasebno prakso hočejo do boljših storitev. V telesni kulturi daje program ZSMS-LS prednost množičnemu športu, poudarja bistveno višjo raven. Ekologija? Program kot osnovo poudarja zaščito Gorjanec in Krke pred uničenjem, preprečevanje militarizacije prostora, boj proti jedrski energiji. In gospodarska in komunalna infrastruktura? Energetska oskrba, ceste, že-

sa mladih, za kulturo pa je mladinski slogan: »Vsako uro novomeška pomlad«. Z drugačnim vrednotenjem zdravstva in zasebno prakso hočejo do boljših storitev. V telesni kulturi daje program ZSMS-LS prednost množičnemu športu, poudarja bistveno višjo raven. Ekologija? Program kot osnovo poudarja zaščito Gorjanec in Krke pred uničenjem, preprečevanje militarizacije prostora, boj proti jedrski energiji. In gospodarska in komunalna infrastruktura? Energetska oskrba, ceste, že-

• Kandidati ZSMS-Liberalne stranke Novo mesto za delegate v družbenopolitičnem zboru novomeške občinske skupščine so: Vasa Fuis, Boštjan Kovačič, Jože Derganc, Andrej Kirm, Mojca Novak, dr. Jože Smodej, dr. Ivan Galac, Stanislav Šuln, Andrej Gerbec, Marjan Ristič, Jože Papič, Marjan Šonc, Dušan Blatnik, Martina Badovinac, Mitja Pucelj, dr. Rafael Kapš, Rafko Krizman, Borut Simič, Bojan Radovič, Sandi Papež, Gregor Golobič, Stefan Ščap, Jože Kumer, Mojca Galeša, Borut Križ, Jerca Pezdirc, Zdenka Seničar, Jože Antončič, Adi Zagrljača, Franc Škufca, Miha Rukše, Boris Kranjc. Kandidata za zbor občin republiške skupščine sta Janez Pezelj in Mojca Novak, za zbor združenega dela te skupščine pa: Boštjan Kovačič, Jože Preskar, Jože Črtalič in Janez Povšič.

leznica, telefonija, kanalizacija, skoraj vse — pravijo v ZSMS-LS Novo mesto — je na stopnji Avstro-ogrske; temu velikemu izzivu trdijo, da bodo kos. Samoprispevke odklanjajo, vse, kar so ti doslej reševali, bo stvar države. Z. L.-D.

Labod postal podjetje

Milan Bratož postal glavni direktor

NOVO MESTO — Tovarna oblačil Labod je za svoj praznik, ki ga vsako leto praznuje ob dnevu žena, postal podjetje. Na slavnosti seji centralnega delavskega sveta so 7. marca sprejeli to odločitev in dosedanega vršilca dolžnosti direktorja Milana Bratoža imenovali za glavnega direktorja podjetja. »Za podjetje smo se odločili zato, ker smo čutili potrebo po novi obliki organiziranosti, saj dosedanja ni bila ravno učinkovita. Bila je produkt določenega časa in se v življenju ni obnesla tako, kot je bila zamišljena. Zato je bilo nujno ta sistem zamenjati z učinkovitejšim, v svetu že dobro preizkušenim in potrjenim. Sedaj bo treba delati in se boriti za dobiček. To ne bo več čas za prazna

TRIDESET LET ZVESTE LABODU — Ob podeljevanju nagrad Labodovim jubilarantom so bile posebne pozornosti deležne delavke Fanika Zalokar, Slavka Jerman in Rezka Malenšek (od leve proti desni), ki so vseh 30 let zveste delavke tovarne. (Foto: J. Pavlin)

kavarnaška kritiziranja, politiziranja in ugovaranja», je ob rojstvu podjetja povedal direktor Milan Bratož.

Tudi praznovanje dneva žena so z novim podjetjem pomaknili v preteklost, saj so menili, da čas, v katerem živimo, zahteva bistveno spremenjen odnos do takih obelježij in praznikov. Kljub temu so v menzi pripravili že tradicionalno srečanje jubilarantov podjetja, na katero so povabili upokojene delavce Laboda. Nagradili so jubilarante, ki v tovarni vztrajajo že 10, 20 in 30 let. J. P.

JOŽE SMOLE V NEDELJO V ŠKOCJANU

ŠKOCJAN — V nedeljo, 18. marca, bo ob 8. uri zjutraj Jože Smole predsednik Socialistične zveze Slovenije predstavil krajanom program stranke, ki jo vodi. Vabljeno!

PREDSTAVITEV KANDIDATOV SDZ

NOVO MESTO — Danes, 15. marca, bo ob 15. uri v prostorih občinske skupščine v II. nadstropju konvencija dolženskega podružnice Slovenske demokratske zveze (SDZ). Predstavili bodo svoj program, predvsem za Novo mesto, in kandidate za družbenopolitični zbor republike Slovenije. Navzoča bo sta gosta Janez Janša in Igor Bavčar.

Očistimo in olepšajmo svoje okolje

Akcija še do 31. marca

NOVO MESTO — »Vedno bolj se zavedamo, da smo z gospodarskim razvojem, še bolj pa z brezbrzišnim odnosom naravo in okolje obremenili do skrajnih meja. Marsikje celo tako, da predstavlja resno nevarnost za zdravje ljudi. Že bežen pogled skozi okno, na parke in zelenice, na bregove potokov in rek razkrije vse vrste človeških nemarnosti,« piše na letaku, s katerim v teh dneh obveščajo prebivalce novomeške občine o veliki čistilni spomladanski akciji, ki se je pričela, končala pa naj bi se konec tega meseca. Akcijo »Očistimo in uredimo svoje okolje« vodi sekretariat za urbanizem in varstvo okolja, sodelujeta pa tudi Turistično društvo Novo mesto skupaj s Turistično zvezo Dolenjske.

V vsaki krajevni skupnosti so že določili vodstvo akcije, ki mora v dogovoru s hišnimi sveti, društvi, šolami in drugimi organizacijami v krajevni skupnosti izdelati načrt poteka dela. Posebne naloge pri akciji imajo tudi delovne organizacije in podjetja Komunala, Dinos, GG, Vodnogospodarska skupnost, Cestno podjetje in drugi. Hišni sveti naj bi organizirali tudi akcijo čiščenja skupnih dvorišč, skupnih prostorov v bloku, stopnišč, podstrešij in kleti. Stvari, ki se pozabljene nabirajo pa raznih kotih in nimajo lastnika, je ob akciji potrebno odpraviti na Dinos ali v kontejner Komunale. To je tudi priložnost, da okoli blokov in strnjanih naselij stanovalci naredijo red.

Delo posameznih hišnih svetov in prebivalcev sosesk bo stalno opazovala in nadzirala posebna komisija in javnost obveščala predvsem o tistih, ki se v akcijo niso vključili. J. P.

PREDVOLILNI ZBOR

AJDOVEC, PREČNA — Predvolilni zbor krajanov bo v Ajdovcu v soboto, 17. marca, ob 19. uri v osnovni šoli, v Prečni pa v nedeljo, 18. marca, ob 8. uri v prostorih krajevne skupnosti. Vabljeno!

NAGRAJENA DELAVNOST ZA SKUPNO DOBRO — V začetku marca so bila zadnjič podeljena priznanja zveze konference SZDL Jugoslavije najboljšim krajevnim skupnostim, delovnim organizacijam in posameznikom za obdobje 1987 — 1988. Med nagrajenci je tudi Janez Povšič, kmet iz Čučje Mlake, večletni neuradni predsednik sveta krajevne skupnosti Škocjan, ki ima največ zaslug za mnoge pridobitve: boljše ceste, nove telefone, šole itd. v tri krajevni skupnosti v zadnjih letih. Na sliki: Janez Povšič prejema zvezno priznanje iz rok Jožeta Smoleta, predsednika RK SZ Slovenije, organizacije, ki je in bo vedno znala prisluhni človeku in njegovim problemom, kot je rekel Smole.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 17. marca, bodo v Novem mestu do 19., drugod do 17. ure odprte naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Samopostrežba v Šmihelu
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žuzemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka.
- V nedeljo bosta odprti od 8. do 11. ure v Novem mestu prodajalna KZ na Glavnem trgu 4, v Črnomlju pa Preskrba v Kolodvorski 49.

Ker je sobota, 17. marca, delovna, bodo vse prodajalne živili odprte do 15. ure.

Bo potrebna še generalna stavka?

Tudi novomeška organizacija Zveze sindikatov prevzema zaščitno funkcijo delavcev — Skupščina bolj dovzeta za sindikalne zahteve?

NOVO MESTO — »Delavci bodo v časih, ki prihajajo, potrebovali sindikata (e) kot zaščitnika bolj kot kdajkoli doslej. Mislim, da je najbolj pomembno: človek, delovno mesto, dinar, ki gre v razvoj, za to se bomo borili, vse ostalo pa bo verjetno moralo malo počakati,« je rekel Igor Vizjak po izvolitvi za novega predsednika novomeške občinske zveze sindikatov Slovenije na letni skupščini občinske sindikalne organizacije 7. marca.

Tudi sindikalna organizacija je v današnjem razmeroma hitrem in velikem

spreminjanju stvarnosti pri nas na preloščeni. Vse slabše življenje velike večine ljudi, stečajni in naglo povečevanje brezposelnosti, pomanjkanje denarja za vlaganje v razvoj in nova delovna mesta ob nič manjših ali celo vse večjih apetitih nadgradnje — sindikat tu kaže predvsem na proračun, sredstva za ljudsko obrambo itd. — so staro Zvezo sindikatov, desetletja zvesto pomočnico pri vzdrževanju vsemogočne oblasti ene stranke, preprosto prisilili v odločitev, da je spričo tega, ker v politični sistem vpeti sindikat nima perspektive, potreben neodvisen sindikat, ki bo opravljal klasično zaščitno funkcijo delavcev. Ta sindikat bo moral biti enakopraven pogajalec v urejanju razmer v podjetjih in družbi. Na skupščini smo slišali, da je sindikat predvsem v zadnjem letu že kar bil tisto pravdo (žal še brez večjih uspehov s svojimi pobudami) in da je na tej osnovi treba delati naprej. Osnovna področja dela neodvisnega, svobodnega sindikata naj bi poslej bila: pogoji dela, plačila dela, soodločanje delavcev in pa socialna varnost, zaščita delavcev. Včlanjevanje v sindikat bo prostovoljno, posebna skrb bo namenjena zaščiti sindikalnih aktivistov pred vsakršnimi šikanami vodilnih.

»Je sindikat res tista organizacija, ki bo nam, delavcem, stala ob strani, skrbela za boljše življenje itd.« je vprašal

na skupščini eden od delegatov. Član republiškega sveta Janko Goleš mu je odgovoril, da je na kongresu nujna analiza, kaj je uresničljivo, predvsem pa, da je treba v skupščini že enkrat priti skupaj. Ne more biti uspeha, če sindikat prenaša v skupščino zahteve iz »baze«, potem pa v skupščini delegati taiste »baze« niti teh zahtev ne podpro, kaj šele, da bi šli še dlje. Skupščina kot najvišji organ slovenske države se bo morala odločiti, kaj vse mora storiti za udejanje

• Poleg sprejetja poročila za nazaj in programskih usmeritev dela sindikata prihodnja štiri leta je skupščina novomeške organizacije Zveze sindikatov izvolila tudi novo vodstvo: 30-članski občinski svet, v katerem so zastopane vse dejavnosti in na čelu katerega je Igor Vizjak. Novomeški delegat na 12. kongresu ZS Slovenije bo Marko Rajkovača, na 11. kongresu ZS Jugoslavije pa Stane Čelesnik in Mojca Novak.

njanje zahtev po ekonomski suverenosti, odločiti, kakšne obremenitve to gospodarstvo in delavci lahko prenesejo. Zasedanje slovenske skupščine v preteklem tednu bi morda lahko imeli za predvodno dejanje tega tudi s strani sindikata zahtevnega in neizbežnega postopka. Sindikat v nasprotju sicer grozi z generalno stavko. Z. L.-D.

Grad kot vložek v podjetje

Italijanske poslovneže mika gradaški grad

GRADAC — Že nekaj časa se skupina italijanskih poslovnežev zanima za obnovu gradaškega gradu, ki naj bi ga preuredili delno v ekskluzivni lovsko-ribiški klub, delno pa v gostinski lokal odprtega tipa, poleg tega pa naj bi uredili tudi grajsko okolico. Gre za skupino italijanskih lovcev, med katerimi nekateri hodijo v Belo krajino že 20 in več let. Očitno so dovolj premožni, da bi zahtevno in drago obnovo in preureditev tako velikega objekta lahko speljali.

Vendar pri nas zaradi zamotane zakonodaje take stvari ne gredo hitro in tudi ta zadeva v gradaškem gradom se vleče že kar lep čas, česar Italijani seveda ne morejo razumeti. Pred kratkim so si grad in celoten kompleks natančno ogledali njihovi strokovnjaki skupaj s strokovnjaki iz Pionirija in SCT. Po ogledu so eni in drugi podali okvirni program obnove. O stroških se še ne da govoriti, vsekakor pa obnova ne bi bila poceni, saj gre za okoli 1500 m² grajskih površin, za obnovo parka in drugih zunanjih površin. Čeprav kaže, da bi vsa zadeva stala več, kot če bi tak grad obnavljali v Italiji, so bili njihovi strokovnjaki s ponujenimi rešitvami in možnostmi načelno zadovoljni. Na podlagi tega morejo sedaj pripraviti konkretno ponudbo, vsekakor pa se bo moral v svo zavezo vključiti tudi novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Do prihodnjega meseca naj bi pripravili pogodbo o skupnem vlaganju, kajti drugo možnost naši sedanji zakoni ne dovoljujejo. Seveda je treba z »naše« strani najti vlagatelja, jasno pa je, da bo ta v skupen posej »vložil« sedanji propadajoči grad, Italijani pa denar za njegovo obnovo, za kar bodo hoteli določeno dobo ta grad upravljati.

Vsekakor je treba zadevo čimprej izpeljati, sicer se bo grad začel podirati, ruševine pa niso najbolj primeren »vložek« v skupno podjetje. A. B.

Občinska uprava sprejema predloge

NOVO MESTO — V občinskih upravnih organih pravijo, da je pisanje o delu občinske uprave v Dolenjskem listu pred mesecem z zabeleženo njihovo željo po pripombah in pobudah za tako njihovo delo, s katerim bodo občani čim bolj zadovoljni, rodilo uspeh. Občani so se odzvali z več pripombami in pobudami, ki jih je prestejal nabiralnik pri sprejemni pisarni. Več jih je želelo vedeti, kdaj bo v upravnih organih možno plačevati davčne obveznosti brez posredništva bank ali pošte.

V upravnih organih odgovarjajo, da je že sedaj pri njih možno plačevati ne le vse upravne takse, ampak še druge obveznosti, na primer prijavo zakonske zveze, vozniškega izpita pa dokumente oz. tiskovine pri izdaji potnega lista, raznih geodetskih podlag itd. Od danes, 15. marca, dalje bodo ljudje lahko v upravi plačevali tudi prometni davek za motorna vozila, davke in prispevke za obrtno in kmetijsko dejavnost, davek od premoženja, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, tam pa bo možno poravnati tudi vse zapadle obveznosti. Vse navedeno bo mogoče plačati pri občinski blagajni v drugem nadstropju »nove« občinske stavbe.

Splošni programi in živi ljudje

Znani vsi trije programi in vse tri liste — Trikrat trinajst kandidatov

METLIKA — Na bližnjih volitvah se bodo volilci v metliški občini odločali med tremi listami oziroma za posamezne kandidate s teh treh list, ki se potegujejo za občinski družbenopolitični zbor. Gre za liste SZDL — Zveze socialistov, ZKS — Stranke demokratične prenovne in koalicijske liste ZSMS — Liberalne stranke, Slovenske kmečke zveze in Zelenih. Ob metliški stranki in koalicijski so se imeli svoje konvencije, na katerih so predstavili svoje kandidate in programe.

Vsi trije programi na načelni ravni objubljenju bolj ali manj iste ali enake stvari, kot to velja tudi na republiški ravni. Tu gre predvsem za demokracijo, pravno državo, ekologijo, socialno varnost, enakopravnost lastnin, spodbujanje podjetništva in še kaj. Pa tudi v konkretnih, povsem občinskih stvareh, ki pa jih je v primerjavi s splošnimi, načelnimi manj, ni kakšnih večjih razlik oziroma so vsi trije programi usmerjeni bolj ali manj v iste potoke in splošno znane probleme.

Po drugi strani pa gre zlasti koalicijski program ponekod v take podrobnosti, ki v program stranke ali koalicijske najbrž ne sodijo. Taka je gotovo zahteva, da je treba Vinsko vigrad popopretiti s prodajanjem metliških spominkov. Je pa res, da je tako programsko »zahteva« veliko lažje uresničiti kot na primer tisto iz ostalih dveh programov, ki go-

janja materije ali da so enako zaokroženi in v sebi sklenjeni. Včasih tudi ni jasno, kako naj bi stranka ali koalicijska, če bi na volitvah zmagala, tak program ali njegove posamezne dele uresničevala, saj gre marsikdaj za zbirko lepih, a težko uresničljivih, če ne vsaj v naslednjem obdobju povsem neuresničljivih želja. Kvečjemu, če za uresničevanje programa ne šteje že »prizadevanje« in »podpiranje« ali celo »postavljanje vprašanj v skupščini«, kot je zapisano v enem od programov. A. BARTELI

• Kakorkoli že, najbrž se bodo volilci bolj kot za programe odločali za kandidate na posameznih listah, zlasti še, ker je metliška občina majhna in se ljudje med sabo dobro poznajo in vejo, kdo je koliko »težak«. Na listi SZDL — Zveze socialistov so: Stanislav Bajuk, Nikola Ladika, Jože Geršič, Niko Magovec, Blaž Mlačak, Ivan Malešič, Jože Gerbec, Anton Zupančič, Jože Zupančič, Milena Pavlovič, Janez Gačnik, Niko Sumina, Franc Kočvar. Na koalicijski listi ZSMS-Liberalne stranke, Slovenske kmečke zveze in Zelenih so: Otmar Šturm, Anton Bezenšek, Milan Vajda, Stane Križ, Slavo Dragovan, Marko Štepan, Anton Pezdirc-Mikolaš, Janez Vrančar-Luigi, Peter Guštin, Nenad Jelenič, Anton Plut, Julij Brinc, Janez Starc. Na listi ZKS-Stranke demokratične prenovne so: Branko Matkovič, Anton Zunič, Gabre Predo vič, Jože Matkovič, Božidar Kobe, Anica Pezdirc, Ivan Šuštaršič, Janko Bračička, Dušan Rus, Peter Badovinac, Marija Janjac, Jože Šuklje, Jože Petric.

Sprehod po Metliki

ASFALTNA PREVLEKA NA METLIŠKIH TRGIH je dobrodu zelena in dotrajana, lahko bi rekli, da krepko kvadrato podoba mesta. Malo je upanja, da bo slika v kratkem kaj lepša, napredek pa bi vsekakor bil, če bi odgovorni izglasovali sklep, da je voznja z avtomobili po trgi prepovedana. To z luknjami v asfaltu sicer nima nikakršne zveze, ima pa z (ne)redom v mestu. Trgi so dopoldne dobesedno za basani s parkiranimi avtomobili.

ZADNJE ČASE OBISKUJEJO METLIKO visoke slovenske politične osebnosti, da bi razložile krajanom programe svojih strank. Zbori so navadno v Kulturnem domu Edvarda Kardaža, manj ambiciozni pa pripravljajo volivce kar v Bartusovih gostilni. Ljudje nehoti delajo primerjave nekdanjim visokim političnim obiskovalcem. Ugotovitev lahko strnemo zaključke, da so v zadnjem času dosti bolj »skromni« in brez velikega pompa sprejemani.

PREDSTAVNICE KRAJEVNEGA ODBORA RK Metlika so obiskale za marec osemnajst žensk, bivajočih v dotrajanih krajanov. Poleg žensk so jim prinesle tudi skromna darila, ki so se jim varovanke razveselile. Darila, okrasne blazine, je izdelala ena od aktivistk, blazine in drugo pa sta prispevala Komet Novoteksa.

Ena gospa je rekla, da so v trgovskem podjetju Mercator prvi dosegli popolno enakopravnost moških in žensk. Za 8. marec so darili bon v vrednosti 500 din prejeli zaposleni obeh spolov.

Skupščina lastnikov kableskega omrežja in novomeška TV

V torek ob 18. uri se bo na rotočevu v Novem mestu sestala ustanovna skupščina lastnikov priključkov na mestno kablesko razdelilno omrežje. Približno deset tisoč milijard (!) starih ali 10 milijonov »konvertibilnih« dinarjev (1.430.000 nemških mark) vredno naložbo v sprejemno postajo in omrežje bodo odsele namesto poživovalnih članov mestnega gradbenega odbora upravljali lastniki priključkov sami.

Odločali bodo tudi o razširitvi programske izbire (npr. s satelita Astra!), o višini mesečne vzdrževalnine in olajšavah za tiste, ki so pred letom in pol plačali za priključek več, kot je treba danes.

Ta večer ob 18.30 bo s poskusnim signalom na tretjem kanalu kableskega omrežja zaživel tudi »VAŠ KANAL« novomeške televizije. M. MOŠKON

NA VOLITVAH PET LISTI

NOVO MESTO — Do roka, 12. marca, je listo kandidatov za delegate v občinskem družbenopolitičnem zboru vložiti pet strank: ZKS-Stranka demokratične prenovne, Socialistična zveza, ZSMS-Liberalna stranka, Zeleni Slovenije Novo mesto in združena opozicija DEMOS. Vse liste imajo po 32 kandidatov. Zadnja lista na volitvah bo še lista posamičnih kandidatov, ki so jih določili občani na zboru volivcev. Takih kandidatov je 14. Z družbenopolitični zbor republiške skupščine je v Novem mestu v četrti volilni enoti za območje Dolenjske vložilo liste kandidatov 11 političnih strank.

ZSMS-LS objublja blagostanje

ZSMS-Liberalna stranka pripravila prvo povojno volilno konvencijo v občini — Silvester Mihelčič kandidat za predsednika občinske skupščine

ČRNOMELJ — Tukajšnja občinska konferenca ZSMS-Liberalna stranka je preteklo soboto pripravila prvo povojno volilno konvencijo v občini. Kot sta uvodoma poudarila njena predsednik in sekretar, se je ZSMS odločila staviti na svobodo, podpira pa različnost in svobodo v različnosti. Svoje cilje želi doseči s premišljenostjo, pogumom, razumom in poštenostjo.

Potem ko je pianist Andrej Kunič z glasbo prikazal potek političnega dogajanja pri nas od leta 1945 naprej, je dobil besedo tudi dr. Bogdan Oblak (Hamurabi). Kandidat za člana predsedstva Republike Slovenije je govoril predvsem o denarju, objubil pa je, da bo ZSMS, če bo prišla na oblast, zmanjšala davke. Gregor Golobčič, nosilec liste za republiški DPZ na Dolenjskem, je omenil, da njihov kandidat za predsednika republike dr. Marko Demšar ni strankarsko obarvan, saj ne želi, da bi uveljavljali svojo politiko, ampak da bi bil predsednik vseh Slovencev. Predlagal je tudi drugačen sklad za nerazvite, saj je ne nazadnje tudi v Sloveniji še veliko »juga«, ter demilitarizacijo Slovenije. Tretji gost večera Franci Zavrl, poznani iz procesa proti četverici, ki sedaj ustanavlja slovensko tiskovno agencijo, pa se je raje kot objubljal anekdot.

Prav na koncu pa je ZSMS-Liberalna stranka predstavila svoj največji adut, kandidata za predsednika občinske skupščine Silvestra Mihelčiča. Mihelčič kot glasbeni pedagog, umetnik, svetovno znani ambasador slovenske in belokranjske note po svetu je po mnenju ZSMS človek izjemnih organizacijskih in protokolarnih sposobnosti. Kot zagotavlja ZSMS, bo z njim občina dobila spretnega diplomata, ki bo izboljšal tudi gospodarstvo in zagotovil razcvet političnega, gospodarskega in kulturnega blagostanja občine in njenih ljudi.

Sicer pa je ZSMS-Liberalna stranka predstavila tudi svoje kandidate za občinski DPZ. V prvi volilni enoti so to Silvester Mihelčič (ravnatelj glasbene šole), Boris Mužar (sekretar OK ZSMS), dr. Mojca Tomc-Jurman (zdravnica), Jožef Bajt (rezkalec v Beltu), Franc Marlerič (vodja tehnične baze AMZS), An-

Silvester Mihelčič: »Da bi postavili Belo krajino v Slovenijo, bi morali postaviti tudi ceno za naše gostoljubje. Doslej je bilo veliko objubljeno iz republike, k nam pa so prihajale le drobtinice.«

V Črnomlju shod Demosa

V nedeljo bodo predstavili svoje kandidate

ČRNOMELJ - V nedeljo, 18. marca, bo ob 17. uri v tukajšnjem kulturnem domu predvolilni shod črnomaljskega Demosa, na katerem bodo predstaviteli kandidate za vse tri zbornice občinske skupščine: kandidat za republiško skupščino, občinski program Demosa ter republiške smerice. Gostje bodo dr. Rajko Pirnat, podpredsednik SDZ, Lojze Peterle, predsednik SKD, Ivan Oman, predsednik SKZ, organizatorji pa pričakujejo tudi dr. Dušana Pluta, predsednika Zelenih Slovenije in dr. Jožeta Pučnika, predsednika Demosa in kandidata za predsednika predsedstva Republike Slovenije.

Med kandidati, ki jih je črnomaljski Demos določil za občinski DPZ, pa so v prvi volilni enoti: Samo Kavčič (dipl. veterinar), Viktor Zupanič (dipl. ekonomist), Peter Dichlberger (dipl. pravnik), Ljost Štrucelj (kmet iz Gribelj), Justina Pavličič (profesorica), Anton Škof (inž. strojništva) in Zdravko Kunič (dipl. psiholog). V drugi volilni enoti so kandidati Anton Malenšek (dipl. inž. strojništva iz Semic), Ivan Krizan (strojni ključavničar iz Semic), Jakob Jerman (ekonomski tehnik iz Rožanca), Janez Movern (strojni tehnik iz Semic), Janko Bukovec (kmet iz Semic) in Matija Rom (šofer iz Dobljč). Kandidati v tretji volilni enoti so Vlado Starešinič (absolvent metalurgije iz Sečjeje sela), Mirko Moravec (kmet iz Nerajca), Matija Koce (učitelj iz Starega trga), Boris Fortun (kmetijski tehnik iz Damlja), Janez Klojučar (šofer iz Nerajca) in Miro Vlahič (strojni ključavničar iz Dolenjcev). Nosilec celotne liste je Anton Malenšek.

LIBERALCI VABIJO

RIBNICA, KOČEVJE — Svoje kandidate, kandidate za delegate DPZ občinske skupščine, sta določili tudi občinski konferenci ZSMS — Liberalne stranke Ribnica in Kočevje. Kočevski liberalci bodo svojo listo kandidatov javno predstavili v petek, 16. marca, ob 17. uri v Naših, ribniški pa istega dne ob 19. uri v poslanskih prostorih na Koldovskovi 1 (nad video centrom Riba). Predstavitve kandidatov se bosta na obeh mestih udeležila tudi znani kolumnist Mladine Pavel Gantar in nosilka kandidatne liste za tretjo volilno enoto Metka Mencin iz Grosupljega.

Objublajo samo to, kar tudi zmorejo

Na tribuni SZ govoril Jože Smole

TREBNJE — »Socialisti gremo z odprto knjigo svojega dosedanjega delovanja na volitve. Občani poznajo Socialistično zvezo in vedo, kje je dosegla uspehe in kje je odpovedala. Nove zveze oz. stranke pa še nimajo kaj pokazati. Nikoli nismo bili državna in direktivna stranka, ampak smo bili množično gibanje občanov in povezovalci številnih političnih organizacij in društev. Mislim, da je to določena prednost!«

Tako je odgovoril predsednik Socialistične zveze Slovenije Jože Smole na tribuni socialistov v Trebnjem pretekli četrtek na vprašanje spretnega moderatorja Alojza Podboja, kaj je prednost programa Socialistične zveze. Smole je odgovor dopolnil še s tem, da imajo po njegovem mnenju

• Sekretar občinske konference Socialistične zveze Tone Perpar je na tribuni predstavil volilni program trebanjskih socialistov pred bližnjimi volitvami. Sestavljen je iz 23 točk, ki nalagajo socialistom težko breme, čeprav pravijo, da objubljanje samo tisto, o čemer so prepričani, da zmorejo.

pač na vsakih volitvah prednost opozicijske stranke, ker lahko obsojajo po dolgem in počez. Poudaril je, da je odločno proti nihilističnemu pristopu, ki bi dajal v nič vse, kar smo dosegli. »Sem tudi odločno proti vsakemu ekstremizmu in revanšizmu. V SZDL nismo nikdar dajali praznih objub in ne bomo sodelovali v nobenem volilnem golažu,« je pribil Jože Smole in v nadaljevanju govoril o naših znanih zahtevah glede vojske in obmejnega pasu.

P. P.

PREDSTAVITEV V TREBNJEM — Na tribuni trebanjskih socialistov so sodelovali tudi (z desne): Marjan Kotar, član P ZK SZDLJ, Pavel Žagar, predsednik OK SZ, Jože Smole, moderator Alojz Podboj in sekretar OK SZ Trebnje Tone Perpar. (Foto: P. Perc)

ton Prhne (prodajalec na bencinski črpalki) ter Igor Fortun (dipl. pravnik in predsednik OK ZSMS). Kandidati v drugi volilni enoti so Zvone Vidmar (predelavec v Iskri), Marjeta Lipar (pomočnica ravnateljice v OŠ Semic), Anton Bukovec (šef železniške postaje Semic), Andreja Penca (zobozdravnica v ZD Semic), Franci Jerman (strojni tehnik v Iskri) in Oskar Čas (inž. elektrotehnik v Iskri). V tretji volilni enoti pa so kandidati Rajko Stefančič (gostilničar v Dragatušu), Vidica Adlešič (učiteljica), Marica Dražumerič (višja medicinska sestra), Janko Starešinič (strojni ključavničar), Verica Marušič (komercialistka pri Integralu-Sapu) ter Jerneja Fabjan (dipl. veterinarica in vodja enote Veterinarskega zavoda v Črnomlju).

M. BEZEK-JAKŠE

ČRNOMALJSKI ZELENI SAMOSTOJNO NA VOLITVE

ČRNOMELJ - Zeleni v črnomaljski občini so se soglasno odločili, da gredo na volitve za družbenopolitični zbor samostojno, torej s svojo listo. Kot so poudarili, jim ne gre za oblast, ampak za to, da bi imeli v DPZ vsaj enega člana. Črnomaljski Zeleni pa imajo tudi kandidata za republiški DPZ in sicer Anico Krašna iz Kola pri Semicu.

PORUŠILI VOJAŠKI BLOK

RIBNICA — V Ribnici so končno porušili vojaški blok. Ne gre za nov napad na JLA, ampak za rušenje stanovanjskega bloka, ki je že davno dotrajal, bil več let prazen in bil nevaren za otroke, ki so se v njem igrali. Rušenje je bilo opravljeno na občinske stroške, veljalo pa je 115.000 din. Občinska skupščina je ponudila JLA odkup zemljišča po sedanjih tržnih cenah ali po možnosti, da bi JLA, ko bo potrebovala, dodelili v zameno novo zemljišče. V Ribnici je še nekaj dotrajanih poslopj, potrebnih rušenja, predvsem pa to velja za bivše Radonjičevo gospodarsko poslopje in hišo nasproti občine.

Le izvoz je svetla točka

Pa še ta ima črno piko — Dva predloga za razbremenitev gospodarstva — Plače vedno bolj zaostajajo

KOČEVJE — V razpravah o gospodarstvu v kočevski občini, ki potekajo te dni, ugotavljajo, da je svetla točka le izvoz, ki je porasel januarja letos v primerjavi z istim mesecem lani za 27 odstotkov (uvoz pa za 19 odstotkov). Pokritje izvoza z uvozom je še vedno nad 3-kratno. Najobčutnejše sta izvoz povečala GG in Melamin.

Fizični obseg industrijske proizvodnje je najbolj porasel v Tekstilani (indeks 213,8), Inkopu (indeks 123) in Vezinah (105,3), drugod pa je na isti ravni ali pa je celo upadel, najbolj v Opremi (indeks 60). primerjava fakturirane realizacije in zadolženosti v januarju letos tudi ne kaže razveseljive podobe kočevskega gospodarstva. Tako so vsa podjetja razen Melamina občutno bolj zadolžena, kot pa so izstavila kupec računov.

Tako poslovanje se seveda odraža tudi pri osebnih dohodkih zaposlenih, ki so znašali za lani povprečno 989 din mesečno (960 v gospodarstvu in 1.242

Božidar Zajc

Po starem ne gre Zajc o poti k boljšemu gospodarjenju

KOČEVJE — Le enega kandidata za zbor združenega dela republiške skupščine (skupna industrija) bodo izvolili na območju šestih občin. Za to edino mesto so samo iz občine Kočevje trije kandidati, iz območja vseh 6 občin pa je kandidat blizu 15.

Kandidate iz kočevske občine so: Dušan Popovič iz Melanina, Vincenc Janša iz Elektra in Božidar Zajc iz Opreme. Le Božidar Zajc se je doslej spomnil, da je minuli teden sklical tiskovno konferenco, na kateri je predstavil svoj volilni program in svoja razmišljanja o delu v predvolilnem obdobju.

V svojem programu je obdelal predvsem prehod iz dogovorne v tržno ekonomijo. Pravi, da so zdaj ugodne razmere za podjetništvo in tržno logiko. Ugotavlja, da velika večina direktorjev tega še ni spoznala in da delajo še naprej po starem, zaradi česar lahko podjetja, občina in republika le stagnirajo ali nazadujejo. Potreben pa je boj s staro in preživelo miselnostjo, dogovorno ekonomijo in real-socializmom, saj je le tako možen napredek. Prav zato se je tudi odločil, da sprejme to kandidaturo, za katero ga je predlagal kolektiv Opreme.

Razočaran pa je nekoliko, ker nihče ne poskrbi za resen predvolilni »boj« kandidatov. Sploh se nič ne dogaja, kar bi dalo slutiti, da so pred vrati volitve. Na sedežu 3. volilne enote, v kateri je Kočevje in ki je na vrhnicah, sploh niso zbrali programov posameznih kandidatov. On želi svoj program predstaviti v posameznih delovnih kolektivih.

J. PRIMC

Kandidati SZ Volili jih bodo v treh volilnih enotah

ČRNOMELJ — Tukajšnja občinska konferenca Socialistične zveze je imela pretekli teden kandidacijsko konferenco, na kateri so določili listo kandidatov za občinski družbenopolitični zbor (DPZ).

V prvi volilni enoti, ki ima sedež v Črnomlju, bodo volilci za DPZ med kandidati, ki jih je predlagala Socialistična zveza, lahko volili med Martinom Janžekovičem (direktorjem banke v Črnomlju), Jožefom Vrščajem (akademskim kiparjem in samostojnim kulturnim delavcem), Vladom Čopom (vodjem komercialnih opravil v rudniku Kanžarica), Gabrijelo Vidic-Mihelčič (ravnateljico srednje šole), Slavkom Malešičem (vodjem obrata Iskre v Črnomlju), Ivanom Zalokarjem (referentom na oddelku za LO SO Črnomelj). Vsi ti kandidati so iz Črnomlja, Marinka Pezdirc (strokovni knjigovodja v Beltu) pa je iz Gribelj.

Kandidati v drugi volilni enoti s sedežem v Semicu so Jože Vidmar-Nace s Sel pri Semicu (upokojenec), Jože Cesar iz Semicu (inž. elektrotehnik v Iskri), Anton Simonič iz Mladice (električar v Iskri), Mojca Stjepanovič iz Črnomlja (referentka za plan in analizo pri SO Črnomelj), Marija Mušič s Stražnjega vrha (vodja knjigovodstva v Komunali), Bernarda Petrič iz Rožanca (učiteljica v OŠ Semic).

V tretji volilni enoti s sedežem v Vinici so kandidati Bogomir Mihelčič iz Vinice (upokojeni učitelj), Jože Režek iz Vinice (ravnatelj OŠ Vinica), Alojz Turk s Tanče Gore (inž. strojništva v Kovinarju), Vinko Kobe iz Starega trga (učitelj v OŠ Stari trg), Stane Špehar iz Desince (strojni tehnik v Iskri) in Ivan Požek st. iz Velikih sel (upokojeni kmet).

LISTA KANDIDATOV SOCIALISTIČNE ZVEZE

TREBNJE — Za družbenopolitični zbor občinske skupščine bodo kandidirali občinske konference Socialistične zveze Trebnje: Nace Dežman, predsednik SO Trebnje; Jože Falkner, svetovalec predsednika republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; Tone Perpar, sekretar OK SZ Trebnje; Lojze Podboj, vodja delovne skupnosti Stanovanjske zadruge Štrupretur; Jože Tomažin, podpredsednik sveta KS Mira; Francka Grošelj, računovodja M-KZ Trebnje; Alfonz Tratar, strokovni svetovalec Trimo Trebnje; Dušan Mežnaršič, predsednik sveta za varstvo okolja OK SZ Trebnje; Vladimir Žabkar, pomočnik direktorja Trima; Olga Rahne, učiteljica na OŠ Veliki Gaber; Ignac Hribar, direktor Motela Kolinske v Trebnjem; Rafael Kotela, predsednik KK SZ Dolenja Nemska vas; Stane Prijatelj, upokojeni sodnik TS Novo mesto; Ludvik Janežič, sekretar KK SZ Mokronog; Jože Vencelj, predsednik KS Stefan; Ivan Konestab, vodja proizvodnje Novoles Polimeri, Trebnje.

KONVENCIJA ZSMS — LIBERALNE STRANKE TREBNJE

TREBNJE — OK ZSMS-Liberalna stranka Trebnje vabi v soboto, 17. marca, ob 10. uri na volilno konvencijo, ki bo v parku na Golievem trgu. Na konvenciji bodo predstavili listo ZSMS za volitve v družbenopolitični zbor trebanjske občinske skupščine in volilni program ZSMS (za Svobodno Moderno Skupnost) Liberalne stranke Trebnje. Sodeloval bo tudi kandidat ZSMS za člana predsedstva Republike Slovenije dr. Bogdan Oblak — Hamurabi.

Da ne bo prišlo do razkola ZSJ

Na skupščini občinske organizacije sindikata Trebnje o minimalnem konsenzu pred 11. kongresom ZSJ — Skrb za generacijski priliv — Novo vodstvo

TREBNJE — V zanimivem uvodnem referatu je predsednik občinskega sveta ZSS Trebnje Alojz Podboj na skupščini občinske organizacije sindikata poudaril, da je tako v poročilu o delu sindikata v preteklem mandatnem obdobju kot tudi v programskih usmeritvah občinske organizacije sindikata do leta 1994 potrebno gledati tisto, kar je sindikatu ostalo po tistem, ko se je odrekel politične vloge.

Z opozorilom predsednika Podboja, da lahko pride do težkega razkola tudi na 11. zveznem kongresu sindikatov, se je strinjala tudi delegacija iz pobratene hrvaške občine Velika Gorica. Vizija delavcev v različnih republikah se zelo razlikuje, zato Trebanjci menijo, da bo potrebno za doseg minimalnega konsenza na 11. kongresu ZSJ govoriti o temeljnih delavskih problemih.

V razpravi so delegati soglašali, da je zelo velik problem generacijski priliv novih delavcev, o čemer govori le malokateri program sindikata, podprli pa so tudi tisto, kar je v programu specifično, česar nima v programu noben sindikat na Dolenjskem, to je predlog o

zaprtju nuklearke v Krškem. Trebanjci menijo, da je večja garancija, da bo mir v Evropi in na svetu kot to, da ne bi mor-

rebiti prišlo do poškodbe ali zastoja v jedrski elektrarni v Krškem. »Če hočemo ohraniti rezultate svojega dela in tudi okolje svojim otrokom, vnukom in sploh zanamcem, potem ta vizija zaprtja ni tako nemogoča. Vemo pa, da moramo biti pripravljeni tudi na stroške oz. ceno za tak ukrep,« je bilo rečeno.

P. P.

rebiti prišlo do poškodbe ali zastoja v jedrski elektrarni v Krškem. »Če hočemo ohraniti rezultate svojega dela in tudi okolje svojim otrokom, vnukom in sploh zanamcem, potem ta vizija zaprtja ni tako nemogoča. Vemo pa, da moramo biti pripravljeni tudi na stroške oz. ceno za tak ukrep,« je bilo rečeno.

• Dušan Mežnaršič je v daljšem zanimivem prispevku na skupščini menil, da je žal tudi sindikat podlegel predvolilni kampanji, čeprav se postavlja za ne-strankarsko oz. stanovsko organizacijo. Vprašal je, od kod denar za vse objube in želje, »saj nismo vsi kot Kramerger, ki se hvali s polno torbo denarja.« Ponovno (soglasno) izvoljeni predsednik OS ZSS Alojz Podboj je dejal, da kot predsednik ne prevzema odgovornosti za ta program, ki je za te razmere zelo nerealen. »Sem za to, da je ta program pogumen, vendar bom vztrajal, da bomo po 12. kongresu slovenskih sindikatov v občinski program selektivno vnesli samo tiste akcije, za katere bomo kot občinski predsednik sindikata lahko zagotovili, da bodo tudi uresničene,« je povedal Podboj. Na novo konstituirani občinski svet ZSS Trebnje je za poklicnega sekretarja OS ZSS soglasno izvolil dosedanjega sekretarja Mirana Juraka.

Potemkinovih vasi ne bomo gradili

Kandidati SDZ so se predstavili v Brežicah

BREŽICE — Ničesar ne moremo volilcem na hitro obljubljati, glasovali pa bomo za vse, kar bo v korist Slovence in njegovih pravic, v korist celotne Slovenije z Zasavjem in Posavjem vred, ki ju bomo zastopali v republiški skupščini,« so na ponedeljkovi predstavitvi v Brežicah zagovarjali kandidati Slovenske demokratske zveze iz 14. volilne enote, vzemajoč se za parlamentarno večstrankarsko demokracijo, za vzpostavitev suverene slovenske države, ki bo imela svoj denar in svojo vojsko. Navajamo nekaj kratkih izjav:

Prof. Martin Šoško iz Brežic: »Zavzemal se bom za večje upoštevanje strokovnosti, za multidisciplinarnost. Gospodarske probleme morajo reševati strokovnjaki in za reševanje gospodarstva so najboljše komaj dobri. Do zdaj so bile določene intelektualne kapacitete slovenskega naroda blokirane, malo je bilo misli in se te so nerazumljive papagajsko ponavljali. Človek naj posledje ne bo več izpostavljen pritiskom. Glede šolstva pa menim, da je to občanarodna, ne občinska ali celo krajevna zadeva. Na slovenskem obrobju je šolstvo še toliko bolj pomembno, ker gre za ohranjanje identitete.«

Dr. Zvonimir Blažević, kirurg v brežiški bolnišnici: »Kot Hrvat se zavzemam za politično in gospodarsko suverenost Slovenije, o ekonomskih programih pa se bomo lahko pogovarjali šele tedaj, ko bomo gospodarji svojega žepa. In če zmagamo na volitvah, potem že zdaj zagovarjam, da ne bomo gradili Potemkinovih vasi. Sem za demilitarizacijo posavskega območja, za bolj zdravo okolje, ki ga zdaj ogrožata jedrska elektrarna in tudi letališče, zadnje predvsem mlajšo generacijo od dojenčkov naprej.«

Dr. Samo Fakin, zdravnik iz Trbovelj: »Kot zdravnik sem za uvedbo zasebnih zdravniških praks in za izenačitev javnega in privatnega zdravstva. Takoj bi ukinit vsa družbena stanovanja. Sem za lastniška in zasebna stanovanja in stanovanja podjetij. Tudi socialna stanovanja moramo imeti, in to predvsem za reševanje mladih družin in strokovnjakov, da se ti ne bodo ubadali z ekstenznimi vprašanji.«

JOŽE MAURER, prosvetni delavec iz Trbovelj: »Moj cilj je, da šoli povrnemo kvaliteto in dostojanstvo, da jo rešimo vseh ideoloških spon s takojšnjo odpravo usmerjenega izobraževanja. Sem za uvedbo gimnazije kot elitne šole, pa tudi za ponovno uvedbo obrtnih šol.«

Franco Pibernik, glasbenik iz Ljubljane, občasno prebivajoč v Kostanjevici: »Obnoviti moramo elitizem na vseh področjih, če hočemo obstati. Kako naj gremo v svet, če ne z najboljšim? In kulture ne smemo zapostavljati. Ta nam je dala identiteto in vsak dinar, vložen vanjo, se je obrestoval.«

J. T.

PONOVITEV SKUPŠČINE SINDIKATA

SEVNICA — Navkljub temu, da so na ponedeljkovi skupščini občinske organizacije sindikata skoraj dve uri skušali tudi s telefoničnim klicanjem manjkajočih delegatov v službo oz. na dom zagotoviti sklepčnost skupščine, jim to žal ni uspelo. Umanjkali so le trije delegati. Dovolj bi jih že bilo, denimo, če bi prišli še trije člani (od petih) nadzornega odbora, saj je bil prisoten le eden itd. Namesto 52 pooverilnic so jih našli 49. Upajmo, da bo ob ponovitvi skupščine v ponedeljek, 19. marca, ob 10. uri v dvorani GD Sevnica več sreče. Delegate pa naj opozorimo še na predstavitve kandidatov za predsednika in sekretarja občinskega sveta ZSS na oglasni strani.

Jih je PTT Novo mesto izigralo?

Krajani v Mirenski dolini niso zadovoljni z odgovorom direktorja Podjetja za ptt promet Novo mesto glede telefonije — Zakaj zastoj?

TRZišČE — Kdaj se bo nadaljevala akcija izgradnje telefonskega omrežja v Mirenski dolini, kdaj bo povezana glavna linija s centralo ter kdaj bo postavljena telefonska centrala? Tako se je glasilo vprašanje delegacije KS Trzišče, direktor novomeškega Podjetja za PTT promet Rajko Gerdovič pa je do zadnje seje sevniške občinske skupščine pripravil obširen odgovor.

Gerdovič pojasnjuje, da so doslej že zgradili medkrajevni kabel od vozlišča centrale v Sevnici do končne ATC Krmelj. Zaključena so vsa potrebna dela pri izgradnji in tehnični dokumentaciji kablo, zato bodo po opravljenem preverjanju kakovosti že lahko zaprosili upravni organ za tehnični pregled. Najrejni so tudi že načrti za izgradnjo krajevnih omrežij v Krmelju in Trzišču.

Za nadaljevanje akcije bo po Gerdovičevih besedah potrebno zgraditi še krajevni omrežje v Krmelju in Trzišču, to pa zahteva pridobitev lokacijskega in gradbenega dovoljenja, nabavo kablov, spojnega materiala in izvesti vsa dela. Hkrati bi morali s krajevnim omrežjem v Trzišču zgraditi tudi odcep medkrajevnega kabla za ATC v Trzišču. Pridobiti in urediti bo potrebno še prostore za ATC v Krmelju in Trzišču, nabaviti

Slavica Kranjc

V službi Demosa

Krščanski demokrati najbolj priljubljeni

KRŠKO — Medtem ko domala vsak občan ve, v kateri stavbi ima prostore ZKS — Stranka demokratične prenove ali SZ(DL), je malo težje najti prostore krškega Demosa. V šali bi lahko rekli, da je tudi partija začela delovati anonimno in zelo skromno, vendar pa so v krškem Demosu kljub vsemu zadovoljni, da jim je občina dodelila prostor nekdanje skupnosti za zaposlovanje.

Da je prostor na CKŽ 15 v resnici skromen, se lahko prepričajo vsi obiskovalci. Toda administratorka Slavica Kranjc, ki pa opravlja kar vsa tajniška dela za Demos, se zaradi tega ne pritožuje. »Dela je sedaj pred volitvami vsak dan več in niti nimam časa, da bi se kaj dosti ozirala na to, v kakšnem prostoru delam. Čeprav delamo v teh prostorih šele dobre tri tedne, so občani že izvedeli, kje smo, zato tudi obiskov ne manjka. Ljudje sprašujejo za pristopne izjave, zanima jih to in ono o kandidatih, zanima jih vpis v stranke itd. Seveda je največ zanimanja za kršćanske demokrate pa za kmečko zvezo in najmanj za socialdemokrate.« pripoveduje Slavica in s temi podatki »razkriža« tudi razmerje sil v krškem Demosu. Slavica pravi, da jo delo z ljudmi veseli, saj se domala vsak dan dogaja kaj novega, vendar pa sama doslej še ni vstopila v nobeno stranko in boja tudi ne namerava. Pa kljub temu upa, da bo Demos zmagal na volitvah in bo v tem primeru obdržala službo, ki ji je že prirasla k srcu.

J. S.

Iz karamboliranih vagonov novi

S popravili in predelavo vagonov prihrani podjetje PVV Dobova Železniškemu gospodarstvu ogromne vsote — V eni izmeni osem investicijsko popraviljenih voz

DOBOVA — Družbeno podjetje PVV za vzdrževanje železniških voz opravi letno s 320 zaposlenimi 1300 do 1350 investicijskih in 7000 tekočih popravil na vagonih. V rekonstrukcijo sodijo tudi razne predelave voz za nove namene. Trenutno predelujejo vagono za prevoz tolčenca (kamenja), ki so bili zdaj slabo izkoriščeni, da bodo v njih prevažali razsuti tovor, kot na primer žito ali fosfate. Streha na teh vagonih se bo odpirala. Letos bodo naredili 60 takih predelav.

V Dobovi preurejajo vagono tudi v spalnice, jedilnice, kuhinje in kopalnice za delovišča na progi, kjer delavci stanujejo. Razen tega so v podjetju osvojili tehnologijo močno poškodovanih, karamboliranih voz. Včasih so tako deformirani, da bi jih lahko poslali naravnost med staro železo, toda v delavnici PVV jih ne odklonijo in po temeljitem popravilu so vagoni spet kot novi. Veliko teh rekonstrukcij opravi za ŽTP Zagreb, za Skopje in druga železniška podjetja.

DANES KOVENC IJA ZSMS IN ZELEN I H

BREŽICE — Danes ob 17. uri bo v prostorih restavracije pri Blagovnici Brežice konvencija ZSMS in Zelenih Brežic.

LIBERALNI KANDIDATI ZA DPZ

KRŠKO — Na volilni konvenciji ZSMS — liberalne stranke, ki je bila 5. marca v Krškem, so predstavili in sprejeli predlog kandidatne liste za družbenopolitični zbor skupščine občine Krško. Na konvenciji je bilo potrjenih vseh 14 kandidatov: Ida Novak — Jerle, Ivan Mirt, Hinko Uršič, Gordana Seško, Matjaž Mirt, Marjan Urbanč, Darja Boh, Drago Fabijan, Tatjana Mlakar, Marjan Horvat, Metka Slobko, Matjaž Vojtkovszky, Milan Haralovič in Cveto Bahč.

NOVA KUHINJA PVV DELA 24 UR NA DAN

DOBOVA — Inšpekcija je podjetje PVV za popraviljanje železniških voz večkrat grozila z zaprtjem obrata družbene prehrane, ker ta ni ustrezal sanitarnim predpisom. Pred kratkim so odprli novo sodobno kuhinjo z jedilnico. Zmogljivost kuhinje je 500 obrokov dnevno. Trenutno kuhajo v njej za 320 domačih delavcev, razen tega pripravljajo malice za vse delavce dobovske železniške postaje ter pripadajočih služb.

SOCIALISTIČNA LISTA

KRŠKO — Zdaj je znana tudi že lista kandidatov Socialistične zveze Krško za družbenopolitični zbor skupščine občine Krško. Na listi je 22 imen: Vojko Omerzu, Franc Rakar, Vinko Bah, Krešimir Fink, Justina Molan, Viljem Punčuh, Peter Cesar, Nikolaj Bogovič, Jože Zupančič, Slavko Šribar, dr. Rudolf Ladika, Albina Žnideršič, Jože Jamšek, Alojz Unetič, Slavko Lončar, Zdravko Petan, Jože Gorenjc, Silvo Miklavž, Marija Kukovičič, Aleš Jeke, Rafael Orožen in Branko Pirč.

Pridobiti zaupanje ljudi!

Brežiški krščanski demokrati poudarjajo: »Družina naj bo zaščitena, materinstvo spoštovano!«

BREŽICE — Pretekli teden je na zboru slovenskih krščanskih demokratov Brežic in Krškega 55 volilcev potrdilo listo svoje stranke za družbenopolitični zbor republiške skupščine. S tem so dali podporo vsem petim kandidatom svoje volilne enote: Cirilu Kolesniku, Andreju Dolšini, Jožetu Rutarju, Andreju Martincu in dr. Tonetu Kunstju. Potrdili so tudi listo kandidatov Demosa za družbenopolitični zbor občinske skupščine.

Poleg kandidatov so na zboru predstavili tudi program brežiških krščanskih demokratov, ki se jih je od januarja

soče neizkoriščenih ali slabo izkoriščenih vagonov, ki jih bodo prej ali slej morali preurediti za nove potrebe tržišča. Tudi v tujini, kjer je železnica bogatejša od naše, vagonom spreminjajo namembnost, torej bodo imele delavnice, kot je dobovska, še dosti dela.

V delavnici PVV Dobova so prvi v Jugoslaviji predelali vagono tako, da v njih lahko prevažajo pločevino iz jese-niške železarne v kolutih. Vanje so

• Tehnološko usposobljenih, pokritih in ogrevanih delavnic imajo trenutno 5.500 m². Projekte imajo narejene za novo, 130 m dolgo in 20 m široko delavnico. To bo hala za montažo lesenih delov s pripravo za pleskanje in pripravo lesa za montažo na vagono. Tudi lokacijsko dovoljenje zanjo so si že priskrbeli. Na začetek gradnje upajo v prihodnjem letu. Za zaokroženje tehnologije bodo potrebovali še dva objekta, pleskarno in halo za izstopne preglede. Oboje opravljajo zdaj v stari lopi. V stare delavnice nameravajo potem preseliti tekoče vzdrževanje voz, ki ga še vedno opravljajo na prostem.

vgradili palete in pridobili železnični nov tovor. V eni izmeni naredijo Dobovčani v osmih urah osem investicijskih popravil.

J. TEPPEY

Novo v Brežicah

NIZEK UDAREC — predvolilni čas je in stranke morajo biti pripravljene na vse. Brežiški krščanski demokratom je neznan storilec mrzlično potgal vse plakate, ki so vabili na zbor stranke v krajevni skupnosti Pišec. Ni kaj, res nepošteno in obojanja vredno dejanje, toda vodstvu stranke se zdi, da so v tem kraju prešli še nižji udarec: prevzeli so jim domačega župnika! Menda ga je Socialistična zveza kandidirala za zbor krajevnih skupnosti. Zdaj se krščanski demokrati združujejo nad njo, da bi pa vprašali dotičnega gospoda župnika, kaj o tem misli, to pa ne!

SVETI PETER — Pravzaprav ni bil Peter, ampak Miha. Na srečanju s predsednikom slovenskih sindikatov Mihom Ravnikom so se delavci nanj obračali s prošnjami za nasvete in pomoč. Vendar pa tako kot pri vratih sv. Petra le ni bilo. Tam imajo tisti, ki svetnika prosijo za pomoč, vsaj kaj upanja.

POL STOLETJA V PRIPRAVLJENOSTI — Na zboru brežiških in krških krščanskih demokratov smo zapazili staro, izprano slovensko zastavo, a brez zvezde. Ko smo iskali temnejši odtenek, ki bi se moral poznati pod odparano zvezdo, ga nismo našli. Vse kaže, da je nekdo le dočkal drugače čase in potegnil staro zastavo iz omara.

V MUZEJU — Ko so na enem izmed zborov strank opozarjali na kulturo v Brežicah, so ugotovili, da je pravzaprav vsa občinska kultura zbrana v muzeju. Se posebej so škrlni po filmih, ki jih vidimo v kinodvorani po 22. uri, in se zgrajali nad njimi, kakšni da so. Mi pa pravimo: kakšni so šele tisti pred 22. uro!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠČICE

V času od 3. do 10. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Stjepica Adlešič iz Brežic — Anamarija, Nada Grgat iz Podvrha — Đurđico, Jozica Ferlin s Senovega — Aleša, Daniela Urek iz Dolenje vasi — Tadeja, Hilda Salmič iz Krškega — Adrijano, Marija Jandel iz Samobora — Anjo, Lidija Zorko iz Malega Obrežja — Sama, Vesna Tešič iz Brežic — dečka, Mirjana Dvoranič iz Krškega — dečka, Marinka Žarn iz Stolovnika — dečka. Čestitamo!

Krške novice

ALTERNATIVA — Na sobotni okrogli mizi o alternativah v slovenski energetiki, ki je v mali dvorani delavskega doma potekala v okviru Krškega sindroma, je bilo nemalo strokovnjakov republiškega ranga. Med njimi pa je bilo tudi troje predstavnikov domače oblastniške elite, ki pa je med alternativno — ostati v dvorani ali pa jo zapustiti izbrala slednjo. Očitno v teh domačih krogih vlada prepričanje, da je govorenje o alternativnih virih energije mlatenje prazne slame. V tem smislu bi bilo mogoče prirediti znano geslo: Krško bo z jedrsko centralo ali pa ga ne bo.

MENEDŽERJI — V krških sindikatih mislijo tudi na direktorje in ne samo na delavce. Tako sedaj v okviru šole zdravega življenja pripravljajo poseben program za vodilne, ko jim bodo organizirali pregled kardiovaskularnega sistema in jim svetovali, kako naj se varujejo prehudih stresov. Zelo verjetno je, da bodo krški menedžerji rade volje zagrabili za ponujeno priložnost, kajti kaj je lepšega, kot se za nekaj dni umakniti na Mali Lošinj, posebej v časih, ko po deželi strašijo stecaji in druge neprijetnosti.

ZAKON — V Krškem je bilo slišati precej govoric na račun štirih gospodov z dobrimi službami, ki so si za bolj mastno namazan kos kruha omislili še skromno podjetje. Družbeni pravornikalec je dal pobudo, da se to razišče, toda posebna skupščinska komisija je odkrila, da je vse skupaj povsem v skladu s črko zakona, zato bodo ti gospodje lahko dopoldne še naprej delovali v službi, popoldne pa v firmi. O morali pa v zakonih seveda ni niti besede.

Sevniški paberki

GORIVO — Na konvenciji sevniških komunistov je marsikomu vžela sapo glasna pripomba obrtnika Cveta Berganta, ki pač velja za moža, ki nima dlake na jeziku. Bergant se je oglašil na provokativno vprašanje Cirila Baškoviča, ki je kandidat sevniške OK ZKS-SDP za bližnje volitve preverjal z neprijetnimi vprašanji, kakršna bi lahko prišla iz opozicijskih vrst. Baškovič je torej vprašal: Ali bi lahko obljubili brezplačno osnoivno šolstvo, 4-urno delo mater, daljši porodniški dopust itd. In na to je reagiral Bergant, rekoč: »Če bomo samo obljubljali, da bi za držalno oblast, potem smo hudičevi hinavci! Več moramo delati, zategniti pas, itd!« Ako je že tu zmanjkalo »goriva« za ustrezen odgovor, pa ga ni ob pripombi Jožeta Jeketa, ki si je odgovoril kar sam, kako bi lahko z boljšim nadzorom ustreznih služb pridobili kakšen dinar ali za proračun ali za kaj drugega.

KOŠI — V Naselju heroja Maroka premorejo celo asfaltirano košarkarsko igrišče. A mladici očitno niso zadovoljni, da so jim starejši uredili igrišče, zdaj se najne zanašajo tudi potem, ko vsakokrat izdatno nasmetijo okolico. Tisti, ki jim je nekaj do lepe podobe okolja, svetujejo nadobudnim košarkarjem, naj za ogrevanje namesto žoge zmeežijo v koše ali kante za smeti papirje, zvezke, ogrizke in ostale sledi svoje civilizacijske rekreacije.

SINDIKAT — Prav neprijetno je bilo v ponedeljek na skupščini občinske organizacije sindikata v dvorani GD v Sevnici. Čeprav so si na vse pretege prizadevali, da bi zagotovili sklepčnost, se račun ni izšel. Verifikacijska komisija, v kateri je bil tudi podpredsednik občinskega sindikalnega sveta in kandidata OK ZKS-SDP za občinski družbenopolitični zbor, Dušan Rečeta, je ugotovila, da manjkajo le trije delegati. Bo več sreče na Jožefovo že ob 10. dopoldne!

ca bo zmagala in JE Krško bo zaprta, je dejal Šušteršič. Predsednik krških zelenih pa je pojasnjeval majhno udeležbo Krčanov na shodu zelenih tudi z veliko odvisnostjo občanov od največjih onesnaževalcev. Če bi ne bilo TCP Vidma in JE Krško, bi se ta občina znašla v spodnjem delu seznama bolj ali manj razvitih občin Slovenije. J. SIMČIČ

Letos bo središče Zabukovje

V tej krajevni skupnosti bodo letos začeli nov cikel praznovanj sevniškega občinskega praznika

ZABUKOVJE — »Vem, da samo praznovanje občinskega praznika v neki krajevni skupnosti samo po sebi še ne pomeni, da bi se Zabukovljani ali pa kdo drug lahko zanašali, da nam bo s čudežno paličico pričaral težke denarce, ki jih potrebujemo za ureditve naših skupnih načrtov. Dejstvo pa je, da je

praznovanja občinskega praznika nad vse posrečen, kar najbolje kažejo tudi nekatere njihove pridobitve.

»V program naše KS za leto smo zapisali modernizacijo ceste Marof — Zabukovje. Nadaljevali bomo kabliranje električne napeljave. Pri tem moram omeniti in se znova zahvaliti za pomoč mladinskim brigadam, Elektruz Sevnica in vojakom. Poseben problem pri nas pomeni vzdrževanje več kot 50 km krajevnih cest. Letos bi radi asfaltirali cesto do lovskega doma na Preski oz. Grmadi. Pripravljamo se za podaljšanje krajevnega samoprispevka. Zbrani denar bi najverjetneje porabili predvsem za ceste. Letos naj bi dogradili gasilnika doma v Zabukovju in na Trnovcu ter dokončali mrliško večico v Zabukovju.

• Delegati sevniške občinske skupščine so se odločili podpreti predlog KS Zabukovje, da letos prične nov cikel praznovanj občinskega praznika po krajevnih skupnostih. Letos bi bila sicer na vrsti KS Krmelj, ker pa Krmeljčani za letošnji ni prihodnje leto niso pokazali zanimanja, bodo gostili delegate SO Sevnica šele 1992, medtem ko bo imela leta 1991 to priložnost KS Bučka.

za katero manjka pravzaprav le še nekaj opreme. Med pomembnejše dosežke leta 1990 v naši krajevni skupnosti nedvomno lahko prištevamo dokončanje več kot 40 km telefonskega omrežja, nova avtomatska telefonska centrala pa je že skoraj povsem zasledena in že dobro služi okrog 190 naročnikom,« je povedal Kunsek.

P. PERC

vsaj za nas pomenilo spoznanje, da bomo imeli leta 1980 v gosteh delegate in goste sevniške občinske skupščine, veliko spodbudo, da smo se še bolj zavzeto lotili zastavljenih nalog.«

Tako pojasnjuje predsednik nerazvite kozjanske krajevne skupnosti Zabukovje Jože Kunsek, zakaj so se v krajevni skupnosti družno s Socialistično zvezo odločili predlagati sevniški občinski skupščini, naj bi pričeli nov cikel občinskih praznikov po vseh krajevnih skupnostih praznov v njihovi KS. Zabukovljani menijo, da je bil tak način

• Delegat krajevnih skupnosti Trzišče Janez Pungercar je na zasedanju občinske skupščine v Sevnici dejal, da z odgovorom PTT podjetja Novo mesto niso zadovoljni nikjer v Mirenski dolini, ne v Trzišču ne v Krmelju niti ne v Šentjanžu, in da se čutilo izigrane. Doslej so prispevali v dinarski protivrednosti po okrog 1000 DEM, zdaj pa Pungercar razpolaga s podatkom, da bi moral vsak priključek vrednotiti že na 50 starih milijard. Predsednica IS SO Sevnica Marija Jazbec je povedala, da so republiški izvršni svet in skupnost PTT Slovenije že obvestili, da je treba spremeniti kriterije za financiranje telefonskega omrežja v t.i. zaledju.

sti,« dobesedno odgovarja direktor Gerdovič.

P. P.

Vilma Bukovec, operna pevka, ki se je proslavila doma in v svetu

Ime, zapisano z visokim C

Ob 70-letnici sopranistke in operne prvakinje Vilme Bukovec, dolenske rojakinje iz Trebnjega

LJUBLJANA, TREBNJE — Pred kratkim je praznovala sedemdeset let življenja sopranistka Vilma Bukovec, dolenske rojakinja, udominjena v Ljubljani. Jubilarica se je rodila 27. februarja 1920 v Trebnjem, kjer je hodila tudi v osnovno šolo. Gimnazijo je obiskovala in maturirala v Novem mestu. Že v zgodnji mladosti je opozorila nase s svojim pevskim darom. Udeležila se je enega od tekmovanj, ki jih je prirejala ljubljanska Opera in na njih odkrivala svoje bodoče pevke kadre, ter prepričljivo osvojila prvo mesto. To jo je spodbudilo, da se je začela sistematično učiti solo petja pri uglednem pedagogu profesorju Adu Darianu. Njen pevski študij je nasilno prekinila okupacija; dve leti je prebivala v italijanskih taboriščih, po vrnitvi pa se je vključila v zbor ljubljanske Opere. Toda kaj kmalu je nastopila tudi v svoji prvi solistični vlogi. Potem se je hitro prebila s svojim izjemno bogatim glasom in vztrajnim študijskim izpolnjevanjem v elito opernih pevcev. Dokončno se je zapisala opernemu življenju in njeno ime je blestelo od predstave do predstave.

Vilma Bukovec je prepela malodane ves klasični repertoar za sopran; razen koloraturnih in visoko dramskih vlog, od povsem lirskih do dramskih. Po izjemnem uspehu in vzponu doma se ji je odprla pot na tuje operne odre. Leta 1954 je v

Toulousu v Franciji na velikem mednarodnem tekmovanju opernih pevcev osvojila prvo nagrado in zlato kolajno, leto kasneje pa na takšnem tekmovanju v Verviersu prvo nagrado med soprani. V sezoni 1956/57 je zabeležila z interpretacijo naslovne vloge v Masseneti operi Manon in za ta dosežek so ji v domovini prisodili Prešernovo nagrado. Z dovršenimi, prav mojstrskimi vlogami je redno osvajala srca domačega in tujega občinstva. Operne hiše v svetu so jo redno vabile na gostovanja. Nastopila je v Franciji, Belgiji, Sovjetski zvezi, na Poljskem in Češkem, v Romuniji, Bolgariji, Grčiji, Egiptu, Španiji in celo na Kitajskem. Sodelovala je pri krstu treh slovenskih oper.

Ko je Vilma Bukovec pred desetletjem ali kaj več zaključevala izjemno bogato in bleščečo pevsko kariero, si je za kraj poslovilnega nastopa izbrala rojstni kraj Trebnje. V kulturnem domu se je sorojakom predstavila v vlogah, ki jih je sicer najraje pela. Aplavza ni hotelo biti ne konca ne kraja. Vilma Bukovec je potem resda za vselej odšla s pevskega odra, toda njen lik je ostal neizbrisno zapisan v spominu občinstva. Ob njenem življenjskem jubileju zapišimo, da ostaja v spominu kot ena najbolj priljubljenih slovenskih opernih prvakinj vseh časov. I. Z.

Na srečanju petih mest v Osijeku

Srednješolske kulturne skupine iz Brežic, Dubrovnika, Novega Sada, Osijeka in Zagreba so se predstavile v slavonski metropoli — Maja v Dubrovniku

BREŽICE — Od 2. do 4. marca je bilo v Osijeku drugo srečanje srednješolske mladine petih mest: Brežic, Dubrovnika, Novega Sada, Osijeka in Zagreba. Kot že na prvem srečanju, ki je bilo lani od 10. do 12. novembra v Brežicah, so tudi tokrat brežiško mladino zastopale dijakinje srednje šole Brežice, sicer članice deklisklega pevskega zbora.

Srečanje v Osijeku se je začelo z razstavo ročnih izdelkov dijakinj, športnim tekmovanjem pod vodstvom prof. Marije Držaljevič in recitalom poezije Miroslava Antića. Ta recital pod naslovom »Tukaj smo, da vam s prstom na ustnici napišemo nasmeh in hkrati solzo na trepalnici« je izvedla osiješka skupina v režiji prof. Biserke Šostarek. Dekliski zbor srednje šole iz Brežic se je pod vodstvom prof. Jurice Grakalića predstavil s slovenskimi, italijanskimi in francoskimi pesmimi. Nenad Tudakovič bivši vojak garnizije v Cerkljah, sicer pa Osječan, je v sodelovanju z brežiškimi dijakinjami izvedel nekaj odlomkov iz komedije Smešna stran zgodovine. Plesni studio iz Dubrovnika je pod vodstvom Inge Tudakovič nastopil z nekaj odlomki iz Ravelovega Bolera, Delibesove Copelie in Labodjega jezera Petra Iljiča Čajkovskega. Nastopili so še folkloristi in tamburaši dijaškega doma »Josip Kraš« ter izvedli

venček slavonskih ljudskih plesov in skeč Dukati. Osiješko srečanje je udeležence še bolj prepričalo o potrebi, da mladina sodeluje še naprej in da so takšne prireditve vsakokrat v drugem od uvodoma omenjenih mest. Že v Brežicah so se dogovorili, da bi skupine iz šol pa tudi iz dijaških domov na srečanjih sodelovale s prispevki, ki bi nekako predstavljali kulturno-umetniške dosežke okolij, iz katerih so in prav tako narodov ali narodnosti, ki jim pripadajo. Na koncu je treba poudariti, da so se Osiječani izkazali kot zelo dobri organizatorji in gostitelji. Udeležencem so razkazali svojo slavonsko metropoli in jih izjemno lepo sprejeli v okolju, ki slovi po bogati kulturni tradiciji. Brežičani so še posebej hvaljezni direktorju dijaškega doma prof. Martinu Kovačeviću za prijetno bivanje v tem domu. Naslednje, tretje srečanje bo maja v Dubrovniku. J. G.

O POVOJNEM SRBSKEM ROMANU

NOVO MESTO — Študijska knjižnica Mirana Jarca nadaljuje z zanimivimi literarnozgodovinskimi predavanji. V četrtek, 22. marca, ob 16. uri bodo obiskovalci v veliki čitalnici knjižnice lahko prisluhnili predavanju o povojnem srbskem romanu. Predaval bo prof. dr. Janez Rotar, predavatelj književnosti na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

OTVORITEV SEZONE

RIBNICA — Na otvoritvi nove koncertne sezone v cerkvi pri Novi Štifti je nastopil komorni zbor iz Trebnjega, ki se je številnemu občinstvu predstavil s sakralno glasbo in črskimi duhovnimi pesmimi. Koncert so organizirali s pomočjo družbe KVM iz Ribnice.

M. G.-C.

O osnovni šoli na Slovenskem

O tej temi bo republiški seminar v Opatiji

Prihodnji teden bo od srede, 21., do petka, 23. marca, v opatijskem hotelu Adriatik prvi republiški seminar o temi Osnovna šola na Slovenskem. Na seminarju, ki je namenjen predvsem osnovnošolskim ravnateljem pa tudi drugim, se bodo udeleženci seznanili z novimi usmeritvami razvoja osnovnega šolstva v Sloveniji. Sodelovalo bo dvanajst predavateljev, priznanih strokovnjakov, ki bodo predstavili svoje delo, razmišljanja in predloge. Tako bo dr. Ludvik Horvat, predsednik republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, govoril o neresenih vprašanjih zdajšnjega zakona o osnovni šoli.

Mladi glasbeniki spet tekmujejo

V T. Velenje sedem učencev iz novomeške in eden iz črnomaljske šole

NOVO MESTO — Vsakoletno republiško tekmovanje učencev in študentov glasbe poteka ta teden v Titovem Velenju; začelo se je večeraj, 14., končano pa bo v nedeljo, 18. marca. Udeležuje se ga tudi sedem učencev iz novomeške in eden iz črnomaljske glasbene šole. To so: pozavnist Gregor Turk, trobentača Andrej Jerina in Jernej Krnc, vsi z glasbene šole Marjana Kozine, tekmujejo pa v prvi kategoriji, trobentač Drago Mir Cvejič z glasbene šole Črnomelj, ki tekmuje v drugi kategoriji, ter dva dua, ki tudi tekmujejo v prvi kategoriji: kitarski duo Maja Oberstar in Kristijan Ostanek ter klavirski duo Barbara Žagar in Leticia Yebuah, vsi z novomeške glasbene šole. Vsi ti tekmovalci so imeli pred odhodom na republiško tekmovanje 5. marca zvečer preizkusni nastop v Kozinovi dvorani novomeške glasbene šole.

VELJKO TROHA POSTAL DOKTOR

LJUBLJANA — Na Univerzi Edvarda Kardelja je prejšnji teden doktoriralo dvanajst kandidatov za doktorje znanosti. Med tistimi, ki so ta naslov dobili na filozofski fakulteti, je tudi dolenski rojak Veljko Troha, postal pa je doktor pedagoških znanosti. Dr. Veljko Troha je v Novem mestu končal učiteljsko in se posvetil pedagoškemu poklicu. Potem ko je v Ljubljani dokončal še druge študije, je več let služboval tudi v Novem mestu: bil je ravnatelj gimnazije, predstojnik novomeške organizacije enote Zavoda SRS za šolstvo in predstojnik pedagoške akademije v Novem mestu. Zdaj že vrsto let službuje v Ljubljani, kjer je direktor Pedagoškega inštituta.

Kostanjevičanom indijska nagrada

Shankarjeva nagrada oz. diploma štirim učencem kostanjeviške šole

KOSTANJEVICA — Učenci kostanjeviške osnovne šole, ki nosi ime domačina slikarja Jožeta Gorjupa, so že v preteklosti opozarjali nase s svojimi nadpovprečnimi likovnimi deli in zanje dobivali nagrade in priznanja na najrazličnejših natečajnih prireditvah. Odkar je za likovnega pedagoga na tej šoli mladi akademski slikar Jože Marinč, rojak iz kočevske občine, ki se zadnja leta uveljavlja tudi kot agilen organizator likovnih kolonij v krški občini, pa so priznanja, ki jih prejema mladi kostanjeviški likovniki, še pogostejša in še vrednejša. Tudi iz tujine jih dobivajo, celo iz Azije. Eno takšnih priznanj z mednarodnim ugledom je Shankarjeva nagrada, ki jo za otroške likovne stvaritve podeljujejo v Indiji. Letos so to nagrado prejeli učenci kar iz desetih osnovnih šol v Sloveniji, kar kaže, da premoremo v naši republiki razmeroma veliko mladih likovnih talentov, pa tudi, da delajo z njimi dobri likovni pedagogi. Med nagrajenci so kar štirje učenci iz kostanjeviške šole oziroma iz »likovne delavnice« slikarja in pedagoga Jožeta Marinča. To so: Alenka Košak, Jernej Goršek, Boštjan Jordan in Mateja Colarič, vsi pa so prejeli Shankarjevo diplomu. Slovesna podelitev je bila v sredo, 7. marca, na Vrhniku, v Cankarjevem rojstnem kraju. I. Z.

Različna likovna »šopka« za dan žena

V Krkini avli so na ogled dela Avgusta Černigoja, v avli SDK (v Kandiji) pa keramične stvaritve Lučke Dražumerič — Nastop malčkov iz vrtcev in zbora OŠ Grm

NOVO MESTO — Na dveh novomeških likovnih razstaviščih sta na ogled razstavi, ki so ju odprli minul teden v počastitev dneva žena in ki vsaka po svoje izpričuje slovensko likovno umetnost. V avli Krkine poslovne stavbe v Ločni si obiskovalci lahko vse do 9. aprila ogledajo dela akademskega slikarja in grafika Avgusta Černigoja, tega že preminulega tržaškega Slovca, v avli SDK v Kandiji pa umetniško keramiko Lučke Dražumerič, ustvarjalke, ki je v svet likovne umetnosti tako rekoč šele stopila. Na obeh otvoritvenih slovesnostih so nastopili otroci iz okoliških vrtcev, v SDK tudi pevski zbor OŠ Grm, obiskovalce pa je v svet, ki ga izpričujejo razstavi, povabila uvodna beseda. O Černigoju je spregovorila Lučka Čehovin, o Lučki Dražumerič pa Jožef Matijević.

V Krki je na ogled izbor del umetnika Avgusta Černigoja, ki ga umetnostna zgodovina označuje kot predstavnika kubizma oz. postkubizma v slovenski likovni umetnosti. Lučka Čehovin je Černigoja predstavila kot človeka in umetnika, ki je izšel s Tržaškega in tam tudi prebil večji del svojega ustvarjalnega življenja, čustveno pa je bil ves čas vezan na matično Slovenijo. Likovno umetnost je študiral v Italiji, nekaj let poučeval na šolah v Postojni in Ljubljani, odkoder je odšel v Weimar in deloval v sloviti skupini Bauhaus kot edini slovenski umetnik. Še enkrat se je vrnil v Ljubljano, potem pa se za stalno naselil v rojstnem Trstu, kjer je po drugi svetovni vojni služboval na slovenski gimnaziji in na učiteljsku. Življenjska pot se mu je leta 1985 iztekla v Sežani, kjer je tudi pokopan. Černigoj je veliko razstavljal v Italiji, Sloveniji in Jugoslaviji ter v številnih drugih evropskih državah in v ZDA. Bil je mednarodno uveljavljen umetnik. Matična domovina mu je leta 1976 podelila Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Černigoj ni bil samo velik umetnik, ampak tudi velik človek in še posebej spoštovan kot zaveden zamejski Slovenec.

O življenju, predvsem pa o delu Lučke Dražumerič iz Ljubljane, ki jo je

NOVOMEŠČANKA MED KANDIDATI

NOVO MESTO — Med 23 kandidati za letošnje Žagarjevo nagrado, najvišje republiško priznanje na vzgojnem in izobraževalnem področju, je tudi Novomeščanka. To je psihologinja Marija Gabrijelčič iz Vzgojne posvetovalnice v Novem mestu, ki se je med drugim uveljavila z dvema knjigama o miselnih vzorcih.

oblikovanje za keramiko začelo zanimati med študijem na filozofski fakulteti, je na otvoritvi njene razstave v SDK govoril umetnostni zgodovinar Jožef Matijević iz Dolenskega muzeja in pri tem poudaril, da se je kot likovnica oblikovala pod mentorstvom specialiste za uporabno keramiko Dubravke

Vsak pojav je melodija

Janja Flisek razstavlja v galeriji na sevniškem gradu

SEVNICA — V galeriji na sevniškem gradu so se v zadnjem času predstavili kar trije domači ustvarjalci. Pred kratkim kipar in slikar Rudi Stopar, še pred njim akademski slikar Alojz Konec, prav ta umetnik pa je izjemno dobro orisal delo Sevnice Janje Flisek. Njeno samostojno likovno razstavo so odprli pretekli petek in bo na ogled ves mesec.

Po otvoritvi smo skušali izbrskati kaj zanimivega o njenih začetnih korakih in dozorevanju pri likovnem ustvarjanju.

Janja Flisek

Zelo rada je imela likovni pouk, ki ga je na sevniški osnovni šoli »Savjo Kladni« že tedaj poučeval Aleš Fenos. Danes sta bivši učitelj in učenka oba likovna pedagoga na tej šoli. Za ta poklic pa se je Janja odločila v srednji šoli v Celju. V 3. in 4. letniku je bila kulturna animatorka. Čeprav deluje skromno in preprosto, pa nezavedno skriva močan čustveni naboj in vzbuja zaupanje. Študirala je likovno vzgojo na Pedagoški akademiji v Mariboru in leta 1987 diplomirala. Pri učencih skuša razvijati občutek za lepo. »Vsak se lahko izrazi, pa čeprav s packo. Samo da ima argumente,« pravi Janja.

Fliskova zatrjuje, da jo je Konec res dobro »zadel« v zapisu o njenem delu, ko je dejal: »Dela preveča posebna ženska senzibilnost kot oblikovna in barvna poetika. Gledalec dobi občutek, da s svojevrstnim poslušanjem za vedno in vsakem pojavu najde melodijo, ki zaseda njegovo težavnost in grdost. Med možnostmi barvite, tonske in risarske izvedbe praviloma izbira slednjo, saj se v glavnem polašča risarskih materialov — voščenk in barvnih svinčnikov, ki ne dopuščajo tolikanj barvnih raziskav. Uporablja skromna barvna sozvočja, bolj v žarenju beline ali črnilne papirne podlage...«

P. P.

KONCERT POBRATENIH ZBOROV POSAVJA

BREŽICE — V soboto, 3. marca, je bil v dvorani Prosvetnega doma Brežice skupni koncert pobratenih pevskih zborov iz Posavja. Prireditelj je v zadnjih štirih letih pravzaprav prerasla v tradicionalno srečanje mešanih pevskih zborov iz Brežic, Krškega in Sevnice. Vsak izmed njih je občinstvu zapel tri pesmi, za zaključek pa so seveda vsi trije zbori zapeli še skupaj.

Moški pevski zbor »Planina« iz Cerklj ob svojem jubileju

Cerkljanski zbor slavil

Na jubilejnim koncertu ob 20-letnici sodelovali tudi gostje z Reke — Priznanja pevcem za zvestobo

CERKLJE OB KRKI — Minulo soboto so krajani napolnili dvorano vaškega gasilskega doma in navdušeno pozdravili koncert svojih pevcev. Moški pevski zbor »Planina« iz Cerklj je namreč slavil dvajsetletnico obstoja. Na prijetnem kulturnem večeru so se jim pridružili tudi člani mešanega pevskega zbora in dramske skupine kulturno-prosvetnega društva »Bazovica« z Rake. Čeprav je program trajal skoraj tri ure, so poslušalci vneto spremljali vse, kar se je dogajalo na odru, in nastopajoče vsaki nagradili z burnim ploskanjem.

Število članov v moškem pevskem zboru »Planina« nenehno niha in kot mnogi drugi zbori bi potrebovali mladih pevcev. Med člani je še sedem takih, ki so petju v domačem zboru zvesti že vse od začetka. Pred dvajsetimi leti je pobudo za ustanovitev zbora dal Vlado Curin, tedanji predsednik prosvetnega društva in šolski ravnatelj. Pevce je najprej vodil domači učitelj glasbe Anton Miler, pozneje pa so se z njimi trudili še Franc Baškovič, Stane Fuks, Franc Potokar in sedanji zborovodja prof. Jurica Grakalič. Pevski zbor iz Cerklj je popeljal že marsikatero prireditev v domačem in sosednjih krajih. Redno je sodeloval na

občinskih in regijskih pevskih revijah ter na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični. Letos bodo šli v Šentvid že osemnajstič. Razen na nastope po Sloveniji so ponosni tudi na svoje gostovanje s celovečernima koncertoma v Makedoniji ter na svoje nastope v Zagrebu, na Reki in v Puli.

Ob jubileju so Anton Ambrožič, Janez Drjak, Ivan Golob, Alojz Hribar, Janez Hribar, Anton Lenič in Franc Pavlovič prejeli posebna priznanja društva za dvajsetletno zvestobo pevskemu zboru, podelili pa so tudi bronasta in srebrna Gallusova priznanja. B. D.

NA OGLED SODOBNA FINSKA GRAFIKA

LJUBLJANA — Prejšnji teden so v Galeriji Tivoli v Tivolskem gradu, kjer ima sedež Mednarodni grafični likovni center, odprli razstavo Sodobna finska grafika. Na njej razstavlja dvanajst umetnikov, med njimi tudi Hervo Erkki in Anita Jensen, ki sta se udeležila ljubljanskih mednarodnih grafičnih bienalov. Razstava bo na ogled do 1. aprila.

Nocoj »Karambol«, prihodnjic »Micka«

Gostovanja v Brežicah

BREŽICE — Na odru Prosvetnega doma Brežice so praznik žena obeležili s predstavo Mestnega gledališča ljubljanskega »Vdove«, ki je kot ponavadi napolnila dvorano. Komaj teden dni po tem bo na istem odru zopet pestro. Nocoj ob 19. uri in 30 minut se bo namreč Brežičanom predstavil osemčlanski igralski ansambel istega gledališča s predstavo »Karambol«, edino dramo znanega slovenskega politika Staneta Kavčiča. V njej bodo gledalci lahko prepoznali avtorjeve osebne stiske in probleme, spor med očetom in sinom, doživljanje izjaje prijateljev, drugačen pogled na družbo pred nekaj leti in tudi drugačno vizijo družbe. Naslednji četrtek bo Zavod za kulturo zaključil uspešno gledališko sezono v Brežicah z znano veseligr »Županova Micka«. Z njo bo Jeseniško gledališče Toneta Čufarja počastilo dvestoletnico slovenskega gledališča. Predstava bo ob 20. uri. Vstopnice pa bodo že od danes naprej prodajali v tajništvo Zavoda. B. D.

pisma in odmevi

Še: »Nakladajo« lahko tudi politiki«

Ugovor h komentarju

Komentarju novinarja P. Perca «Nakladajo lahko tudi politiki» dodajam naslednje:

1. Pobuda na SO Sevnica je citirana točno razen v tistem delu, na katerem novinar gradi komentar.

Izdelek, ki ga je posredoval novinarjem sekretar skupščine, se namreč ne razlikuje od tistega, kar je bilo rečeno na skupščini. Tudi tu sem navedel kot primer KAJ, kar je razvidno tudi iz magnetofonskega posnetka. Ker se avtor (ji) prispevkov v KAJ-u ne podpisuje (jo), ga (jih) tudi ne moremo imenovati.

2. Za vsebino teh prispevkov ne najdem ustrežnejšega izraza, kot je »nakladanje«, vendar mi je v tolažbo, da to ni samo moje mnenje. Že na eni prejšnjih skupščin je eden izmed delegatov zbora združenega dela protestiral ob takšnem pisanju in mislim, da ne z oblastnih pozicij.

3. Polemizirati in dokazovati izmišljenost podatkov v teh tekstih je gotovo jalovo delo, kajti če bi bil njihov namen objektivnost — točnost, jih takšnih, kot so, sploh ne bi bilo. Pa pri tem ne mislim samo na tekste, »posvečene« posameznim funkcionarjem, in ne motijo le politike in tiste, ki se imajo za politike.

4. Če že meni novinar pripisuje »najboljše boljševidne manire«, je težko takšno oznako, sicer posredno, prilepiti tudi delegatom v skupščini, ki so to pobudo sprejeli.

Glede na dejstvo iz prve točke pa se ponovno potrjuje, da je bila pobuda umestna.

5. Da je v politiki veliko »nakladanja« ne dvomim. Toda, kdo izmed politikov ali tistih, ki se imajo za politike, bolj ali manj »naklada«, bodo (k sreči) pokazale volite.

Kaj pa za druge?

LADO MOČIVNIK

Z ustavnimi sodniki počakajmo

Kaj meni Boštjan M. Zupančič — Odgovorno

LJUBLJANA — Boštjan M. Zupančič, profesor pravne fakultete in prorektor ljubljanske univerze, je podpisal dopis, katerega vsebina se nanaša na imenovanje ustavnih sodnikov, dopis pa so iz univerzitetnega prorektorata poslali tudi v uredništvo Dolenjskega lista. Boštjan M. Zupančič ugotavlja, da je predsedstvo Republike Slovenije predlagalo republiški skupščini v izvolitev imena kandidatov za sodnike Ustavnega sodišča, ki naj bi jih skupščina pred pričakovanimi spremembami izvolila. Po njegovem mnenju pa nobeno od imen, ki jih je predložilo predsedstvo Slovenije kot kandidate za Ustavno sodišče, ni doraslo tej funkciji. Imena, ki jih je predlagal rektorat ljubljanske univerze, so bila prof. Ljubo Bavcon, mag. Matevž Krivic in s posebnim poudarkom prof. dr. Anton Perenič, vendar Zupančič razočarano ugotavlja, da predsedstvo ni predlagalo nobenega od njih. Prepričan je, da je predlagalo bivše funkcionarje, katerim je potrebno preskrbeti delo pred spremembo političnega režima na aprilskih volitvah. Zato podpiram izjavo predsednika predsedstva Demosa dr. Jožeta Pučnika in predlagam, da se imenovanje sodnikov Ustavnega sodišča preloži v pristojnost skupščine, ki bo izvoljena na aprilskih volitvah. Povsem neprimerno bi bilo, da bi se pred tem časom na hiter način in z nepravimi imeni reševala pravna bodočnost slovenskega naroda, je med drugim zapisal Boštjan M. Zupančič.

Razpis Voljčevih nagrad

Na podlagi pravilnika o podeljevanju Voljčevih nagrad in priznanj razpisuje Društvo novinarjev Slovenije — Sekcija novinarjev v podjetjih: tri Voljčeve nagrade in pet Voljčevih priznanj za dosežke pri obveščanju v podjetjih.

Predloge za Voljčeve nagrade in priznanja lahko posredujejo podjetja ali posamezniki, aktivni novinarji v podjetjih in izvršni odbor sekcije novinarjev v podjetjih SR Slovenije pri DNS.

Predlog mora vsebovati poglobljene osebne in poklicne podatke o kandidatu ali skupini kandidatoev, dela in naloge oz. funkcijo, ki jo opravlja, ime podjetja ali ustanove, predlog, za katero vrsto nagrade ali priznanja kandidira ter utemeljitev na podlagi 5. in 6. člena pravilnika o podeljevanju Voljčevih nagrad in priznanj za dosežke na področju obveščanja v podjetjih.

Predloge je treba poslati v treh izvodih Komisiji za podeljevanje Voljčevih nagrad in priznanj, Društvo novinarjev Slovenije, Vošnjakova 8/VII, 61000 Ljubljana, najkasneje do 5. aprila 1990.

Po tem datumu komisija ne bo upoštevala ne zakasnelih predlogov ne dodatnega dokaznega gradiva.

Voljčeve nagrade in priznanja bodo podeljena hkrati s Tomšičevimi nagradami.

Bratje, podajmo si roke!

Izjava predsedstva več kot potrebna

Bržkone ni Slovenca, ki ne bi z zadovoljstvom prebral Izjave o narodni in državljanski umiritev, ki jo je izdalo predsedstvo SRS. Kakor je tovt. Stjenka ponovil na TV, je bila izjava več kot potrebna, saj razprtije ne vodijo nikamor, posebno pri nas Slovincih, ki nas je že itak malo. S to izjavo zanesljivo ni nobeden ničesar izgubil (mogoče bo kdo užaljen?), saj so se napake pojavljale na obeh straneh. Vsi tisti, ki so ščevali, so bili v varnem ozadju, glavni davke pa je plačal kakor vedno mali človek. Zato je edino prav, da je medsebojnega obtoževanja enkrat konec. Če kdaj v zgodovini, potrebuje naš narod spravo in mir posebno danes. Vsaka druga pot pelje v zanesljivo uničenje našega naroda in tudi bratskih narodov.

Za zgled si lahko vzamemo ZDA. Po vojni Sever-Jug je predsednik ZDA ob podpisu premirja izdal ukaz: »Sovražnosti med nami se končajo popolnoma. Po tej uri se ne sme več uporabljati orožje niti se ne sme očitati. Vsak prekršek tega ukaza bo najstrožje kaznovan.« Tako je bilo v Ameriki in tam imajo še danes mir. Trdimo, da smo kulturni — zakaj se ne bi potemtakem zgedovali po temopolitih in belih Amerikancih? Prepričani smo lahko, da ne igra predsedstvo s to izjavo nobene igre, saj smo vsi skupaj prišli v 45 letih do velikih spoznanj. Naj živi prijateljstvo in ljubezen! Ne vrag, le sosed naj bo mejak! kot je zapisal Prešeren.

Misel o spravi živi med nami že dolgo. Spominjam se, kako smo leta 1961 na Domu heroja Jožeta Mihelčiča v Semicu odkrili spominsko ploščo vsem padlim Semicu v letih 1941—1945. Neka ženska nam je zagrozila, da bo razbila z motiko spominsko ploščo, češ da je na plošči tudi ime nekega »nepravca«. Organizatorji proslave smo se znašli v zelo neprijetnem položaju. Šel sem v Ljubljano do tajnika GO ZB Eda Turnherja. Ta človek se mi je takoj priljubil s širokogrudnostjo. Govoril je zelo preudarno in premljivo, predvsem pa človeško.

»Ne pozabite, tovariši, da bo prišel čas, ko bo treba postaviti spominsko ploščo tudi padlim na nasprotni strani! Že sedaj rezervirajte na istem domu prostor za to ploščo.« Slovence vsekar potrebujemo medsebojno pomiritve. Bratje, podajmo si roke!

FRANC DERGANČ

Referendum razkril vso resnico

Kaj se je zgodilo v Novolesu in odkod nezaupanje do vodilnih ljudi

Dejstvo, da je referendum v Novolesu padel v najbolj številnih tozidih Finale, Primare in TKO — skupaj okoli 2200 delavcev — pomeni vse in je presenečenje samo za zunanje opazovalce, medtem ko je za ljudi v Novolesu to realen odraz stanja in razpoloženja zaposlenih v zadnjih letih. Kaj zdaj? Hočeš nočeš je treba narediti obračun za katastrofalno stanje v Novolesu, zaradi česar je ali pa še bo od dela na stotine delavcev. Zato je sedaj trenutek, da kot delavec Novolesa in še posebej kot bivši odstavljeni vodja sam, in skupnih dejavnosti tozida Finale argumentirano osvet-

lim to sicer tragično stanje. Glavna krivca za Novolesov kolaps sta glavni direktor Vili Pavlič in namestnik Igor Vizjak z ožjim krogom familiarno naravnanih in nesposobnih sodelavcev. Od trenutka, ko je Pavlič vzel v roke krmilo Novolesove barke, se je za ta začela potapljati. Človek, ki je končno dobil oblast v Novolesu v svoje roke, je začel sistematično odstranjevati vse tiste sposobne delavce in strokovnjake, ki so drugače mislili kot on in ki so mu bili lahko nevarni. Zanj je bilo nepomembno, da je del najboljših strokovnjakov moral zapustiti Novoles in da so bili uspešni v drugih okoljih. Seveda je bilo potrebno dobiti nekaj somišljenikov; te je tudi dobil in jim razdelil ključne položaje: Igor Vizjak — je postal namestnik glavnega direktorja, Kosec — direktor razvojnega centra, Plut — direktor finančnega sektorja, Deljakovič — predsednik začasnega kolektivnega poslovnega organa v TOZD FLP in njegovi člani: Gorjup, Bencik, Mikec ter Pirc — direktor Primare, Redek — predsednik partije in vodja samoupravnih aktivnosti v TOZD Primara. In še bi lahko našteval.

S preverjenim občutkom je za svojega namestnika nastavlil sorodstveno obarvnega Igorja Vizjaka — človeka, ki je v Novolesu naredil več napak in izprical svojo prejšnjo usposobljenost in netaktno delo z delavci. Bil je v predsanjski upravi v letu 1988 v TDP (sedajni obrat Stoli L). Predsednik te uprave je bil Pavlič, ki je tudi predhodno ustoličil direktorja z Dvora. Po šestih mesecih njihovega dela je bil rezultat enak ničli, stanje v tozdu pa je mejilo na katastrofo. Bil je idejni tvorec reorganizacije v letu 1989, po mojem popolnoma nepotrebne, ki je prinesla poslabšanje še v tista okolja, ki so prej kolikor toliko živela. Naredil je nerazumljivo veliko razliko in osebnih dohodkih med delavci, s čimer je povzročil nezadovolj-

stvo in slabe medsebojne odnose. Brezozirno je s pomočjo občinskih struktur odstranil začasno vodstvo Finala z direktorjem Simončičem na čelu in njegove sodelavce, ki so se mu edini v Novolesu upali v obraz povedati, da se ne strinjajo s politikom, ki pelje v katastrofo in ki jo vodi generalni direktor. Namesto njih je postavil sanacijsko upravo. In Rezultati? Sanacijska uprava je po petih mesecih dela pokazala, kaj zna in premore. Rezultati so betežni. Kaj pa občinske strukture, ki so prav tako odigrale pomembno vlogo pri vsem tem? Njim je bilo očitno bolj pomembno, kako se kdo piše, kot pa strokovnost, znanje, delavnost. Vse argumente odstavljenega vodstva FLP so te strukture hladnokrvno odbile in zavrnile in prav je, da plačajo za svojo zmoto.

Kaj pa naprej? Globoko sem prepričan, da bo tudi v to zaplakano novomeško dolino zapihal demokracijski veter, ki bo odprl vse tiste, ki so pripomogli k takemu stanju v Novolesu in širši družbi. Naj se sesuje, kar se ima sesuti, čimprej, tem bolje, pa čprav bodo tekle solze in kri najmanj krivih — delavcev. Vendar je potrebno ponovno opozoriti na vse te ljudi, ki so bistveno pripomogli, da so Novolesove tovarne prišle na beraško palico. Naj se jim nikdar več ne omogoči vodenje tovarn, kajti oni so že pokazali, kaj znajo, in to je stanje in obup, v katerem živimo! Samo brez njih in njim podobnih bo na ruševinah Novolesa zrasel nov Novoles, kjer bodo prevladovali znanje, strokovnost in delavnost.

Vsem delavcem Novolesa pa predlagam, naj pogumno in brez strahu zahtevajo moralno in materialno odgovornost generalnega direktorja in njegovih pomočnikov. Prav tako naj zahtevajo preverbo izvora njihovega premoženja, kajti Novolesove fabrike so spravili na beraško palico, sami pa odpirajo zasebna podjetja in živijo na veliki nogi. Zato obtožujem vse te ljudi in njihove botre za bedo in revščino, v katero so pahili mnoge dobre delavce in jim ogrozili življenjsko eksistenco, ter zahtevam, da poravnajo vse račune — do zadnje pare.

MLADEN MAJSTER,
Novo mesto

POVABILO IZ AVSTRALIJE

Slovenski Avstralec Vinko Marn, ki med drugim vodi slovensko radijsko oddajo v Melbourne, za katero mu po telefaksu pošiljamo vesti tudi iz našega uredništva, se je spet oglašil s prijaznim pismom. V njem nam pošilja tudi povabilo na II. slovenski tabor, ki ga je Svet slovenskih organizacij v Viktoriji priredil 10. in 11. marca. Povabilo ima na naslovni strani embleme, na katerem je izpisan priljubljeni slovenski slogan »Slovenija, moja dežela«, dodano pa mu je še »Australia, my home«. Avstralija je seveda mnogo predelež, da bi se privedite udeležili, smo pa vabila vseeno veseli, saj kaže, da slovenski rod na drugem koncu našega planeta še živi, ne le živi, marveč se svojih korenin tudi zaveda. To kaže bogat spored privedite, ki vsebuje tudi koncert slovenskih pesmi in nastop slovenskih folklornih skupin.

Vodja enote:
JANEZ SMOLEJ

Izkazali so se S tradicionalne privedite na Trški gori

Trška gora v teh spomladanskih dneh že razkriva svoje lepote. Ena od lepote, ki jo človek ob pogledu na prebujajoče vinske gorice ne zazna, pa je delo vaške skupnosti Trška gora — Sevnno. Vaščani te vaške skupnosti so to potrdili tudi letos na že tradicionalni priveditvi ob 8. marcu.

V prostorih Kmetijske zadruge, ki jim je brezplačno odstopila prostor, je več kot 150 zbranim spregovoril predsednik vaške skupnosti Iztoč Kraji. Presenečeni nad prisrčnostjo otrok smo spremljali njihov program, ki se je nadaljeval s prvim umetniškim delom kulturne sekcije, ki se je predstavila z veseloigro v treh dejanjih Franca Streicherja Kam iz zadreg. Poleg igralcev sta prav gotovo zaslužili aplavz tudi vodja kulturne sekcije Zdenka Židanik in moralni vodja ter mentor Ivanka Potočar. Glede na zagnanost vaščanov in skromna finančna sredstva bi si omenjena veseloigra zaslužila predstavitev še na kakšnem vaškem odru.

Z delom in trudom se krajani dokazujejo že vrsto let, zato bi bili za začetek najbolj veseli skupnega prostora, kjer bi se lahko sestajali in kjer bi imela prostor za vadbo tudi njihova kulturna sekcija. Kulturni program se je nadaljeval s pogostitvijo ostarelih, ki jim vaščani posvečajo še posebno skrb. Ta skrb se kaže tudi pri vseh ostalih delih, ki se jih lotijo. Vaščani Sevnega so letos zopet iztegnili svoje roke, od širše skupnosti je sedaj odvisno ali so pripravljene sprejeti njihov stisk.

M. LUZAR

Sindikati obtožujejo Terme Catež

Neupravičeno bogatenje od delavskega turizma

LJUBLJANA — Sindikalne organizacije, lastnice počitniških zmožljivosti delavskega turizma v Termah Catež, so od republiškega sindikata zahtevale, naj posreduje zaradi neupravičenega bogatenja zdravilišča Terme Catež na račun delavskega turizma. Po njihovem mnenju se Terme Catež v javnosti večkrat pojavljajo kot zelo sposoben investitor naložb, tudi v monden turizem, prav na račun preveč zaračunanih storitev sindikalnemu turizmu.

Kar 75 predstavnikov sindikalnih organizacij, lastnic objektov v Cateških Toplicah, se je pretekli četrtek zbralo v domu sindikatov v Ljubljani. Razpravljali so o nerazumljivo visokih stroških za oddih in zdravstvene storitve v Termah. Na pobudo komisije za šport in rekreacijo so imenovali odbor in mu naložili naslednje naloge: zagotoviti naj bi strokovne sodelavce za sodelovanje v vodstvom Term Catež, oblikoval novo poslovno organizacijo lastnikov objektov v Cateških Toplicah, pripravil poročilo o elementih za oblikovanje cen v Termah, se neposredno povezal z izvajalci del in storitev v naselju sindikalnega turizma (Elektro Krško in Komunalno podjetje Krško), pridobil strukture cen drugih slovenskih in hrvaških zdravilišč ter vložil prijavo pri republiškem sanitarnem inšpektoratu za sanitarni nadzor nad celotnim kompleksom zdraviliških objektov, zlasti nad higieniškimi razmerami v bazenih. (Iz obvestila ZSS)

»PRIJATELJSKI« OBRAČUN (2)

KOČEVJE — Prejeli smo pismo, podpisano z Ivanc, v katerem podpisani trdi da dogodek v Koprivniku ni potekal tako kot ga je opisal zabodeni Ivica Gačič. Piše da je Gačič prišel k njemu v kuhinjo in zahteval liter žganja. On, Ivanc, je namreč Gačiču prej obljubil za neko uslugo liter žganja in mu ga tudi že dal, in to ne liter ampak liter in pol. Ker mu ga ponovno ni hotel dati, ga je Gačič začel priverjati po kuhinji in daviti. V silobranu je iz predala potegnil nož in zabodel Gačiča, s čimer se je rešil Gačiča, ki bi to vsa resnica in ne tiste kar je pisalo v našem listu in Delu. Dodaja še, da je Gačič brezposeln in vedno povpraševan, kar je znano vsem vaščanom, on pa doslej ni storil še nikomur nič žalega. Na koncu dodaja: »O dogodku me je zasliala milica v Kočevju in če sem dal kakšno drugačno izjavo, sem to storil zato, ker sem bil še pretresen in zmeden zaradi optičnega dogodka.«

PRIPOMBA UREDNIŠTVA. S to Ivancovo pritožbo smo seznanili tudi odgovorne na postaji milice v Kočevju, kje so dejali, da nimjo nič dodati k svoji prvotni izjavi.

TAKIH VEČEROV BI ŽELELI ŠE VEČ

KUD Pavel Golia iz Trebnjega je pravilo sredi februarja v počastitve kulturnega praznika umetniški večer, na katerem so sodelovali Trebnjski oktet, baletna skupina, dramska sekcija in ko gostje večera učenci glasbene šole Trebnje. Gledalci smo bili navdušeni nad baletniki, ki jih že več let vodi Sonja Rostarič iz Novega mesta. V letošnji sezoni so nastupili ples na »Snežuljčico«. Dramsko skupino, ki jo vodi Zvonka Falkner, se je predstavila z igrico Jurček. Naši prekaljeni fantje Trebnjskega okteta pod vodstvom Toneta Strmoleta so prav lepo zapeli nekaj pesmi. Oktet bo prav kmalu obhajal 10-letnico obstoja. Umetnike glasbene šole je na klavirju spremljal Damjana Zupan. Na tej priveditvi so podelili skromna priznanja dolgoletnim članom Stanetu Prijateljcu, Branku Mežanu in Mitji Prijateljcu. Upokojeni učiteljci, 80 letni Darinki Japelj, so v znak zahvale za kulturno delovanje izročili nagelji. Bil je res prijeten večer, zato želimo še takih priveditev.

Ne iz vjudnosti

S proslave za 8. marec

Novomeško Društvo upokojencev je pripravilo v Sindikalnem domu v Novo mesto proslavo ob dnevu žena Upokojenke in nekaj moških je z velikim navdušenjem in osebnim doživljenjem ploskalo »mini koncertu«, kot s svojem programu dali naslov pevski mešanega pevskega zbora DU Novo mesto pod vodstvom Sonje Pirc. Proslava ob 11. izbranih pesmi je Jožeta Pirc besedilo čustveno in doživljeno recitala; največ je bilo pesmi dolenjskega rojaka Toneta Pavčka. Ženskam je zaželel vse najboljše za 8. marec predsednik DU Viktor Bartolj. Zbrane je pozdravil tudi predsednik OK SZ Novo mesto Boris Dular, ki je v prisrčnem pozdravnem nagovoru med drugim dejal: »Danes, ko se vse postavlja na glavo, ko se vse prenavlja in spreminja, postavljamo tudi zahteva po ukinitvi 8. marca in sploh spominskih dni. Ob tem bi vendarle morali upoštevati dejstvo, da 8. marec ni nastal iz vjudnosti, temveč so si ga ženske izborile same.« Težko in drugimi besedam so ženske pritrldile burnim aplavzom.

R. HRVATIN

Pojasnilo sodišča

K pritožbi bralca v rubriki »Halo, tukaj bralec Dolenjskega lista«

V časopisu Dolenjski list št. 10 z dne 8. 3. 1990 je bila v rubriki »Halo tukaj bralec Dolenjskega lista« objavljena kritika dela zemljiške knjige v Novem mestu. S tem v zvezi vas prosimo, da v vašem časopisu na primeren način objavite naslednje pojasnilo:

V februarju 1990 je zemljiška knjiga pri Temeljnem sodišču v Novem mestu, enota v Novem mestu, izdala 1115 zemljiškoknjižnih izpisov (torej po prečno 55 na dan), in čeprav so vsi razpoložljivi delavci na tem oddelku delali izpiske, je ob takem navalu nujno prihajalo do določene čakanja. Vsem strankam, ki so imele zemljiškoknjižno stanje urejeno, so bili izpiski izdani istega dne, ko so zanj zaprosili. V primerih, kjer se podatki niso ujeli, pa je bilo treba prej odpraviti nejasnosti, do katerih pa ni prišlo po krivdi sodišča.

Za zemljiškoknjižni izpisek je treba plačati sodno takso (kolek) za 15,00 din. Stranke so lahko kolke kupile na sodišču, dokler so ti bili na zalogi. Žal pa trenutno kolkov ni, zato je treba sodno takso plačati v gotovini, s položnico na pošti ali banki, ker sodišče ne sme jemati gotovine in opravljati plačilnega prometa. Pošta v Novem mestu ima trenutno na zalogi le kolke po 0,20 din, SDK v Novem mestu pa po 0,50 din in bi bilo za zemljiškoknjižni izpisek treba kar 30 oz. 75 kolkov, ki pa jih ni možno nalepiti na sam izpisek. Zato je nujno, da so stranke takso plačevale v gotovini, kar pa ni krivda sodišča. Narodna banka Jugoslavije, ki skrbi za izdajanje kolkov, pa je sporočila, da bodo novi kolki na razpolago šele proti koncu marca 1990.

Pri tem še pripominjamo, da zemljiška knjiga Temeljnega sodišča v Novem mestu, enota Novo mesto, posluje za stranke vsak delavnik med 8. in 15. uro, ob ponedeljkih in sredo pa do 17. ure. Zato ni krivda sodišča, če posamezniki take zadeve urejajo med svojim delovnim časom.

Vodja enote:
JANEZ SMOLEJ

Lastnik kioska o sporni gradnji

Opozarjam, da prenehate pisati o meni in mojem kiosku, dokler zadeva ne bo zaključena — Menim, da je pravica na moji strani — Več vesti in etike

Dokler se ne reši spor glede mojega kioska v Črnomlju, sem nameraval biti tiho, čeprav se v vašem listu o meni vrstijo prispevki znanega in neznanega avtorjev. Ker je pri nas svoboda govora in tiska, sem to tudi upošteval in bil ves čas tiho. Sedaj pa je mera že zvrhana polna. Nisem tako visoko studiran kot vaša novinarica in sekretar OK ZSMS, ki vodi akcijo proti meni, prav zaradi tega pa bi ta dva morala ubrati boljše pot. Mislim, da bi morala upoštevati tudi človeško vest in novinarsko etiko.

Če ste že obvestili ljudi, kaj se dogaja, bi bilo dobro, da bi to zadevo vodili naprej ljudje, ki so za to pristojni, izobraženi in odgovorni. Mnenja sem, da ste mene in moj kioski prikazali ljudem v neresnični luči. Če pa se vsi skupaj ne moremo sporazumeti, je na voljo še pravna pot. Mislim, da bi vsak pošten novinar moral poznati obe strani. Ne morem trditi, da je vse, kar je bilo napisano o meni, napisala vaša novinarica, ker niso bili vsi prispevki podpisani. Napisala pa je toliko, da bi se morala vprašati: »Kdo je človek, o katerem pišem, je vse, kar sem pisala o njem in

njegovi gradnji res, ali ga imam pravico pred ljudmi postavljati kot krivca?« Človeka je lahko očrtniti, veliko težje pa je ga potem postaviti v pravo luč. Če je prišla novinarica do kioska, ki je v središču mesta, bi lahko prišla še kilometer dlje do mojega doma, kot kaže, pa ji to ni bilo v interesu, saj potem pisanje o kiosku ne bi bilo več tako zanimiva tema.

Podobne slabe izkušnje imam tudi s Studiom D. Na programu so imeli oddajo o meni in mojem kiosku, o kateri pa nisem bil obveščen in je tudi nisem slišal. Posnetek so mi prinesli prijatelji, ki so hoteli v oddaji osvetliti tudi drugo plat, a niso dobili telefonske zveze. Na radiu se bodo seveda branili, da niso krivi za telefonske zveze, vem pa, da je bilo vse to dobro zrežirano v mojo škodo. Mislim, da bi bilo prav, ko bi v studio povabili tudi mene. Na enak način pa so me odpravili tudi na ljubljanski televiziji. To pot je sekretar ZSMS Boris Mužar javno zagrozil, da bodo kioski odstranili, če ne prej, ko bo po spomladanskih volitvah novo občinsko vodstvo. Sekretar nima pravice in ni odgovoren, da odloča na takšen način. Mislim, da vse skupaj meji že na bre-

zumno izsiljevanje in izzivanje, kar pa ni pošteno.

Živim v Črnomlju in mi ni vseeno, kaj se o meni govori. Vendar nisem obupal in menim, da tudi ne bom, saj upam, da je pravica na moji strani. Čas pa bo pokazal, kdo ima prav in kdo ne. Vesel pa sem, da živim med delavnimi, poštenimi in razumnimi ljudmi, ki so mi dali moralno podporo, in se jim za to najlepše zahvaljujem. Uredništvo Dolenjskega lista pa opozarjam, naj preneha s članki o meni, dokler se stvar ne uredi do konca in se ne ugotovi, kdo je krivec. Če pa želi kdo kakšno posebno informacijo, me zastopa odvetnik. Mislim, da s podobnimi aferami ne boste prišli do novih naročnikov, prej nasprotno.

JANEZ IVANETIČ
Črnomelj

TRŠKOGORCI ZA DAN ŽENA — Več kot sto žensk s Trške Gore se je soboto popoldan zbralo na tradicionalnem srečanju ob dnevu žena v prostorih kmetijske šole. Za to priložnost so mamicam najprej čestitali šolarji, zatem pa se je z veseloigro »Kam iz zadreg« predstavila domača gledališka skupina. Smeha ni manjkalo, za kar ne gre zahvala le piscu dramskega besedila, temveč tudi igralcem ter Zdenki Židan in upokojeni učiteljici Ivanka Potočar, ki sta igro postavili na oder. Na koncu so za vse pripravili še pogostitev in veselo rajanje. Te ženske si to tudi zaslužijo. (Foto: J. Pavlin)

Čemu vse se Kostanjevica odpoveduje

Delati igrišče za golf v Kostanjevici je tako kot zidati plavalni bazen v Blejskem jezeru

Znano je, da človeška neumnost naredi več kot človeška pamet: medtem ko pamet v svoji funkciji razmišlja, pa je neumnost, ki po svoji funkciji ne razmišlja, vselej že na delu.

Torej, prodaja kmetijskih zemljišč za golf je že v teku (Bo turizem v Kostanjevici le pastorek?, Dolenjski list 14. februarja 1990). In jasno je menda, da golf bo, ni pa jasno, ali so tudi ljudje za projekt, ki bo, kakorkoli že segal prav do dvorišč njihovih domačih. Znanih pa je tudi vse več dejstev, ki govorijo proti temu, da bi prav konstanjeviški samostan s svojim krajinskim parkom postal fevd petičnih tujih igralcev golfa z investitorji vred, kjer bi se v stilu trenutnega trenda v Evropi, ko menda ne moreš podpisati pogodbe, če ne pelješ partnerja na golf, k čemur sodi seveda še ustrezen hotel, morali odpovedati osemstoletni kulturni dediščini samostana in bogve koliko tisočletni naravni dediščini polj in potokov med samostanom in Kostanjevico. Neizbežno je tu čas, ko so

posledice trendovskih posegov okolje že dodobra uničile in izžrpane. Nemočni, da bi povrnilo izgubljeno, pa kar verjamemo, da vseeno prihaja tudi čas, pametnejši čas, ko se bodo direktorji kljub vsem kljubom navkljub začeli resno zanimati za čiščenje rek (v tem primeru Krke), da bo Evropa prinesla etične vrednote, kako s čim ravnati, da bo z njenim denarjem prišla tudi kultura... S tem se seveda sladko zavajamo, kajti tujec bo za svoj denar zahteval nič manj dragocene stvari, kot so samostan s poljem, travniki, potoki, mir, čisto zase, za čas, ko traja trend, za čas svojega ekskluzivnega uživanja še preostalih lepote sveta, ki to usle žrtvovanju za denar. Trendi seveda minejo ali se spremenijo, ostanjejo umazane reke, izsušena ali beton-ska polja, umetna trava, ki ne raste sama od sebe na izsušenem terenu, preusmerjene struge, umetna jezera, ki preveč smrdijo, in naenkrat je potrebno spet najti denar, da se vse skupaj po možnosti spet „zamoči“ in prorije v, hvala bogu, navadne

njuje. Trdim, da bo čez deset let vzniknil trend... gozdovi, travniki, ki so ostali očarljivi brez sredstva proti širokolistnemu plevelu, brez jezerc in betonskih podlag, gradovi, ki ne bodo kot večina spremenjeni v utrjeno blesteče hotelle, in kdor bo torej čez deset let nudil kaj takega, bo nudil nekaj izjemnega, kajti takih reči pač ni mogoče zgraditi na klasični način kot golf, igrišča ali hotelle. Najmočnejši trend bodo gotovo čiste reke, kopanje, ribarjenje, uživanje nečesa, kar je ohranjeno. Zgraditi postaja vedno enostavneje, ohraniti pa vedno težje in vedno bolj nujno. In tu zdaj se moramo potruditi, da bi ohranili ta prostor, ki mu grozi odtujitev, v njegovi naravnih in kulturnih vrednoti, ki je uspešna preživetja do danes in je tako visoka, da imetnikom denarja ne moremo pustiti le zato, ker denar imajo, da samostojno odločajo o usodi takih razsežnosti. Če je golf nujno potreben za podpisovanje pogodb, je verjetno lahko tudi kje, kjer se zaradi tega ni treba odpovedati nečemu, kar ima že tako, kot je, veliko vrednost, in je zato bolj potrebno za našo prihodnost, kot se to mogoče zdi gospodarskim silam v trenutnih naporih za uveljavitev tržnih principov.

Kostanjevica potrebuje načrt in denar za očiščenje Krke pa kopališča, kino, pomoč pri obnavljanju starega mestnega jedra, ideje in privatne pobude, ki je ne bodo cepile na teritorije za bogate in revne. Prav gotovo ne potrebuje ograj tam, kjer so najlepši sprehodi, ne umazane Krke in razpadli kopališč, ne potrebuje postati Bled niti Benetke niti Sveti Stefan, ker je kot Kostanjevica vse preveč dragocena, kolikor je seveda ne bosta uničila še nadaljnje propadanje Krke in odtujitev kmetijsko, naravno, sociološko in kulturno pomembnega kompleksa (samostan, Obrh, Studena) v korist trenutnega trenda in ambicij investitorjev, da si osvoji, dokler je zavest ljudstva še speča, svoj grad in park in svojo ekskluzivno pozicijo imeti denar in uživati boljše kot drugi. Obstaja tudi dejstvo z vidika tržne ekonomije, ki ga je potrebno zelo resno upoštevati; namreč: v oddaji Žarišče dne 27. 2. 1990 je bil med drugim govor tudi o ekonomičnosti z melioracijo pridobitnih kmetijskih zemljišč. Ameriški ekologi in ekonomisti so, po besedah republiškega sekretarja za varstvo okolja in urejanje prostora Tomaža Vuge, na osnovi dejstva, da so močvirja (in vodišča nasploh) najosnovnejši in najvažnejši vzdrževalci ravnovesja v naravi, prišli do jasnih rezultatov, da je v tridesetih do petdesetih letih po izsušitvi škoda, ki nastane zaradi nemoči lastne regeneracije takih zemljiških površin, občutno večja kot finančni učinek na takih poljih zrastlega žita. Cena takega žita postane

previsoka, teren pa neuporaben v svoji naravnih in ekonomski funkciji.

Melioracije za vsako ceno se, gledano v perspektivi trideset in več let, obrnejo v lastno škodo. Kako naj torej verjamemo, da bi denar, ki naj bi ga prineslo igrišče za golf, odšel vso škodo. Poleg izgube že zdaj donosnih kmetijskih površin bo izsušitev verjetno prej kot v tridesetih letih tudi občutno vplivala na Krakovski gozd (Dob ali dediščina brez dedičev, Dolenjski list 14. februarja 1990), ki mu grozi propad, če se bo gladina vode v tleh znižala le še za 20 centimetrov. Kompleks, namenjen golfu, in Krakovski gozd pa se praktično stikata. Z izsušitvijo kompleksa, namenjenega golfu, se bo, menim, sprožila mnogo nevarnejša veriga propadanja, kot si je to mogoče ta trenutek misliti. Če bomo vsa ta dejstva ignorirali, se bo treba čez štirideset let otepati posledic zgrešene investicije na isti klavrni način, kot se danes otepano tistih izpred štiridesetih let. V Sloveniji pa ni več prostora za zgrešene investicije.

Prof. ANICA DRNOVŠEK
Ljubljana

IZ KS KOSTEL
ODPIRANJE ZAPRTEGA — Kostelce je razveselila novica, ki jo je na zboru volivcev sporočil predsednik OS Kočevje Alojz Frizen, da bo del zaprtega območja občine odprta in da bo tako omogočena tudi povezava med Kostelko in Poljansko dolino vzdolž Kolpe.

ZBORI VOLIVCEV — V KS Kostel so bili zbori volivcev v Vasi, Kuželju in Banjaloki. Skupno se jih je udeležilo 62 ljudi. Volivci so izbirali take kandidate, ki so že pokazali svoje sposobnosti in zagnanost za razvoj KS. Največjo enotnost pa so pokazali pri dajanju podpore Milanu Kucanu, kandidatu za predsednika predsedstva Slovenije.

OBČNI ZBOR BORCEV — Borci so menili, naj bo ZZZB organizacija, in ne stranka. Pri volitvah pa bodo dali podporo tistim kandidatom ali strankam, ki se bodo zavemale za tako pomoč ostarelim (in s tem tudi borcem), da bodo dostojno preživeli. Izvolili so tudi novo vodstvo svoje organizacije. Mariji Volf in osnovni šoli Vas-Fara pa so podelili priznanje za ohranjanje tradicij NOB in izvajanje programa Kočevskega bataljona oz. odreda 1942.

F. CIMPRIC

»Kramberger je genialen človek«

Kaj meni dr. Anton Trstenjak o kandidatu za predsednika

Ivan Kramberger je genialen človek; to je dokazal že v Nemčiji s svojimi uspehi pri aparatih za dializo. Genij je namreč človek, ki brez sol in mimo sol doseže izredne uspehe, do katerih pa se ne povzpnejo niti osebe z najvišjo šolsko izobrazbo. Zato so genialni ljudje sredi družbe povprečnih oseb vselej dobesedno nekaj posebnega, pravi posebnosti tudi v slogu življenja, v govorjenju in vedenju. Tak je Ivan Kramberger. Prikrajšanost ali življenjsko frustracijo, ki jo je doživljal kot pastirček pri kmečkem gospodarju, ko niti treh razredov osnovne šole ni smel redno obiskovati, skuša nadkompenzirati s potrebo po izredni publiciteti in demonstrativni nastopi v javnosti, kar je bilo posebej izvalno že v Nemčiji.

Spodrsiljaje v vedenju in besedah, ki so izraz pomanjkljive formalne solske izobrazbe, skuša sproti popravljati in nadomeščati z duhovitostjo, tudi s pisanjem knjig, in izredno dobrotljivostjo, ki jo izkazuje zlasti zdravstvenim ustanovam (za bolne otroke) z izrednimi darili aparatov za dializo in visokimi denarnimi podporami. Izkazuje se kot mecen zdravstva, kar mu je mogoče zlasti zaradi velike pokojnine v nemških markah za dosežke pri aparatih za dializo.

Ivan Kramberger se izkazuje sredi naše družbe ne samo kot genialen duh, temveč tudi kot izredni dobrotnik, človek dobrega srca. Vedeti pa moramo, da en sam človek ne more nikoli nadomestiti vsega, kar je dolžna storiti družba kot celota.

Menim, da sem s tem kratkim besedilom podal prepričljiv portret Ivana Krambergerja, duhovno podobo človeka, ki že več let navdihuje javno ozračje slovenske družbe.

V Ljubljani, 3. marca 1990
Dr. ANTON TRSTENJAK

Mihaela Perovšek

4. marca zjutraj je segla kruta usoda po njenem zdravju, ugasnilo je plemenito srce dobre mame in sklenila se je bogata življenjska pot Mihaele Perovšek. Rodila se je leta 1901 v številni družini v Žužemberku. Že v rani mladosti se je morala spoprijeti s težkimi deli. Težko življenje se je nadaljevalo tudi pozneje, še tedaj, ko je bila že poročena in ko sta z možem v Trebnjem začela graditi lastno hišo. Mihaela je bila skromna in potrpežljiva. Mož je bil invalid še iz prve vojne. V drugi vojni so ga leta 1941 odpeljali v internacijo v Italijo, od koder se je 1945 vrnil popolnoma izčrpan. Po večkratnem zdravljenju v bolnici je 1948 umrl. Mihaela je ostala sama s petimi otroki, in da bi se preživela, je morala na delo k ljudem. Kljub vsemu je otroke vzgojila v pridne, vzorne in poštene. Ona sama je bila dobra in skromna gospodinja, njene pridne in izkušene roke so znale pripraviti vrsto izvrstnih slaščic. Koliko gasilskih veselje je nasitila, pekla je za prva sveta obhajila, poroke in drugo! Po njeni poti je stopila hčerka Cveta, ki je bila prav tako izvrstna kučarica in vodja kuhinje v občinski menzi. Pokojna Mihaela je bila med prvimi članicami upokojenjskega društva. Otroci so ji vračali ljubezen. Peljali so jo k sveti maši vsako nedeljo, kajti vse njeno življenje je bilo vdano v vero in molitev. Tako je bila tudi njena želja, da bi bila pokopana s sveto mašo.

R. MAJER

Razstavo je vredno videti

Do konca junija bo v Muzeju ljudske revolucije v Ljubljani odprta razstava Slovenski partizan

»Slovenski partizan« je naslov obsežne razstave orožja, obleke in opreme, ki smo jo odprli 15. februarja v prostorih Muzeja ljudske revolucije Slovenije.

Na razstavi prevladujejo izjemno zanimive scene postavitev, ki nas na nov način popeljejo v svet in življenje resničnih partizanov. Vzporedno s sceničnimi postavitvami so postavljene vitrine z orožjem, ki dodatno osvetljujejo in

dopolnjujejo oborožitve slovenske partizanske vojske.

Avtor razstave, kustos Vanja Martincič, si je že več kot pred dvema letoma zaželel, da bi predstavil bogato gradivo muzeja v javnosti, ki ga doslej nismo predstavili povsem. Odlučili smo se za čimbolj avtentično predstavitev zunanje podobe slovenskega partizana, njegove oborožitve, obleke, opreme, oznak, činov in odlikovanj od vstaje do osvoboditve. Presenečenje na razstavi so tudi izjemni barvni diapozitivi iz leta 1944—1945, ki prikazujejo življenje borcev, okupacijo Ljubljane v letu 1941. Ob tem velja omeniti še video prikaz originalnih filmskih materialov, ki so jih 1944—1945 posneli s kamero partizanski fotoreporterji Jakac, Viršek in Lenardič, kar je bilo zaradi pomanjkanja fotomateriala in težkih pogojev izjemno dejanje.

Pri zbiranju gradiva za razstavo so pomagali tudi drugi slovenski muzeji, nekaj eksponatov pa so si izposodili v Muzeju revolucije naroda Hrvaške v Zagrebu. Na področju priprave in predstavitve orožja smo opravili pionirsko vlogo, saj nam je primanjlovala znanja o tipologiji orožja. Strokovno sta pri orožju pomagala avtorja razstave Vanja Martinciču Janez Hartman in Gorazd Tomič.

Ob razstavi je izšel obsežen in lepo oblikovan katalog z več kot 200 kvalitativno črno-belimi fotografijami orožja, z oznakami, podatki in barvnimi posnetki oznak, činov in odlikovanj, ki jih je nosila slovenska partizanska vojska. To je prvi tako obsežni katalog pri nas, tako da ga bodo lahko koristno uporabljale sorodne institucije doma in v tujini, saj je spretni tekst tudi v angleščini. Tiskanje so denarno podprla naslednja podjetja: Tiskarna Novo mesto, Ljubljanska banka Ljubljana, Slovina Ljubljana, Comet Zreče, Konus Slovenske konjice, Dravinski dom Slovenske konjice, Kongrad Slovenske konjice in Delavska univerza Slovenske Konjice. Oblikovalka razstave, kataloga, vabila in plakata je arhitektka Ula Vehovar-Kenda.

Razstava bo odprta do konca junija 1990.

DEJAN VONČINA

MIKLAVŽEVA ANTENA — Včasih je bila cerkev sv. Miklavža, enega od treh zaščitnikov Gorjancev, najvišje ležeča zgradba na Gorjancih, potem ji je to prvenstvo prevzela najprej vojaška stavba in potem še televizijski stolp na Trdinovem vrhu. Pred nedavnim pa je zvonik Miklavževe cerkve dobil še eno »konkurenco«. V njegovi neposredni bližini so namreč menili nič, tebi nič postavili nekakšno radijsko anteno, menda last AMZS. Na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine o tem nič ne vejo in nihče jih ni zaprosil za soglasje ali vsaj za njihovo strokovno mnenje, čeprav taka stvar seveda posega v prostor in spreminja podobo tega lepega koščka Gorjancev. (Tekst in foto: A. Bartelj)

Razburjeni volivci v Suhi krajini

Novomeško podjetje PTT naj da javen odgovor

Tako nekako bi ocenil razpoloženje ljudi, ki že vrsto let zamačkajo na telefonski priključki, nekateri celo štiri leta. Vedno pa slišimo le obljube, da bo in da smo krajani premalo prispevali. A kdo je res kriv, da še ni VF naprav iz EI Niš, ni povsem jasno, saj so tu izgovori, da je blokada, da so prekinitveni poslovni odnosi in še in še. A kam to pelje? Če ni možnosti, da to nabavimo, je pač potrebno ukrepati; če ne gre drugače, tudi preko ZIS. Če tudi tako ne gre, potem je pač opremo potrebno uvoziti, saj je dinar konvertibilen in tudi cene so tam nižje kot pa pri EI.

Se nekaj. Odnos do Žužemberka pri novomeškem PTT je izredno slab, monopolističen. Ko prideš na PTT, se izgovarjajo: da niso pristojni za te zadeve; da tistega ni tu, ki naj bi bil odgovoren za te zadeve; da mi sploh nismo zainteresirani za omrežje v Žužemberku, in še in še.

Centrala, ki je bila lansko leto nabavljena in v novembromontirana, čaka sedaj na milost in nemilost na dobro voljo monterjev, ki naj bi po pripovedi bili monterji EI Niš. Ali niso to potencialni dinarji, ki bi jih PTT z vključitvijo lahko zaslužil? Mislim, da.

Ljudje se tudi sprašujejo, čigava je centrala in kabli, ko vse to plačamo krajani in podjetja z našega področja, PTT pa v to vložijo le majhen delček svojih sredstev. Poglej: če bi ti jaz kupil avto, da boš ti z njim prevažal tovor ali potnike, mi boš moral plačevati najemnico ali pa mi vrniti sredstva, ki sem jih porabil za nabavo, poleg tega pa še obresti, ker mi sredstva nisi takoj vrnil. PTT pa tebi nič meni nič zaračunava še priključitev in porabljenega impulza, čeprav uporabljaš svoj telefon, svoj kabel in centralo, medtem ko sta le del kabla in vozlišča centrala v Novem mestu njegova. Krajani smatramo, da bi PTT moral del sredstev, ki so jih vložili v to, odračunati od zneska za uporabo telefona oziroma impulzov, priključek pa bi PTT moral opravit zastonj.

Ker krajani nikomur več ne verjamejo, menim, da je prav, da poskusimo še s kritiko v časopisu. Morda bomo tako javno dobili odgovor, ki bo bolj zanesljiv. Prav bi bilo, da se enkrat le konča objubljanje.

D. M. Sadinja vas

So Romi »agroškodljivci«?

Delegati skupščine ravnodušni do problematike

KRŠKO — Z razreševanjem romske problematike se v krški občini ukvarjajo že nekaj let, vendar doslej niso našli rešitve, ki bi bila sprejemljiva tako za Rome kot za druge krajane. Kakršen koli poskus razselitve ali zgostitve Romov je že vnaprej obsojen na neuspeh, ker jih noče sprejeti nobena krajevna skupnost.

Zato je razumljivo, da kaj boljše usode ni moglo doživeti občinsko gradivo »Informacija o strokovnih predlogih za prostorsko rešitev romskega vprašanja v občini Krško ter predlog odločitve o varianti rešitve«. Ze iz naslova tega gradiva je razvidno, da gre najmanj za dokaj zmedeno zadevo, iz katere je mogoče razbrati, naj bi se Romi z lokacije na Kerinovem grmu preselili v že obstoječe romsko naselje pri vasi Rimš. Do te preselitve pa naj bi prišlo zaradi tega,

SNEŽNIK POSTAL JAVNO PODJETJE

KOČEVSKA REKA — Po odloku izvršnega sveta skupščine SR Slovenije je ustanovljeno javno podjetje za pripravo republiških organov in organizacij za delo v vojni, ob naravnih in drugih nesrečah ter v izrednih razmerah. Zraven tega pa bodo delavci omenjenega podjetja, kot do sedaj skrbeli še naprej za rejo govodi in prasičev ter proizvodnjo mleka, gospodarjenje z gozdovi ter spravilo in prevoz gozdnosnih proizvodov, žaganje in predelavo lesa, varstvo, gojitev in lov divjadi, otroško varstvo, gostinsko dejavnost in prevoz za lastne potrebe.

V. D.

Zelo čudna prodaja hiše

Na črnomaljski občini ne vedo, kdo pije in kdo plača — Nezakonit postopek pri prodaji bivše PM

V svojem gostinskem lokalu v Črnomlju sem zavedel za prodajo hiše, iz katere se je nedavno izselila postaja milice. Hiša je bila nekdanja naša skupno družinsko premoženje in je bila v Stalnovih časih krivično zaplenjena. Kot potomec oz. eventualni dedič sem poslal v svojem in v imenu sorodnikov dopis na črnomaljski izvršni svet in prosil, da bi imel zaradi tega prednost pri nakupu ali pa bi bil vsaj izenačen z ostalimi kupci.

Kei odgovora ni bilo, sem 21. januarja, torej približno tri tedne od takrat, ko sem poslal dopis, ural na občini. Medtem mi je prišla v roke kupo-podajna pogodba, sklenjena med predsednikom IS Črnomelj Jožetom Mrzljakom, direktorjem Begađa iz Črnomlja Novakom in kupcem. Pogodba še ni bila sodno overjena. Seznanjen pa sem bil, da je kupec plačal 27. decem-

ker se pripravljajo agromelioracijski posegi na območju Kerinovega grma, čemur pa so Romi v napoto.

Seveda so delegati to gradivo sprejeli zgolj kot informacijo, medtem ko se o »variantni rešitvi« niso odločali, ker za to ni bilo pravega razloga. Razumljivo je, da so rade volje prepustili nadaljnje reševanje romske problematike občinskemu izvršnemu svetu (bržkone ne tega sestava), ki se bo moral zadeve lotiti, kajti skupnosti za socialno skrbstvo ni več.

Najbolj tehtne pripombe je na občinsko gradivo prispeval kar sam predsednik zbora družnega dela inž. Stane Bajc. Predvsem je gradivo očital, da temelji na več let starih podatkih, hkrati pa je ugotovil, da je bila taka rešitev že predlagana in tudi zavrnjena. Po mnenju predsednika zbora družnega dela je koncentracija Romov na eni sami lokaciji nesprejemljiva. Čeprav podatki o številu Romov morda ne držijo več in bi jih bilo treba preveriti, je kot pribito, da bi se koncentracija Romov v naselju Rimš povečala kar za trikrat. Prav tako meni Bajc, da je povezovanje romskega vprašanja s komasacijsko in agromelioracijsko politiko nesmiselno, saj bi v nasprotjem primeru pomenilo, da so v Krškem odkrili neko novo vrsto agroškodljivcev.

Po vsem tem je več kot verjetno, da se Romi ne bodo kmalu preselili iz Kerinovega grma, kot si je zaželel krški izvršni svet in kakor so to zamisel poskušali prostorsko rešiti v krškem Savaprojektu.

J. S.

Stanko Kolar, osemdesetletnik

Rodil se je 1910. leta v Starem trgu pri Trebnjem v skromni družini. Imel je še sestro. Ko se je oče vrnil po štiri letnem delu iz Amerike, so kupili zemljo in pričeli graditi dom pod gradom v Trebnjem. Stanko se je izučil za krojača. Zaposlen je bil v Krojaškem podjetju in kasneje v zadrugi, bil je tudi krojaški mojster na domu. Delal je tudi kot čuvaj v Trimu in Novolesu, že kot upokojenec. Med vojno je šival za partizane in kot intendant skrbel za hrano in zdravila za partizansko bolnišnico. Vso hrano je vozil s kolesom.

Kljub visoki starosti Stanko danes še vedno kroji in šiva, pri čemer mu ne utrudno pomaga žena, priučenka krojačica. Veliko let sta šivala za prodajo predpasnike in hlače. Stanko je tudi dolgoletni član gasilskega društva in društva upokojencev. Najbolj je srečen, ko se z zbranimi domačimi pogovori in povesei. Želimo mu še veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu družine.

R. M.

MILITARIZEM MADE IN JUGOSLAVIJA

Militarizem je podružljiva oblika vojaških doktrin in uzakojenih načel splošne obrambe ter vpliv vojaških krogov na politiko in ekonomijo. Potem ko se je v 80. letih povečeval vojaški proračun vsako leto, smo začeli z letošnjim letom plačevati še dodaten davek za armado od skoraj vsakega artikla. V Jugoslaviji je armada privilegirana, saj si brezbrojni privoščilci drage projekte. Apetitni armade se stalno povečujejo ne glede na to, da gospodarstvo hitra in krjuje. Vojske ali bolje rečeno militaristične doktrine in militaristična ideologija imajo v tej državi velik vpliv, ki seže od otroškega vrta do velika ostarelih. Jugoslavija je poleg Albanije nedvomno najbolj militarizirana država v Evropi. Na ZSMS in stranko zelenih apeliram, da se skupno angažirata za ukinitve splošne vojske obveznosti v Sloveniji, predvsem pa, da zahtevajo radikalno zmanjšanje zveznega vojaškega proračuna. Predlagam ukinitve krške jedrske elektrarne.

BRANE KONČIJA,
Rumanja vas 33, član
transnacionalne radikalne
stranke

Je protijedrsko gibanje v bistvu politika?

S sobotno protijedrsko manifestacijo v Krškem je bil končno prebit led, ki je obdajal jedrsko elektrarno. Ne glede na to, ali bo JE Krško delovala le še dve leti ali do konca svoje življenjske dobe, je jasno, da se bodo morali delavci v tej elektrarni, občinski in republiški politiki navaditi na take načine manifestiranja. To je pač davek demokratizaciji, rečeno še bolje, tako je pač v demokratičnih državah. Vse pohvale je vredna organizacija prireditelje, ki je ni skrala niti ena provokacija, nepremišljena poteza, kar daje zelenim določeno kredit za naprej. Svojo vlogo je dobro opravila tudi policija, ki je manifestacijo spremljala in v dogajanju ni posegla niti v trenutku, ko je dr. Plut pozval manifestante k državljanjski nepokorščini.

Seveda se je v soboto marsikdo spraševal, zakaj se je na prizorišču manifestacije zbralo tako malo Krčanov, Posavcev sploh, ko pa bi pričakovali, da vsi tisti ljudje občutijo bližino JE Krško kot veliko breme za okolje, za ljudi in za bodočo generacijo. Toda dr. Dušan Plut je v posebni izjavi za Dolenjski list povedal, da je bila udeležba na manifestaciji v mejah pričakovane. Tako se pač dogaja v vseh okoljih, ki so močno prizadeta zaradi škodljivega delovanja industrije, bržkone ji botruje strah, kako bo s prihodnostjo. Kljub tako majhni udeležbi domačinov je manifestacija po mnenju dr. Pluta dosegla svoj namen, Krčani pa bodo na koncu koncev sami odločili, ali hočejo še imeti jedrsko elektrarno na svojem območju. Do jedrske energije pa se bo moral do konca leta opredeliti tudi slovenski parlament. Do leta 1992 pa bo treba zbrati vse informacije v zvezi z JE Krško, pri čemer bo morala imeti pomembnejšo vlogo stroka. Seveda je JE Krško problem, ki presega meje republike Slovenije in celo Jugoslavije, zato je dr. Plut dejal, da je zadovoljen, ker so se manifestacije udeležili tudi predstavniki zelenih in Italije in Avstrije, ki so tudi prvi konkretno nakazali, kakšna naj bi bila pomoč obeh držav, če bi se v Sloveniji vendarle odločili za zaprtje JE Krško.

Dokončne ocene sobotne manifestacije seveda v tem trenutku še ni mogoče v celoti sprejeti, zagotovo tudi zaradi tega, ker še niso znani odzivi nanjo v JE Krško, v krških političnih strukturah in ne nazadnje pri ljudeh, za katere bi bilo težko reči, da so se s svojo odsotnostjo na manifestaciji že tudi opredelili za JE Krško.

• **Pravzaprav bi lahko rekli, da bo končna ocena mogoča šele po volitvah, ko se bo pokazalo iz kakšnih vzgibov je sploh zršlo protijedrsko gibanje. Če je šlo samo za kritiko dosedanjega političnega sistema, potem lahko pričakujemo, da se bodo protijedrci po volitvah umirili. Če pa vendarle gre za globoko prežetost s strahom pred jedrsko energijo in odpor do nje, se gibanje ne bo ustavilo, ampak celo razmahnilo, ker bodo možnosti za demokratičen pritisk javnosti na politiko pač večje.**

A kakorkoli se bodo gibanja usmerjala, dejstvo je, kar priznavajo tudi zeleni, da elektrarne ne bo mogoče zapreti čez noč in samo na pritisk javnosti. Tu gre seveda za elektroenergetsko bilanco Slovenije in Hrvaške, gre za nekatere požrešne odjemalce električne energije v Sloveniji, gre sploh za strukturo in način delovanja celotnega gospodarskega sistema. Vsaka sprememba na tem področju pa bo terjala veliko premišljanja pred odločitvami, pa tudi veliko denarja, ki ga obubožana Slovenija sedaj nima. Toda naše domače dogajanje je dobilo tako hitro dinamiko, da so še jutri ali pojutrišnjem možna vseh vrst presenečenja.

J. SIMČIČ

Vlada čaka, da se ji izteče mandat

Posavski gospodarstveniki se ne morejo spriznati s pretirano koncentracijo denarja v republiškem proračunu oziroma v njegovih skladih. Dokler so bili sivi, se je njihov denar

obračal na bančnih računih, zdaj pa ta denar leži mrtev, čeprav bi lahko koristil gospodarstvu. Tako na primer razvojni sklad ali ekološki sklad ostajata nedotaknjena vse dolet, dokler ne bodo pripravljene programi, ki naj bi jih sfinancirali s temi sredstvi.

Ekološki dinar na primer plačujemo tudi občani. Vsak, ki porabi mesečno nad sto kilovatov energije, prispeva po 4 pare od kilovata. Ta delež je sicer zelo skromen, zato pa neprijetno več plačujejo podjetja in zasebni obrtniki, ki onesnažujejo zrak in vodo. In če komite za varstvo okolja te dni ustanovi tak sklad, bo denar v njem miroval do odmrznitve. To bo trajalo več mesecev. Najprej bodo objavili razpis, na podlagi katerega bodo interesenti predložili programe za varovanje okolja. Programe bo moral nekdo pregledati, toda to zagotovo ne bodo ministri, saj se ne morejo preleviti v računovodje. Torej bodo delo naložili finančnim strokovnjakom in z njimi okrepili republiško upravo.

• **Čas bo tekel in pol leta bo minilo mimo grede, saj po oceni posavske gospodarske zbornice letos pred decembrom ni nobene realne možnosti za zajemanje iz skladov. Na ta denar bodo startali tudi Dolenjci in Posavci s plinovodom, vendar bi se lahko prej obračal, ko je gospodarstvo v takih zagatah. Le v čigavo dobro naj bi se republiški proračun kopal v denarju v tako kritičnih časih.**

Gospodarstvenikom v posavski regiji tudi ni po volji, da bi republika odločala o dveh petinah skupnih rezerv, njihovo nezadovoljstvo pa povečuje neodločno ukrepanje republiške vlade v zvezi s škodo, ki jo je povzročila gospodarska blokada. Samo s premostitvenimi krediti iz zadržanega dela obveznosti slovenskega gospodarstva do nerazvitih lahko rešijo le likvidnostne probleme, nastale zaradi manjše prodaje. To je Blažev žegen zato zahtevajo, naj jim nadomestijo izpad dohodka z nepovratnimi sredstvi iz istega vira.

Od republiške vlade zahtevajo v posavski zbornici, naj še ta mesec izdela celovito revizijo obremenitev slovenskega gospodarstva od občin naprej in tako pripomore k njegovi večji konkurenčnosti. Vlada naj bi torej pred potekom mandata odločneje ukrepala, da bodo imeli nasledniki manj problemov. Bolj kot k centralizaciji sredstev naj bi stremela k temu, da bi si gospodarstvo z njimi čimprej opomoglo od neštetiškov, ki ga prizadevajo.

J. TEPPEY

Bratstvo pretrgano po telefonu

Zapletov s telefonijo v metliški občini kar noče biti konec. Zadnji in precej resen je v zvezi z napeljavo telefona za žumberški vasi Kašt in Brašljevice, ki ležita v sosednji ozeljski občini. Naročniki telefona — iz Brašljevice jih je 10, iz Kašta pa so štirje — so se za to možnost, da dobijo telefon iz metliške občine in da bodo vezani na telefonsko centralo v Metliki, odločili že takoj na začetku akcije, ki je stekla v celi metliški občini. Tako kot metliški občani so plačali takratno ceno, ki je v dinarski protivrednosti znašala nekaj več kot 1000 nemških mark, in to na zbirni račun na metliški občini. Poleg tega so sami kupili kabel od občinske meje do ene in druge vasi ter sami pripravili drogeve. Skratka, vse so naredili tako kot metliški telefonski naročniki in še kaj za nameček. Tudi po projektu je za ti dve vasi predvidenih 20 telefonskih priključkov.

Sedaj, ko bi morali telefonsko mrežo napeljati tudi v ti dve vasi, se je pa zapletlo. Te telefonske zadeve namreč v metliški občini urejajo po krajevnih skupnostih in obeh »prizadetih« KŠ, Radovice, od koder naj bi vlekli kabel za Kašt, in Slamne vasi, od koder naj bi telefon dobili Brašljevčani, očitno torej o tem ni nihče ne obvestil niti jih ni seznanil z vso zadevo. Sedaj pa so se eni in drugi uprli, da bi od njih vlekli kabel naprej, češ da gre to na račun njihovih telefonskih števil, ki naj bi jih po njihovem prepričanju zmanjkalo zanje, čeprav jim občinarji in poštni strokovnjaki zatrjujejo, da ni tako.

vse živo varnega okolja, domala neznosno breme postaja za ljudi, ki hočeš nočeš morajo živeti v njeni bližini; očitno z nameni, ki strežejo medrepubliškim obračunom, se je končno obno obregnila še komisija za varstvo in zboljševanje človekovega okolja pri zvezni skupščini.

Zopravanje zelenih in jedrskih sosedov je navsezadnje razumljivo, gre tako rekoč za srčiko njihovega boja zoper vse, kar ogroža človekovo bivanje, v ozadju poročila omenjene zvezne komisije pa so bistveno drugačni razlogi: v končni posledici jih je moč spraviti na skupni imenovalec protibirokratske gonje zoper Republiko Slovenijo; takojšnje zaprtje jedrske bi namreč za petino okrnilo slovenske energetske vire in srbska blokada bi prišla do pomenljivega aduta.

Ne da bi k sodelovanju pritegnila poznavalce jedrske varnosti in drugih ustreznih področij, je zvezna komisija sestavila poročilo, čigar ocene, trditve in navedbe o varnosti, kakovosti, zanesljivosti in primernosti jedrske iz Krškega po mnenju, ki sta ga pripravila slovenska uprava za jedrsko varnost in komite za energetiko, ne

Kakorkoli že, tiste štiri številke za Kašt naj bi le dobili z Radovice, v Slamni vasi pa so, kar se brašljevske telefonije tiče, nepopustljivi. Ko so le neprijetnosti skušali obiti tako, da so začeli kopati »odcep« za Brašljevice od vinomerskega križa, so se uprli Drašičani, češ da bodo te številke, ki jih imajo, komaj zadostovale zanje. Ponoči so »neznanec« kakih 500 m jarka za telefonski kabel s traktorjem zaorali.

Na nek način bo ta zaplet gotovo treba rešiti, kajti ljudje iz Brašljevice pri vsej stvari gotovo niso nič krivi, ti iz Slamne vasi in Drašičev pa tudi ne.

• **A kljub temu bi bilo prav, da se spomnijo, da sta metliška in ozeljska občina pobrateni, da že dolga desetletja metliška občina dobiva del pitne vode iz zajetij v gorjanskem predelu ozeljske občine, da bodo to »vodno sodelovanje« v kratkem še »razširili« in da bo ves drašički konec dobival ozeljsko vodo. Predvsem pa naj bi pomislili na to, da gre za sosede, za ljudi, ki so jim vsaj geografsko bližje kot metliški občinarji.**

A. BARTELEJ

Je delovni čas pravi korak v Evropo?

Viktor Žakelj, podpredsednik republiške Socialistične zveze, je ob nedavnem obisku v Črnoljnu na vprašanje enega od poslušalcev, kaj meni o uvajanju evropskega delovnega časa, dejal, da moramo v Sloveniji najprej zagotoviti evropsko tehnologijo, uvesti evropski delovni čas, torej najprej sebe narediti Evropejce, in šele potem vstopiti v Evropo. Šele ko bomo dosegli evropski organizacijski in tehnološki nivo, lahko odpremo vrata v Evropo, kajti sedaj — po Žakljevih besedah — Slovenija zaostaja za Evropo kot Kosovo za Slovenijo.

Na kakšen način bodo v črnoljnski občini s tehnološkim razvojem ujeli Evropo, sedaj in na tem mestu ne bi razpravljali, pač pa se ustavimo pri njihovih prizadevanjih in neprizadevanjih za evropski delovni čas. Razprave o tem so se v Črnoljnu pričele že konec preteklega leta, ko so v Beltu naznanili, da bomo januarja ne glede na odločitev drugih podjetij v občini začeli najprej v pripravljajnih službah, pozneje pa tudi v proizvodnji delati ob 7. uri. Direktorji so se na to pobudo iz Belta odzvali različno, v glavnem pa brez mnenja svoje baze niso želeli dati nikakršnih obljub. Zato je izvršni svet poslal podjetjem anketo, na katero je do konca februarja odgovorilo osem anketirancev, le Belt in Gostinstvo Bela krajina pa sta se odločila, da začneta delavnik ob 7. uri. Če bi se za ta korak odločila tudi semiška Iskra, kar bi pomenilo, da bi po novem delovnem času delala skoraj polovica vseh zaposlenih in oboji, bi se spremembam hočeš nočeš morali prilagoditi

tudi vsi ostali. Tako pa so v Črnoljnu zopet v dilemi, zopet na začetku. Še vedno, tako kot pred tremi meseci, ostajata dve možnosti: ali prepričajo Belt, da začne zopet delati ob 6. uri, ali pa vsa druga podjetja, da se odločijo za 7. uro. Zagotovo pa je jasno le nekaj: prisiliti v takšen ali drugačen delovni čas ni moč nikogar, saj je to njegova poslovna odločitev. Posledice odločitve pa bo moralo nositi pač podjetje samo.

• **Ob vsem tem pa se odpira še eno vprašanje: je res prvi korak za vstop v Evropo prav delovni čas? Ali ne bi bilo potrebno prej postoriti še kaj drugega? Ne nazadnje tudi takšne »malenkosti«, kot je telefonska centrala v Beltu, ki ob 14. uri konča z delom, čeprav so prav v tem podjetju ves čas poudarjali, da je glavni razlog za nov delovni čas komuniciranje s partnerji tudi po 14. uri.**

Da je današnji čas vse prej kot zrel za spreminjanje začetka delavnika, pa povedo tudi izkušnje semiške Iskre, največje črnoljnske tovarne. Še na pamet jim ne pride, da bi vzemirjali delavce z novim delovnim časom (pravzaprav so začeli v proizvodnji delati celo 10 minut pred 6. uro), od katerega po njihovem ne bo prav nič več denarja. Le veliko energije bi porabili za te spremembe, ki pa jo bolj potrebujejo za reševanje sicer precej črne likvidnostne situacije.

Pa vendar so ob vsem tem tudi argumenti, ki govorijo v prid poznejšemu začetku delovnega dne. Za človeka gre, za njegovo zdravje in boljše počutje, toliko bolj sedaj, ko bodo s poletnim časom stroji po tovarnah zabrneli po sončni uri že ob 5. uri zjutraj. Delo sredi noči torej, ki naj bi bila namenjena počitku. Zato pa bo popoldan daljši za eno uro, da se bomo lahko še doma čimbolj zgarali. Kdo bi mislil na zdravje, ko gre za golo preživetje! Evropske kakovosti življenja (ob evropskih plačah seveda) ob evropskem delovnem času ni namreč nihče obljubil.

M. BEZEK-JAKŠE

Bog jim daj pamet, ne pa sindikat!

Končno pluralizem tudi v delovanju sindikatov! Poleg uradnega imamo še neodvisne sindikate, združujemo se v sindikate zdravstvenih delavcev, tekstilcev, železničarjev, novinarjev in podobno. Vsi smo pohiteli v svoj branžni sindikat, le direktorji so ostali ob strani.

Nič torej čudnega, če smo slišali že kar nekaj predlogov, da bi naši direktorji ustanovili svoj posebni sindikat! Problem je samo v tem, da nihče ne ve, kakšen naj bi bil ta sindikat, za kakšne cilje naj bi si prizadeval, s kom naj bi se pogajal in pred kom branil nemočne direktorje. Zaenkrat niti sam predsednik slovenskih sindikatov ni znal odgovoriti na taka vprašanja in jih je enostavno preskočil.

Očitno je, da je na tem področju zmeda velika. Direktorjev imamo namreč kar nekaj vrst. Eni so direktorji in hkrati tudi lastniki podjetij, nekateri so direktorji, ki predstavljajo enega ali več lastnikov, spet drugi so nameščeni v državnih podjetjih in ustanovah in nenazadnje so še taki direktorji, ki vodijo precej samostojna in neodvisna podjetja in ustanove. Kako torej za toliko različnih položajev in odvisnosti oblikovati en sam sindikat? Ali ga je sploh potrebno oblikovati?

Še najbolj logično bi bilo sindikalno združevanje tistih direktorjev, ki morajo ravnati tako, kot jim je zaukazala država, morda še tistih, ki bi se radi zaščitili pred zasebnimi lastniki.

• **Toda kakšno zaščito sploh potrebujejo direktorji? Mogoče pravno ali kakšno drugačno, vsekakor pa je zelo vprašljivo, če jim je potrebna sindikalna. Vsaj taka ne, ki bi jim zagotavljala osnovne pogoje za delo in življenje. Navsezadnje so bili ti direktorji na primernih stolčkih že pred prenovo družbe. In kdor si do sedaj ni zmozel zagotoviti ustreznega standarda, mu ne bo pomagal niti sindikat. Čevedemu bo zaradi nesposobnosti lahko odletel z direktorskega mesta!**

BREDA DUŠIČ

Če je vzornik federacija

Seveda je za neuspešnost večjih podjetij, predvsem v tekstilni in lesni branži, moč najti kopico izgovorov, od cen vhodnih surovin, energije, tehnološke zaostalosti, ukrepov oblasti na vseh ravneh, zadnje čase zlasti na zvezni, pa do usmerjenosti na tuje trge, ki je trenutno bolj kazen kot pa nagrada za marljivo in kvalitetno delo. Vse to drži, morda smo kaj od objektivnih tegob, ki tarejo naše industrijske gigante, celo pozabili naštet, vendar moramo omeniti še eno, ki javnosti ponavadi ni obošena na veliki zvon, jo pa dobro poznajo delavci, zaposleni v teh okoljih. Gre namreč za metanje polen pod noge tistim, ki bi radi zlezli čez rob poprečnosti, napravili najno potrebne reze, ki bi podjetje po-

• **Sedanje stanje v Novolesu, po neuspelem referendumu o reorganizaciji in temu sledečem odstopu generalnega direktorja, močno spominja na opisani scenarij. Dobro vedoč, da samo podaljšujejo agonijo in da druge alternative ne bo, so delavci glasovali proti. Sedaj, ko je vodstvo odstopilo, bodo na ponovljenem referendumu verjetno glasovali za. Logičen sklep je, da je bil referendum prikrit protest, zrežiran ali ne, ki pa nikakor ne bo poceni. Zato ugibanje, kdo bo sedaj zasedel vodilni položaj, nikakor ni brez osnove. Potreben bo človek, ki ne bo obremenjen z osebnimi zamerami in užaljenostmi, kolikor toliko sprejemljiv za vse. Neke vrste Marković torej, saj tudi razmere v Novolesu kar preveč spominjajo na naše odnose v federaciji.**

tegnili na zeleno vejo. Gre za zaganje neugodnih in za kljubovanje odžaganih za vsako ceno. Če to traja dlje časa, nobeno zdravilo več ne pomaga, medsebojno izčrpavanje pa bremeni pleča delavcev, ponavadi nehotе vpletenih v medsebojne obračune vodilnih. Prav delavci pa pri tem potegnejo tudi najkrajši konec, saj jim po vse manjši plači končno preostane le še cesta.

T. JAKŠE

Izposojena karikatura

Nož na grlu slovenskega gospodarstva

Krška jedrska elektrarna je čedalje večji kamen spetike: v napotje je zamejskim in tukajšnjim zelenim pristašem čistega in zdravega, za

vzdrži preskusa resničnosti, točnosti in strokovnosti, saj gre zvečine za političantsko posploševanje brez stvarnih dokazov.

Takim priretnim pritiskom bi neosveščeni morebiti še podlegli, najbrž pa ni možnosti, da bi pokleknila slovenska skupščina, ki je edina pristojna odločati o zaprtju jedrske, in sicer na podlagi strokovnih razčlemb in, ne nazadnje, tudi proučitev posledic, ki bi jih povzročila skorajšnja zaustavitelj jedrske elektrarne. Slednje je bilo težišče nedavnega pogovora novinarjev s predstavnikoma slovenskega izvršnega sveta in direktorjem jedrske iz Krškega.

Krška elektrarna krije letno 20 odst. slovenskih energetskega potreb, letnih štiri milijarde kilovatnih ur je vrednih pol milijona dolarjev na dan. Nadomestiti tolikšen vir energije resda ni mogoče, a v tem primeru bi morali na Slovenskem ob pomanjkanju primernih voda in drugih virov energije pripravi zgraditi termoelektrarno, ki bi pokrila po milijon ton premoga na leto. Da bi novogradnja stala milijardo dolarjev, kajpak ni skrivnost, mnogi pa so gluhi na isto uho, s katerim bi lahko slišali, da bi

bila tovrstna gradnja v nasprotju s svetovnimi prizadevanji po zmanjšanju škodljivih učinkov ogljikovega monoksida na okolje.

Krški elektrarni so nedvomno šketa leta, zato poklicani že proučujejo možnosti slovenskega energetskega in gospodarskega razvoja do leta 2020, pri čemer način energetske preskrbe brez jedrskih kilovatov ne bo izpuščen. Na vrat na nos pa tako pomembnih zadev ni mogoče urediti, sploh pa jih ne kaže povezovati z dnevnimi političnimi ali volilnimi hotenji. V pristojnih republiških upravnih organih (kljub čedalje glasnejšemu negotovanju javnosti) zaenkrat še ne razmišljajo o zaprtju jedrske elektrarne. Dokler bo slednja varno obratovala skladno z mednarodnimi predpisi (nenehno si prizadevajo, da varnost ne bi bila niti najmanj vprašljiva), pravega nadomestnega vira energije pa ni od nikoder, bi zaprtje jedrske pomenilo nož na grlu slovenskega gospodarstva, ki bi moralo, ako bi hotelo uteči milostnemu udarcu, domala čez noč spremeniti svojo sestavo, na tisoče delavcev pa bi vseeno ostalo pred zaprtimi vrati tovarn, ki brez neznanjskih količin elektrike ne morejo obratovati.

Tehničnih ovir za zaprtje jedrske elektrarne do česar bo prej ko slej prišlo, ni; izračuna za tovrstne poseg v Krškem sicer še niso naredili, ve pa se, da znašajo stroški 10 do 20 odst. na ložbene vrednosti elektrarne; od podatku, da je krška jedrska stala 1,2 milijarde dolarjev, težko izračunati, koliko bo treba odšteti za njeno dokončno zaustavitve.

Še prej pa poklicane čaka dosti trši oreh: izbor primerne kraja za stalno in varno odlaganje jedrskih odpadkov. Javnosti je že do stopna celovita informacija o reševanju vprašanja odlaganja nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, izdelane so tudi smernice za izbiro lokacij za takšne odpadke na Slovenskem. To sklop vprašanj nedvomno premore za slovenske razmere več neznan, kot jih zastavljajo varnost in škodljivost jedrske med obratovanjem. Z zaustavitvijo slednje namreč odpadki niso nič manj sevajoči in nevarni, proti tej njihovi lastnosti pa ne pomaga nikakršno (politično ali volilno) nasprotovanje, ampak pozna valska odločitev, kje in kako bodo jedrski odpadki najmanj nevarni živemu svetu.

D. RUSTJA

NAGRADA V BREŽICE

Žreb je izmed reševalcev 8. nagradne križanke izbral MARJANA BITENCA iz Brežic. Za nagrado bo prejel knjigo Dimitrija Rupla Levji delez. Nagradjencu želimo prijetno branje! Reševalcem križanke se opravičujemo za napako, ki je nastala pri sestavljanju križanke in je mnogim nekoliko zagnanila reševanje.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 26. marca na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 10.

REŠITEV 8. KRIZANKE

Pravilna rešitev 8. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: PAKT, IMAM, OTOR, NADE, GARBO, GRET, OIPI, IKS, ZDRUŽITEV, NOB, NARA, AR, PRELAT, NAPOTA, RAMA, AKI, INN, INČ, ERO, PRIOR, ŠTIFTARJI, KSI, ČAJKA, DAR, STO.

MISLIJ

Kadar gre za glavo, postanejo smešni vsi oziri in ideali.

I. CANKAR

Jezik je tako vsebina kot posoda.

B. ZUPANČIČ

Narod, ki ne spoštuje svojega jezika, ne spoštuje same sebe in sploh ni narod v pravem pomenu besede.

J. VIDMAR

NAGRADNA KRIZANKA

10

	DL	REDKEJE MOŠKO IME	NAČRNIKI	IZDELAVALEC MESNIH IZDELKOV	DALMATINSKO ŽENSKO IME	SESTAVIL J UDR	VRSTA ANGL. CIGARET	SKRIVNOSTNO BITEJE	POLT	HRY. DISTRIBUTORNIH GORV
	JUTRANJA PAVAVINA KEM SIMBOL ZA KALU					IT MESTO V POKOJITU (VNA)				
	ZGOD. PO-KRAJINA OB SREDOZEMSKEM MOKU					TITANOVA RUDNINA PREVARANT				
	PSATELJICA PEROCJEVA VK				AZ POLITIK NOL VRTANJE PO NOSU				VRSTA RASTRE-LIVA	PLAHTA
KEM SIMBOL ZA DEVERTU	NAMIZNO PREGRIVALO MILJONSKO MESTO V RI KOREJI		NE-FR. NAJ. REALISTIČNI UMETNIK (MANS)	KRAJ PRAKELU		IZRAELSKA LUKA PERJE PRI REPI		KEM SIMBOL ZA RAZON-TEKOČA VODA		
TULEC		GLASBENIK KODER CLOVEK Z VELIKIMI OCMI			NAJVIŠJI VRH V TURČIJI HLOD					
VELIK MACEK			AMER. SKLA-DATELJI (JEROME) TARA			POSTAVKA ALI TRIDITEV ANNA KAPINA			SLOV. ENIGMATSKI LIST	
KOŽNA BOLEZEN										
PODPHO-VANJE				ZDRAVILLO					OČE	
JELN. KADAR SE GONI										

Podivjano vreme pesti Evropo

Meteorologi ne znajo zadovoljivo razložiti vzroke zadnjih katastrofalnih neurij, ki so divjala po Evropi — Krivo Sonce ali človek?

Letošnja zima bo šla v spomin kot ena najbolj suhih in toplih. V naših krajih snega skoraj nismo videli, povprečne dnevne temperature pa so dosegale rekorde. Prebivalci zahodne Evrope si bodo letošnje zimske mesece dobro zapomnili tudi po strahovitih viharjih. Od Velike Britanije do Grčije je trikrat zdvojalo hudo neurje, ki je dvigalo strehe s hiš, rušilo dimnike, podiralo drevesa; veter, ki je pihal s hitrostjo do 180 kilometrov na uro, pa je dvigal več kot 7 metrov visoke valove, ki so butali ob obale in uničevali. Poslednje tako neurje je z repom oplazilo tudi naše kraje in pokazalo, da tudi v zavetju mogočnih Alp nismo povsem varni pred divjanjem naravnih sil. Vendar pri nas škoda še zdaleč ni bila tako kot v nekaterih drugih državah, kjer morajo žal k visokim zneskom škode pristeti tudi nekaj deset mrtvih in na stotine ranjenih ljudi.

V bližini kraja Pelsall v Britaniji je med neurjem drevo treščilo na kabino avtobusa in zmečkal nesrečnega voznika. V Parizu je vihar zagnal drsna vozila nekemu fantiču na glavo in ga ubil. Na Nizozemskem je sunek viharja pomolil vetrnice mlina na veter in pod njimi znečkal lastnika, ki je poskušal vetrnice pričvrstiti. To je le nekaj tragičnih primerov, ki so jih zabeležili v Britaniji, Franciji in na Nizozemskem. Beležili pa so jih tudi v drugih zahodnoevropskih državah.

Največ škode in žrtev so pobrali divji valovi. Udarni visoki valovi so razbijali nasipe, vdirali v mesta, poplavljali in uničevali. Ponekod, na primer v velškem mestu Towyn, so morali evakuirati vse prebivalstvo. Sloviti nizozemski severnomorski nasipi in zapornice so doživeli strahovito škodo in prvič, odkar so moderni sistem zgradili, so se Nizozemci zbal za učinkovitost sistema, ki jih varuje pred morjem.

Zavarovalniški strokovnjaki so ocenili, da so januarja in februarja neurja povzročila za 11,5 milijarde dolarjev škodo.

Kaj je krivo za nenavadna neurja? Meteorologi pravijo, da je neurja povzročil odmik od običajnih poti toka zračnih mas, ki se sicer gibljejo 6 do 11 kilometrov nad Atlantikom. Običajno

se divji ples zračnih mas, ki divja s hitrostjo do 250 kilometrov na uro, odigra nad naseljenim delom severnega Atlantika. Letos pa so se zračne mase podile južneje kot običajno.

»Ti viharji so nekaj normalnega,« pravi nizozemski meteorolog Peter Timofeoff, »vendar običajno divjajo nad oceanom. Edino, kar je v pojavu nenormalnega, je to, da so tokrat viharji zdvijali prek kopnega.«

Točnega odgovora na vprašanje, zakaj so viharji divjali južneje od običajnih poti, pa meteorologi še nimajo. Vsekakor je zanimiva teorija, ki jo je ponudil Hubert Lamb, upokojeni univerzitetni profesor. Pravi, da mnogi zgodovinski dokumenti za zadnja štiri stoletja pričajo o hudih neurjih prav ob koncu vsakega stoletja. Takrat so rušilni vetrovi dosegali hitrosti do 280 kilometrov na uro. Po profesorjevemu mnenju je stoletni ciklus pomika neurnih vetrov na jug posledica cikličnih sprememb na površju Sonca.

Drugi znanstveniki tej teoriji ne pripisujejo kaj prida vrednosti. Prav tako

se svetovna meteorološka srenja ne ogreva za teorijo, po kateri naj bi bil za neurje kriv tako imenovani učinek tople grede, se pravi globalno ogrevanje zaradi kopičenja ogljikovega dioksida in drugih plinov v zemeljskem ozračju.

Se največ strokovnjakov se ogreva za najpreprostejšo razlago; neurja so posledica izredno mile zime. Zakaj je do tople zime prišlo, sicer ne vedo, strinjajo pa se, da se je zaradi tega tok zračnih mas spustil bolj proti jugu. V Londonu niso izmerili tako visokih zimskih temperatur že najmanj 200 let, na Nizozemskem pa tako tople zime ne pomnijo že od leta 1706.

Znanstveniki iščejo odgovore na številna vprašanja, ki se jim zastavljajo, medtem pa navadne Zemljane skrbijo bolj praktične stvari. Predvsem jih zanima, ali so se divji vetrovi za letos izdivjali ali pa še lahko pričakujemo kakšen besen vremenski pohod po evropski celini. Odgovora na to vprašanje meteorologi ne morejo dati. Vreme kot vreme pač ostaja nepredvidljivo.

MiM (Vir: Time)

Obvladajo naravo

Pasavci lahko podaljšajo brejost — Odločajo razmere

Pasavci so nenavadne živali že po svojem videzu. Presenečajo pa tudi po nekaterih lastnostih, ki jih raziskovalci odkrivajo šele v novejšem času. Tako sta Eleanor Storrs in Harry Burchfield pred kratkim odkrila zelo nenavadno sposobnost teh živali. Ugotovila sta, da samica pasavca po zaploditvi lahko zadrži skotitev za več kot dve leti. Ta nenavadni naravni mehanizem omogoča pasavcem, da pri iskanju novih bivanjskih okolij zadržijo razplod, dokler noga okolja ne izkusijo kot primernega.

Raziskovalca sta po dveh desetletjih raziskav zasledila, da s pasavci nekaj ni povsem normalno glede zaploditve in skotitve. Leta 1981 sta primerjala podatke o brejosti kakih 600 primerkov. Ugotovila sta, da so časovna obdobja od zaploditve do skotitve hudo raztegljiva, razlika pa je segala od štirih mesecev do več kot dveh let. Še posebno presenetljiv je bil par pasavcev, ki je skotil dva potomca, vsako leto enega, parila pa sta se enkrat samkrat.

Dokončno potrjuje, da gre zares za izjemno sposobnost pasavcev, da si podaljšujejo brejost, sta dobila iz Velike Britanije, kamor sta leta 1985 poslala nekaj živali. Čez 16 mesecev so štiri samice skotile mladiče, čeprav v novem domovanju zanesljivo niso imele nikakršne možnosti, da bi se sparile.

MINI ZANIMIVOST:

NAJVIŠJI V EVROPI

Najvišja zgradba v Evropi bo poslovni nebotičnik v trgovskem središču Frankfurta. Gradili ga bodo s skupnimi močmi ameriški in nemški gradbeniki. Visok bo 254 metrov, dograjen pa naj bi bil že prihodnje leto. Cena: 500 milijonov mark.

Očesni odtis

Vzorec žilic na retini za identifikacijo

Mreža žil in žilic, ki oskrbuje s krvjo človekovo oko, je na očesni mrežnici silno razvejana in pri vsakem človeku različna. Kot trdijo poznavalci, je možnost, da bi dva človeka imela enak vzorec kapilar na mrežnici, silno majhna, le 1 : 1.000.000.000. In prav to dejstvo je spodbudilo strokovnjake, da so se lotili izdelave naprave, s katero je mogoče popolnoma zanesljivo ugotoviti istovetnost posameznika.

Naprava je retinski skener, po naše bi ji lahko rekli preglednik očesne mrežnice. Deluje tako, da z laserskim žarkom otipa delček mrežnice, zrna vzorec žilic in ga nato primerja s podatkovno bazo, ki jo hrani računalnik. V nekaj sekundah je istovetnost človeka, ki pogleda v napravo, ugotovljena.

Uporabnost metode je precejšnja. Zanj se seveda najbolj zanima policija, saj bi lahko očesno kodo zapisali v vozniška dovoljenja in druge osebne dokumente. Potem bi jih ne bilo mogoče ponarejati ali si nabaviti več dokumentov na različna imena. Številne zlorabe bi tako zelo učinkovito preprečevali.

Da bi ugotovili, ali je primernejša metoda skeniranje prstnih odtisov ali očesne mrežnice, prav zdaj izvajajo posebno študijo. Ko bodo rezultati znani, se bodo v ZDA, kjer se s tem ukvarjajo, odločili, kako in kaj.

Kam z izrabljenimi gumami?

Kopičijo se milijarde izrabljenih avtomobilskih gum — Velikanski požar v Hagervillu — Ponovna uporaba

Avtomobili morajo vsake toliko časa dobiti novo »obutev«, če naj varno in v skladu s predpisi vozijo. To pomeni nove avtomobilske gume, kar pa pomeni tudi, da se kup izrabljenih gum kopiči v vse večjo goro odpadkov. Kam z njimi? Prenova starih gum ni več toliko v navadi, hkrati pa velja, da to ni dokončna rešitev. Ostane odlaganje izrabljenih gum na odlagališčih. A tudi to ni pravi odgovor, saj so izrabljene avtomobilske gume zelo trdoživ odpadke, ki se zlepa ne razkroji. Nakopičene na odlagališčih predstavljajo celo posebno nevarnost. Več primerov vžigov avtomobilskih

gum opozarja na neprimernost odlaganja.

Najnovejši primer je katastrofalni samovžig na odlagališču v Hagervillu v ameriški zvezni državi Ontario. Tu že nekaj tednov gori na milijone izrabljenih gum. Pod nebo se dviga gost smrdčasti dim, okolica neznošno zaudarja, strupeni in kancerogeni plini, ki se tvorijo pri gorenju, onesnažujejo okolje in ogrožajo zdravje prebivalcev. Iz ožjega pasu so morali ljudi začasno celo izseliti. Napori gasilskih brigad in gasilnih letal ne dajejo pravih rezultatov. Požara skorajda ni mogoče pogasiti. Strokovnjaki pravijo, da bo odlagališče gorelo še kakih 9 mesecev.

Krone v mirovanju

Kralji brez kraljestev

Ko so v Vzhodni Evropi komunistični delavski voditelji s svojimi pri ljudeh osvojenimi režimi vred propadli, so za njimi ostali prazni prestoli. Nanje od zunaj z nostalgijo in željami gledajo monarhi »v mirovanju«, se pravi potomci kronanih vladarjev, ki so nekdanje vladali v državah, ki so po drugi svetovni vojni postale socialistične dežele. Ni jih malo. Nekateri tudi tiho upajo, da se jim bo morda nasmehnila zgodovina in bodo ponovno sedli na prestole.

Oglejmo si nekaj evropskih kron v mirovanju. Najprej seveda jugoslovansko oziroma srbsko krono v mirovanju. Princ Aleksander Karađorđević, sin kralja Petra II., bi bil danes jugoslovanski kralj, ko bi zgodovina hodila po drugačnih poteh, kot je. Tako pa nesojni kralj svoje kraljevine Jugoslavije še videl ni od blizu. Rodil se je v Londonu v sobi hotela Claridge. To sobo so proglasili za ozemlje Jugoslavije, ker je po zakonih le tako princ lahko legitimni naslednik jugoslovanskega kralja. Aleksander na domovino ni pozabil. Pripravljen je vladati balkanskemu kotlu narodov in narodnosti ne glede na to, kako vroča juha se ta čas kuha v njem.

V Ženevi preživlja svoje dneve 68-letni romunski kralj Mihail s svojo ženo kraljico Ano Bourbon-Parma. »Pravljeno sva opraviti svojo dolžnost, če si ljudstvo to želi,« pravi kraljevski par. Mihail je sin kralja Karla I., ki je abdiciral, ko so med zadnjo vojno sovjetske cnote zasedle Romunijo. Romunski prestol je še topel od velikega voditelja in diktatorja Ceausesucija, katerega žalostno kraljevanje se je končalo pred nekaj meseci.

Veliki knez Vladimir Kirilovič, najstarejši sin najstarejšega vnuka zadnjega ruskega carja Nikolaja II. Romanova, ni nikoli videl matere Rusije. Rodil se je na Finskem, zdaj pa živi v Parizu z ženo Leonido. Upanj na ruski prestol nima.

Bolgarski pretendent na prestol kralj Simeon II. je bil star samo 6 let, ko je z družino bežal iz Bolgarije. Upa, da jo bo še videl in povedel bolgarsko ljudstvo v srečnejše čase, kot so jih imeli v obdobju rdečega boljševističnega kralja Živkova.

Slovenci smo brez svojega kralja. Od pokojne avstro-ogrške monarhije, katere del so bile slovenske dežele, je ostal kot predstavnik krone v mirovanju Otto Habsburški. Plemeniti Habsburžan se je sprjaznil, da je obdobje avstro-ogrške monarhije že zdavnaj minilo in da se ne bo vrnilo. Je pa zato bolj aktiven v Evropskem parlamentu.

Hagervillski požar izrabljenih gum je najhujši, kar so jih doslej zabeležili. Pred njim je imel rekord požar v Winchesteru severozahodno od Washingtona. Gume so na tarmakalnem odlagališču gorele celih osem mesecev.

Narščanje tovrstnih odpadkov in požari so spodbudili stare in nove zamisli, kako se problema lotiti. Med zanimivimi poskusi velja omeniti uporabo starih gum za izdelavo gumaste peska, ki ga lahko uporabijo za oblaganje tal v športnih dvoranah, na igriščih, za mešanje z asfaltom in podobno. V Modestu v Kaliforniji preskušajo termoelektrarno, ki za gorivo uporablja izrabljene avtomobilske gume. Možnosti so tudi pri uporabi pepela zgorelih gum v metalurgiji.

Upanje torej je, da se sedanji nadležni in težko ukrotljivi odpadke nekega dne vrne v uporabo kot koristna stvar. Končno je to tudi edina prava rešitev tega problema za ljudi in za okolje.

Trikratni morilec je, kdor misel umori.

R. ROLLAND

Sandale se vračajo

Prikljubljenost te obutve v svetu narašča

To poletje bo modno nositi sandale. Že lani je ta vrsta letne obutve pokazala, da se vrača na modno prisožje, za leto pa se obeta pravi bum, kot pišejo poznavalci modnih smeri v svetu.

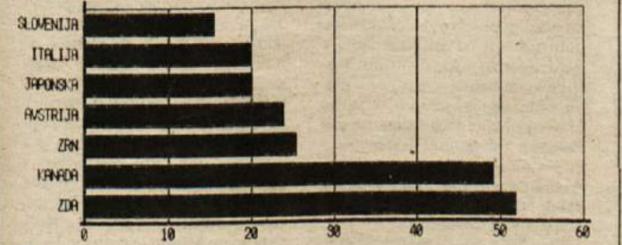
V Franciji so že močno priljubljene sandale, ki jim pravijo šarantezke. Ime nosijo po pokrajini Charentaise, kjer jih izdelujejo in nosijo že nekaj stoletij. Prave šarantezke seveda niso modni krik, saj so precej neudobne, enako oblikovane za levo in desno nogo. Priljubljene so modne šarantezke, preoblikovane in udobne. Za oblikovalce so zelo hvaležne, saj jih s pisanimi barvnimi kombinacijami, kovinskimi in plastičnimi okraski na pasčkah, z verigami in podobnim lahko zelo pestro in domiselno oblikujejo. Sandale, seveda različno oblikovane in po zelo različnih cenah, bo nosilo vse, od mladih do svetovljanov. Tako vsaj trdijo poznavalci. Francija je že izvozila več kot 10 milijonov parov šarantezk.

Prikljubljenost ponovno pridobivajo tudi sandale s plutovinastim podplatom, ki so bile najbolj cenjene v začetku sedemdesetih let. Najbolj znane, birkenskočke, izdelujejo v Zahodni Nemčiji, od koder so jih v ZDA izvozili že pol milijona parov.

Torej, pogledjte v domače trgovine za sandalami!

svet v številkah

ŠTUDENTJE V SVETU

Znanje je kapital, ki, dolgoročno gledano, prinaša največ. Graf tega tedna kaže, kako si kapital znanja povečujejo v posameznih državah, za primerjavo pa je še podatek za Slovenijo. Zgovoren je predvsem podatek o številu študentov na tisoč prebivalcev, saj se tu omenjeni kapital ustvarja. Stolpci na grafu kažejo, da v tem pogledu prednjačijo ZDA, Kanada in ZR Nemčija. Slovenija je v družbi izbranih držav na dnu. »Evropa zdaj« ključ torej tudi po več študentih.

vaša zgodba

STISKA

Vsa pogreznjena v spanje in mir je to temačno zimsko jutro mala vasica ležala v objemu hribov. Pripravljalo se je k dežju in iz malih priročnih kuhajo kotli s hrano živalim, pozimi pa že tropinovec, sadjevec in slivovka, se je v tem zgodnjem, dremajočem jutru kadilo, dim je nosilo k tlom. Zjutraj, ko se bo zdanilo, bo vas dokončno prebudilo cviljenje prašičev, ki bodo končali v šjajah na podstrešjih. Na avtobusni postaji se ustavi osebni avtomobil. S hribovce vasice je nekdo pripeljal na avtobus sosedu. Izstopi možak srednjih let, s počasnim in trdnim korakom vstopi v avtobus, ki prihurmi in zbujaja speče z ropotom, prvim tega jutra.

Povsem razumem situacijo. Kako neki bi v teh težkih časih nosil finančno breme, saj gre skoraj vsa pokojnina za potovanja, ko ga žena obiskuje v bolnici. Ljubljana je daleč, vozovnica draga, proti koncu meseca smo in najbrž res nima denarja niti za vožnjo žene.

Pred zapornicami se avtobus ustavi. Mimo pribriži vlak, njegove luči svetijo v medlo, prebujajoče se jutro in s piskom odbrzi dalje. Potniki vstopajo vse tja do mesta, komaj jih vidim, toliko me je prevzela stiska tega ubogega bitja in onega drugega tam, v revni bajti, prislonjeni na breg, ki gotovo nemočno hlipa v blazino, tolikokrat prepojeno s solzami. Kako bedno je to življenje za nekatere. In vsak dan večja stiska spravlja ljudi v obup in brezsilnost, v strah pred še večjo bedo, v nemogočo situacijo, v kateri smo se znašli.

Praznični dnevi se bližajo. Božič, Silvestrovo, v ljudeh pa toliko nemoči in žalosti. Kot da je šiba božja udarila po ljudeh, jih biča z nesrečami, zlom in bedo. Nasilje človeka po človeku, boleznin, prometne nesreče, umori in oamljanje z alkoholom, ki naj bi vsaj za kratek čas prinesel olajšanje in pozabljene, omilil obup in gorje.

Avtobus se ustavi. Mesto žari v številnih lučkah, mami in vliva upanje, zvečer bo mesto zaživelo. Glasba, množice ljudi, ki v skupinah iščejo pot iz stiske, toplino, ki je ušla nezna-

nokam, upanje za boljši jutri.

Jaz pa vidim njega, ki je izstopil pri bolnici in s sklonjeno glavo nameril korak tja, od koder ga bodo odpeljali usodi naproti, morda na pot brez vrnitve. Hudo mi je in vse moje stiske, ki jih ni malo, so namah čisto majcne, skoraj jih ni, od tej teži revni v ubogem, izmozganem človeku, samem kot je le lahko samo pozabljeno bitje.

Komaj mesec kasneje je v zgodnjem jutru hladne januarske nedelje žalostno prekinil nočni mir male vasice sredi hribov glas navčka. Kot žalostni odmev slovesa tam gori v bregu, kjer samuje sredi host in košenic nekaj starih domačij s še bolj samotnimi dušami. Žalostni in trpeči so bili zadnji trenutki bitja in je bila smrt v času borbe z življenjem usmiljena do človeškega bitja.

Padec standarda in kriminala

Navzlic velikemu padcu standarda lani na Dolenjskem manj kaznivih dejanj — Prijet požigalec in vlomilca leta — En mladoletnik z 72 kaznivimi dejanji

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Predvsem po dveh dogodkih si bodo uslužbenci novomeške UNZ zapomnili minulo leto: po dolgotrajnem in natančnem delu jim je uspelo prijeti požigalca in tako prekiniti serijo požarov na območju Drske in Gotne vasi — pokazalo se je, da je tudi požara v IMV in Krki moči pripisati istemu storilcu — v pičlih nekaj dneh pa jim je uspelo raziskati tudi lani zagotovo največji dolenjski vlom v prodajalno duty free v Šmarjeških Toplicah.

Sicer pa tudi ostali podatki kažejo, da bi morali biti v novomeški UNZ zadovoljni z lanskoletno boro. Število kaznivih dejanj se je namreč od predlanskih 2.207 zmanjšalo na 2.057, ob tem pa se je tudi raziskavnost povečala za preko 7 odstotkov; neraziskanih je v letu 1989 ostalo 39,2 odstotka kaznivih dejanj. S temi številkami sodi UNZ Novo mesto med najbolj uspešne v Sloveniji, lani so celo dosegli največji porast pri uspešnem poznejšem odkrivanju storilcev. Navzlic temu pa v UNZ menijo, da pravega razloga za zadovoljstvo ni, pravga namreč, da je statistika eno, stvarnost pa drugo. V mislih imajo predvsem podatek, ki kaže, da se je lani povečalo število zaznav kaznivih dejanj, kar bi lahko pomenilo, da kriminalendarje tudi na Dolenjskem znova razteza svoje lovke; po številu zaznav naj bi kazniva dejanja lani porastla za 2,7 odstotka.

Prav nasprotna podoba pa je, ko je govor o mladoletniški in otroški kriminaliteti. Lanski podatki sicer kažejo, da so mladoletniki storili 212, otroci pa 100 dejanj, kar je krepko nad predlanskimi številkami. Toda vzroka za preplah navzlic temu ni, porast mladoletniške in otroške kriminalitete gre predvsem na račun konca lanskega leta prijete skupine romskih otrok na Vinici. Eden med njimi — gre za sedaj že mladoletnega J. K. — ima na vesti nič več in nič manj kot 72 kaznivih dejanj. Mladi so vlamjali v šole, trgovine, gostinske lokalne, celo v pošto in banko, z njihovimi prijetejem se je tudi poplava tovrstnih kaznivih dejanj ustavila.

Sicer pa dodajmo še nekaj podatkov. Na Dolenjskem se je lani zgodil vsega en umor (gre za znameniti romski obracun sredi Metlike), prav tako je bilo lani manj posilstev. Tudi tatvin je bilo lani kar 98 manj, za 31 se je zmanjšalo število krajs motornih vozil, manj je bilo tudi goljufij, medtem ko so ostali podatki na ravni predlanskega leta. Nemara velja

ob tem omeniti področje, ki dolenjskim kriminalistom in miličnikom povzroča največ sivih las. Gre za številne neraziskane vlome v cerkve, vendar vse kaže, da bo skrivnostno izginotje neprecenljivih kulturno-zgodovinskih spomenikov letos vendarle dobilo piko na i. Zaenkrat izdajamo le, da imajo kriminalisti v rokah povsem prijateljsko sled. Kam

Vse več mladih Romov med kriminalci

Resocializacija Romov daje nasprotno rezultate

NOVO MESTO — Vse kaže, da lahko v Novem mestu le ugotovljamo, kaj več kot da se ne da narediti. Navsezadnje to zadnje ni naša skrb, dolžni pa smo opozoriti. Že leta in leta se po raznih sestankih, posvetih — da o sejah krajevnih skupnosti, še posebej tistih prizadetih, ne govorimo — besediči o romski problematiki, o kriminalu, tem in onem, haska pa nobenega. Lani se je število kaznivih dejanj, ki so jih na Dolenjskem zakrivali Romi, povečalo za več kot polovico, natanko za 54 odstotkov. Ali še drugače: 488 osumljenih Romov naj bi lani zagrešilo 316 kaznivih dejanj, to pa je za kar 112 več kot leto poprej.

Če tudi te številke niso vredne ukrepanja, jim dodajmo še nekaj podatkov. Število kaznivih dejanj, ki so jih storili mladoletni Romi, se je lani povečalo za celih 63 odstotkov, medtem ko so jih otroci zakrivali kar za 175 (!) odstotkov več. Največ gre seveda za vlome in tatvine, ni pa odveč podatek, da gre Romom lani pripisati prav vse hujske krvne delikte, med katerimi so en uboj in dva poskusa umora, da ostalih ne omenjamo. Če pa bi k tem podatkom prštevali še neodkrita in nepojasnjena greha — ni skrivnosti, da Romi dandanes delajo premeteno, zvito, izkušeni jim zagotovo ne manjka — potem je podoba na dlani.

Na Dolenjskem predstavljajo dandanes Romi komaj odstotek prebivalstva, če njihovo prisotnost ocenjujemo skozi kriminal, pridemo do osupljivih spoznanj. Domala petino vseh kaznivih dejanj jim lahko pripisemo; v sami novomeški občini so ti podatki še hujski.

Resocializacija Romov je res hudo učen izraz, za nekatero očitno tako, da ga niso sposobni niti prevesti ali razumeti. Tistim na Dolenjskem, ki ta izraz dokaj pogosto uporabljajo, je pač treba povedati, da pomeni resocializacija Romov tudi manj kriminala. In nikakor ne obratno!

B. B.

in h komu vodi, pa nemara kdaj drugič. Naj med podatki, ki svrjajo in opozarjajo, omenimo, še enega: krepko se je lani povečalo število požarov, ki jih je zakrivila malomarnost.

In povsem za konec še k eni tabeli. Moti se, kdor misli, da je padec življenjske ravni in standarda največji zaveznik kriminala. Če bi bilo tako, potem bi morali lani zabeležiti največje število kaznivih dejanj, podatki pa kažejo, da je bilo minulo leto med mirnejšimi. Poglejmo pet let nazaj: leta 1985 je bilo na Dolenjskem 2.379 kaznivih dejanj, leto kasneje 2.062, leta 1987 je padlo na

• Na območju novomeške UNZ lani ni bilo niti enega kaznivega dejanja s političnim obelježjem, bilo pa je 14 tovrstnih prekrškov. V veliki večini je šlo za sovražne napise ter nošenje raznih emblemov in znakov, ki so sramotili družbenopolitično ureditev. V družbi s storilci je bil domala vselej tudi alkohol.

razveseljenih 1.956, nato pa predlani naraslo na zaskrbljivo 2.207, medtem ko je lanska številka 2.057. Statistična, seveda.

B. B.

TOVOR ZADEL DELAVCA

TREBNJE — 60-letni Ludvik Lenarčič iz Sevnice je 7. marca ob 8.45 opravil svoje delo na mostnem tekalnem dvigalu v obratu kovinskih konstrukcij trebanjskega Trima. Z dvigalom je hotel prenesti 1.226 kilogramov težak tovor, toda ta je zaradi nestrokovnega prijeteja pri dviganju zanihal in padel na tla. Pri tem je zadel Lenarčiča in ga hudo ranil. Zlomljeni ima obe nogi in se zdravi v novomeški bolnišnici.

SEVNIŠKA IN NE KRŠKA DAVKARIJA

KRŠKO — V prejšnjih številki DL smo v zapisu »Kriminalu v Posavju trda prede« med dvema lanskima primeroma odkritih grabežev v Posavju omenili tudi tistega na upravi za družbene dohodke, ki ga je tiskarski škrat pomotoma zapisal, da gre za krško, čeprav so bile nepravilnosti v resnici odkrite v sevnjski davkariji.

Osumljenih 15 direktorjev

Inflacija določala oblike gospodarskega kriminala — Sporno ustanavljanje zasebnih podjetij

NOVO MESTO — V veliki meri je bila lani inflacija tista, ki je »določala« vsebino in oblike gospodarskega kriminala na Dolenjskem. »Skokovito se je povečalo število izdaj nekritičnih čekov, občani so z njimi očitno imeli svoje račune. Prav tako je bilo precej več primerov davčnih zatajitev, predvsem pri prodaji avtomobilov, veliko pa je bilo tovrstnih primerov tudi med obrtniki.« je skušal v telegrafskem slogu lanske posebnosti opisati Anton Olaj, vodja sektorja za zatiranje gospodarske kriminalitete pri novomeški UNZ.

Lani je temeljni javni tožilec prejel ovadbe za 169 takšnih kaznivih dejanj, od tega je bilo 90 klasičnih, v ostalih primerih je šlo bodisi za krivolov, gozdne tatvine in podobno. Sicer pa je bilo lani za vse vrste gospodarske kriminalitete obravnavanih 193 osumljenec, med njimi je bilo tudi 15 direktorjev, 12 trgovskih poslovodij, da ne naštevamo naprej. Nemara k temu pregledu sodi tudi podatek, kateri primeri so kriminalistom vzeli največ časa in dali največ dela. Omenjajo tri, nobeden pa še ni dokončan in bi bila vsakršna sodba prenapeljena in brez podlage. Gre za odkritje tiho-tapske mreže z računalniki v Beli krajini — zaenkrat so bile izrečene le denarne kazni veznega inšpektorata, medtem ko sodna preiskava

še traja — odkritje v prodajalni Novotehne v Bučni vasi, precej opravka in dela pa so si uslužbenci UNZ dali tudi s pregledom poslovanja trebanjske Unitehne.

»Zadnje čase opažamo, da so delavci postali občutljivi na nepravilnosti v delovnih organizacijah, veliko večja je danes njihova pripravljenost na pomoč in sodelovanje, tudi njihovih prijavi je več. Žal je v podjetjih reakcija na vse to takšna, da skušajo čimprej za vsako ceno odkriti prijavitelja in po možnosti z njim tudi obracunati. In še nekaj večja posebej omeniti. Vrsta novih liberalnejših predpisov je v gospodarstvu vnesla tudi veliko zmede. Zakoni in predpisi so nedorečeni, brez ustreznih podzakonskih aktov, še posebej je to na dlani pri zakonu o ustanavljanju podjetij. Vse vrste zlorabam, ki pa jih zakon dopušča, smo priča. Poglejmo le, kdo vse in s kakšno vsebino ustanavlja zasebna podjetja. Če drugače ne, bi morali v firmah določene podatke zavarovati kot poslovno tajnost, proti tistemu, ki jih uporablja kasneje v zasebne zasužnarske namene, bi lahko ukrepali. Sedaj smo nemočni. Da ne govorim o tem, kako imajo to urejeno v drugih državah, kjer ustanavljanje zasebnih podjetij z enako vsebino dejavnosti, kot jo je kdo opravljal v službi, enostavno ni možno. Vsaj nekaj časa ne,« ugotavlja Anton Olaj. Pravi tudi, da dajejo v UNZ izredno velik poudarek zakonitosti svojega dela, da hitre preiskave opravljajo praviloma le z odredbami, da so izjemni tudi tridnevni pripori za osumljenca, da slednjim omogočajo zagovornike že od samega začetka postopka, itd.

»Velikokrat so prav nedorečeni in neprimerni zakoni tisti, ki osumljenca sčitujejo; na srečo daje vsaj dobro sodelovanje z inšpekcijskimi službami, pravosodnimi organi, predvsem pa s SDK, upanje, da bo boj z nepravilnostmi v gospodarstvu vendarle učinkovitejši. Ne nazadnje: škoda, ki jo je lani povzročil gospodarski kriminal, je realno porasla za 19 odstotkov.«

B. B.

Anton Olaj: »Poglejmo le, kdo vse in s kakšno vsebino ustanavlja danes zasebna podjetja.«

dežurni poročajo

POREZAL VRVI — Neznani storilec je neugotovljenega dne v februarju z nakladalce za seno Antona Piškuriča iz Gribej poretal vrvi v dolžini kar 80 metrov in jih odnesel neznano kam. Piškurič je oškodovan za dva tisočaka.

IZGINILI MANOMETRI — Prejšnji teden je nekdo s Pionirjevega gradbišča na Prešernovem trgu v Novem mestu zmanjšal manometre, montirane na jeklenkah za varjenje. Manometri so bili vredni vsaj 5.000 dinarjev.

VLKOM V AVTO — V noči na 11. marec je Stanko Gotlib iz Novega mesta parkirni svoj osebni avtomobil pred vikendom v Doljem Grčevju. Ponoči pa je do vozila prišel neznanec, zmaknil iz njega sto dinarjev, za namerke pa se je pomudil še pri motorju in z njega snel oba klinasta jermena. Škode je za 1000 din.

SKROMEN PLEN — Med 3. in 5. marcem ponoči je nekdo vlamil v prostore stražarske Novolesa. Odpravil je v jedilnico in tam iz registrske blagajne vzjel tri bankovce po 10 par. Z vlamog je bil Novoles oškodovan za preko 3 tisočake.

PO DOLENJSKI DEZELI

• Lastnik lokala »Prepik« na Gornji Težki vodi Milan Kozar mora imeti konjske živce. Potem ko mu vsaj nekajkrat na leto izginejo bodisi videorekorder, bodisi televizija ali glasbeni stolp in se je odločil te predmete zavarovati z alarmno napravo, so se ga nepridiprivi lotili drugje. Če drugače ne, bo dobra tudi kovinska miza s štirimi kovinskimi stoli, ki so stali na vrstu, so si rekli in stvari odnesli neznano kam. Škode je za 1.500 din.

• Že res, da zdravniki tu in tam dobijo kakšno dobroto ali dinar tudi pod roko — novomeški pri tem verjetno niso izjema — kaj lahko pa se jim zgodi tudi kaj povsem nasprotnega, kot se je prejšnji teden njihoveemu novomeškemu kolegi M. Š. iz bele halje mu je izginilo 200 dinarjev, 500 šiltingov in dokumenti.

• Na 8. marca dan je v prodajalno Astre na novomeškem Glavnem trgu stopil neznan moški in od prodajalke zahteval, naj mu pokaže čevlje črne barve številki 42 in 43. Nekaj časa si jih je pomerjal, nato pa je prodajalko zmotil očitno naročen telefonski poziv. Medtem ko si je dajala opravka s slušako, je možakar iz trgovine odšel. V pred čevljev, seveda.

• Proh Jožetom E. z Uršnih sel bodo imele ribe v Krki nekaj časa mir. Možakarju so neznanci v soboto zvečer ukradli čoln, »parkiran« v Jurki vasi.

KJE JE AVTOMOBIL?

NOVO MESTO — V noči na 5. marec je neznan storilec stopil do osebnega avtomobila znamke 125 P, ki je stal na parkirišču pri stanovanjski hiši v Kristanovi ulici 60 v Novem mestu. Avtomobil je bil odkljuden, kar je storilcu močno olajšalo delo. Usedel se je v vozilo in se odpeljal neznano kam. Se registrska številka avtomobila: NM 652-03.

TRI TATVINE V IMV

NOVO MESTO, ČRNOMELJ — Tatvinam in IMV zaenkrat ni videti konca. Prejšnji teden so bile novomeški UNZ prijavitene tri. Tako je neznan storilec v IMV-Revoz zmaknil tri svetlobne kupole, velike 96 krat 96 cm in vredne preko 2.200 dinarjev. Prav tako je nekdo iz IMV prejšnji teden odnesel alternator za katro. Toda ta uganika je bila kmalu pojasnjena: kraje je osumljen 22-letni Novomeščan B. K. Še nekaj dni starejšega datuma je tatvina v proizvodni hali črnomeljske IMV, kjer je izginilo 123 metrov kabla.

torej nikakor ne bi bilo težko opraviti vseh potrebnih del.« Čestno podjetje Novo mesto na površini, nekoliko manjši od nekdanjega novomeškega okraja, v občinah Brežice, Krško, Ševnica, Trebnje, Ribnica, Kočevje, Črnomelj, Metlika in Novo mesto redno vzdržuje 208 km magistralnih, 600 km regionalnih in 1.600 km lokalnih cest. Za vzdrževanje magistralnih cest je dobilo od republike 10 milijard dinarjev, za vzdrževanje regionalnih pa 13 milijard dinarjev. Če to vsoto razdelimo na kilometre in na celo leto, potem nam je končno jasno, zakaj se vozimo po tako slabih cestah.

T. JAKŠE

Franc Gole

Pogodba sama ne bo krpala lukenj

Za zadovoljivo vzdrževanje dolenjskih cest bi potrebovali še enkrat več denarja — Končno le pogodba s konkretnimi številkami in zadolžitvami

NOVO MESTO — Se stvari v republiški cestariji postavljajo na pravo mesto? Ena od lastovk, ki napoveduje stabilnost na tem področju, je prva klasična pogodba po več kot desetih letih, ki je zamenjala nekdanje samoupravne sporazume. To je pogodba o rednem vzdrževanju in varstvu cest, v kateri so navedene kategorije cest, vsebina del in končna cena za vzdrževanje za vsak mesec v letu posebej, na koncu pa sta tudi dva konkretna in odgovorna podpisnika: Andrej Levičnik v imenu republiške skupnosti za ceste in Franc Gole, direktor Cestnega podjetja Novo mesto.

»Seveda ostaja okoli organiziranosti še veliko odprtih vprašanj, na katere bo dal odgovor nov zakon o cestah, ki ga bo verjetno sprejela šele nova vlada«, pravi direktor Gole, »mi pa smo se ves čas, ne glede na to, kako se je republiška

pristojnost za ceste samoupravno spreminjala, usposabljali za kvalitetno vzdrževanje po vzoru naših severnih sosedov. Gradili smo baze, garaže in modernizirali strojni park. To nam je uspelo, vendar sredstva, ki jih za vzdrževanje dobivamo, pokrivajo le 60 odstotkov tistega, kar bi bilo na naših cestah nujno treba postoriti; še enkrat toliko bi morali dobiti, da bi, kot nekaj, ne bilo treba ljudi jemati s cest na druga delovišča; z razpoložljivimi ekipami in mehanizacijami pa bi lahko napravili 2 do 3-krat toliko. Od 619 zaposlenih jih dela na vzdrževanju 300, te in ostale pa moramo precej zaposlovati z delom za trg, ki je pomemben vir naših dohodkov. Če bi bilo denarja dovolj,

• Pomembno kadrovsko okrepitev je dobilo pred kratkim Cestno podjetje iz nekdanjega Dolenjskega projektnega biroja, od koder se mu je pridružila skoraj celotna ekipa tozda Nizke gradnje. Ekipa se je iz nekdanjega Narodnega doma preselila v novo upravno stavbo Cestnega podjetja v Bršljinu, kot pravi direktor Gole, pa si veliko obetajo od računalništva, ki ga sedaj uvajajo v svoje poslovanje.

VARUJ SE MLADOLETNIC!

RIBNICA — Sedemnajstletnici P. M. in V. S. iz Ribnice sta iz hiše Antona Merharja iz Ribnice odnesli razno hrano in tudi več kosov zlatega nakita. Mladoletnici sta bili v tej hiši že prej nekajkrat na obisku, lastnik pa je potem vedno ugotavljal, da pogreša pijačo in hrano, nazadnje pa še nakit.

ODNESEL ELEKTRIČNI KABEL

NOVO MESTO — 33-letni E. Š. iz Bosanske Krpe, začasno pa na delu v Novem mestu, je utemeljeno osumljen tatvine več metrov električnega kabla. E. Š. je 23. februarja delal na Prešernovem trgu v Novem mestu. Po končani službi je odšel v skladišče zasebnika Marjana Ilarja in mu zmaknil 25 metrov dolg podaljšek električnega kabla. Kabel je odnesel v samski dom, da bi ga kasneje odpeljal domov v Bosno.

V nekaj dneh sedem požarov

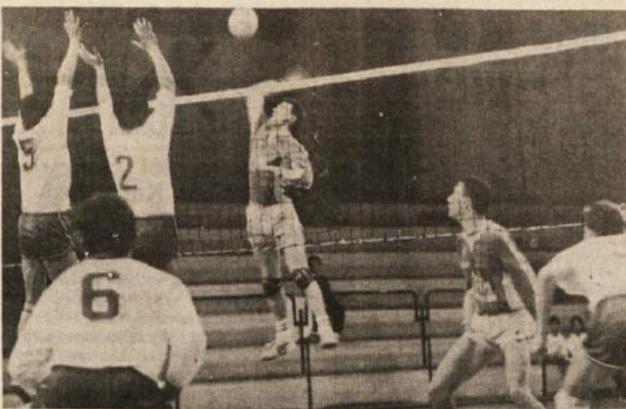
Pomladansko požiganje trave in dračja še naprej neti požare — Velika materialna škoda

NOVO MESTO — Verjemite ali ne, v samo nekaj dneh minulega tedna je spomladansko požiganje trave in suhega dračja zanetilo na Dolenjskem kar šest požarov, v sedmem primeru je bil vzrok v podobni malomarnosti. Škoda je ogromna, njenega natančnega in uradnega izračuna še ni, zagotovo pa gre v več tisoč dinarjev. Pričelo se je v ponedeljek, 5. marca. Marija Ljubi iz Podturna je kurila dračje; ko je to pogorelo, se je spravila k drugemu opravilu. Toda ogenj ni miroval, veter ga je zanesel na gozdno poseko, zasajeno z mladimi macesni, od tam pa še naprej v gozd. Zgorelo je kakih 50 arov macesnovega nasada in podrast v gozdu. Istega dne je Ljubljanc Stefan Mikec v okolici svoje brunarice nad Potovim Vrhom zažgal suho travo in grmičevje. Ogenj se je najprej razširil proti gozdu, nato pa zajel še kakih 50 metrov oddaljeno brunarico Željka Dobranoviča.

žar so pogasili šele prostovoljni in poklicni gasilci. Tega dne popoldne pa je suho travo in veje kuril tudi Jože Sepaher iz Podrebrri pri Črnomlju. Veter je ogenj zanesel na bližnjo leseno brunarico. Požaru lastnik sam ni bil več kos, na pomoč je moral poklicati gasilce.

Kar trije požari so bili zaneteni na 8. marca dan. Prvega je zanetil neznanec, ki je zakuril suho travo ob cesti Repče — Gorenji Vrh, ogenj pa se je kmalu razširil proti gozdu. Prav tako neznanec je tega popoldne zakuril suho travo na travniku, oddaljenem kakih 30 metrov od romskega naselja Šmihel. Zaradi močnega vetra se je ogenj bliskovito širil; z njim so opravili šele gasilci. In za konec še en požar. Ivan Podbešek iz Lokev pri Črnomlju je v jutranjih urah čistil krušno peč v planinskem domu ma Mirni gori. Pepel je stresel za leseno drvarnico, sram pa skupaj z oskrbnikom odšel v Črnomelj. Močan veter pa je žerjavico razpil, tako da se je vnela drvarnica in pogorela skupaj z 20 kubiki drv in raznim orodjem. Je vse naštetje dovolj resno opozorilo pred podobnimi početji?

B. B.

POVŠIČ NAJBOLJŠI — Joco Povšič (na posnetku v akciji med sobotno tekmo) je bil za odbojkarje mariborskega Stavbarja MTT v soboto največja ovira. Z izredno močnimi udarci na mreži je dokazal, da se razvija v vrhunskega odbojkarja, zdi se, da je od vseh novomeških igralcev letos največ napredoval. Povšič bo zagotovo tudi vnaprej eno glavnih novomeških orožij, še posebej, če bo letošnji cilj uvrstitev v A I zvezno ligo. (Foto: B. B.)

Dostojen zaključek prvenstva

Republiški prvotligaški odbojarski derbi prinesel razburljivo in tudi kvalitetno igro — Pionir — Stavbar MTT 1:3 — Nenadejan poraz Kočevk

Škoda, da se je za slovo od po dolgih desetletjih prve prvotligaške odbojarske sezone v Novem mestu zbralo na tribunah športne dvorane pod Marofom tako malo gledalcev. Vsega kakih 400, in to navzlic temu, da je bil na sporedu vselej privlačen republiški derbi med Stavbarjem MTT in Pionirjem, ki je v prvem delu prvenstva tribune napolnil do zadnjega kotička. Kvaliteta sobotnega srečanja ni zaostajala kaj dosti za tistim pred meseci, za nameček je bila tekma tudi negotova do zadnjega sodniškega žvižga.

Pionirjevci so zadnje srečanje letošnje sezone pričeli v standardni postavi, le da je namesto Brulca, ki je samovoljno prekinil tudi s treningi, v višji podajalca zaigral in se izkazal mladi Smrke. Predvsem po za- slugi odličnega Povšiča so povedli že z 12:5, vendar se Mariborčani niso predali. Izenačili so celo na 12:12, na srečo pa so gostitelji je zmogli dovolj zbranosti, da so uvodni niz odločili sebi v prid. Zatem pa je športna sreča Novomeščanom obrnila hrbet. Tudi v vseh ostalih treh nizih so imeli

jevke nenadoma popustile, kar so Kopr-čanke, katerim motiva ne manjka, saj so se zmeraj v igri za naslov, spretno izkoristile.

B. B.

Šport

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. ZVEZNA A 2 LIGA, moški, 20., ZADNJE KOLO: PIONIR — STAVBAR MTT 1:3 (12, -13, -12, -12)

Pionir: Jovič, Povšič, Smrke, Petkovič, Mestnik, Prah, Kosmina, Goleš, Martič.
OSTALI IZIDI — za 1. do 4. mesto: ŽELJEZNIČAR — SPARTAK 3:0; za 5. do 8. mesto: Kolubara — Jedinstvo Interplet 3:1 in Strumica — Modriča Optima 3:1.

KONČNA LESTVICA: 1. Stavbar MTT 32, 2. Željezničar 32, 3. Spartak 22, 4. Pionir 18, 5. Strumica 18, 6. Jedinstvo Interplet 14, 7. Modriča Optima 14 in 8. Kolubara 10 točk.

II. ZVEZNA LIGA, ženske, za- hod, 12. KOLO: MAGLIČ — LIK KOČEVJE 3:2 (12, 9, -9, -11, 13)

LIK Kočevje: Klun, Letnar, Turk, Škufca, Ibrahimović, Briški, Hočevar, Drobnič, Zupančič.
LESTVICA: 1. Željezničar 22, 2. Pula 18, 3. LIK Kočevje 16 itd. V naslednjem kolu igrajo Kočevke doma z Blejčankami.

I. SOL, ženske, 16. KOLO: PIONIR — KOPER CIMOS 1:3 (5, -12, -14, -7)

Pionir: Plut, Brulec, Barun, Ostroveršnik, Končija, Kučera, Šteblaj, Podolski, Poreber, Hočevar.
LESTVICA: 1. Celje 24 ... 5. Pionir 18 itd.

V naslednjem kolu igrajo Novomeščanke v gosteh s Triglavom.

košarka

I. SKL, moški, 21. KOLO: NOVOLES — ROGAŠKA 106:98 (47:42)

Novoles: Brodnik 36, Zupančič 16, Bajc 23, Lučev 21, Novina 23, Gavranovič 2.

LESTVICA: 1. Celje 40 ... 10. Comet 29, 11. Rudar 27, 12. Novoles 27.

Pari zadnjega kola: Color Medvode — Novoles, Rudar — Mavrica Ilija itd.

KVALIFIKACIJE ZA VSTOP V I. SKL: 5. KOLO: ISKRA IDRJA — UNITEHNA TREBNJE 82:71 (44:40)

Unitehna: Kotar 6, Rajar 2, Zaranbač 9, Vauptič 19, Erčulj 12, Bevc 13, Bunc 8, Grandovec 2.

V naslednjem kolu igrajo Trebanjci, ki so doslej še edini brez zmage, doma z Novogoričani.

roketmet SRL, moški, 12. KOLO: ORMOŽ — INLES RIKO 20:17 (10:9)

Inles Riko: Lapajne, Djokič, Mohar 1, Šilc 4, Mihelič, Lesar 1, Karpov 2, Mihelič, Tomšič 2, Mate 4, Fajdiga 3, Parezanovič.

PRULE — KRŠKO 29:21 (18:10)
Krško: Kuhar, Bizjak 2, Kozinc, Iskra 5, Keše 2, Žagar 3, Glaser 5, Voglar 4, Bernardič, Brodnik.

LESTVICA: 1. Slovenj Gradec 18 ... 5. Inles Riko 13 ... 11., predzadnji, Krško 8.

Pari naslednjega kola: Krško — Ormož, Inles Riko — Usnjnar, Slovenj Gradec — Jadran itd.

SEVNIŠKE PIONIRKE IN KRŠKI PIONIRJI

IZLAKE — Šahovski klub Zagorje in OŠ Izlake sta minulo soboto pripravila ekipno regijsko prvenstvo Zasavja in Posavja v šahu za pionirke in pionirje. Nastopilo je 11 ekip iz treh občin. Pri mlajših pionirkah je zmagala vrsta OŠ Savo Kladnik Sevnica — enota Loka pred Krškimi, pri starejših pionirkah prav tako OŠ Savko Kladnik pred OŠ Izlake in OŠ Leskovec, med mlajšimi pionirji OŠ Krško pred OŠ Savo Kladnik in OŠ Izlake ter pri starejših pionirjih OŠ Krško pred OŠ Izlake in OŠ Blanca.

J. B.

Le v igrah z žogo dobri rezultati

Zadovoljila odbojarski in košarkarski turnir

NOVO MESTO — Srednješolke in srednješolci Novega mesta so se pred dnevi pomerili v kar štirih športih. Občinskega prvenstva v odbojki so se udeležili le fantje, medtem ko je bila v košarki, streljanju z rračno puško in namiznem tenisu udeležba popolna.

Na odbojarskem turnirju je nastopilo 7 ekip. Po pričakovanju so bili najboljši igralci gimnazije, za katero igrajo tudi republiški mladinski reprezentanti. Najboljša igralca prvenstva sta bila Samo Gotec in Boštjan Vidmar. Še vrstni red: 1. SŠPTNU I, 2. SŠTZU I, 3. DEŠS, 4. SŠPTNU II, 5. SŠGT, 6. SŠTZU II, 7. SKS.

V streljanju doseženi rezultati skoroda niso vredni omenbe, izjema sta dosežka Vide Jarc in Erike Filipčič, ki sta zadeli 159, oziroma 156 krogov. Sicer pa omenimo, da je med mladinkami ekipno zmagala vrsta DEŠS s 315 krogi, pri mladincih pa vrsta SŠTZU s 322 krogi. Tudi v namiznem tenisu je bila kvaliteta sila poprečna, najboljša posameznika sta bila Rebeka Končija in Alan Vitezić, oba iz ekipe SŠPTNU, ki sta največ pripomogla k zmagam njunih ekip.

Povsem drugače je bilo v košarki. Med mladinkami so močno zmagale igralke SŠPTNU, ki so zlahka dobile vse tekme. Kot zanimivost pa omenimo, da so lanske prvakinje in tretje z republiškega prvenstva, dijakinje SŠTZ, končale na zadnjem mestu. Najboljši igralki turnirja sta bili Irena Kmet in Mateja Kps. Vrstni red: 1. SŠPTNU, 2. DEŠS, 3. SŠGT, 4. SŠTZU. Moškega dela košarkarskega prvenstva se je udeležilo 7 ekip, v finalu sta po pričakovanju zaigrali vrsti gimnazije in centra srednjih šol. Slednji je zmagal s 33:31; najboljša igralca turnirja pa sta bila Zdravko Červ (SŠPTNU) in Stanko Lučev (SŠTZU). Končni vrstni red: 1. SŠTZU, 2. SŠPTNU, 3. DEŠS, 4. SŠPTNU II, 5. SŠGT II, 6. SŠGT I, 7. SKS.

Odbojka na razpotju

Te dni bo znan doberšen del odgovora, kakšen jutri čaka novomeško moško odbojko

NOVO MESTO — Čeprav je prvenstvo že končano, čaka novomeško moško odbojko še eden, veliko pomembnejši boj od tistega za točke. Te dni bo namreč potrebno dokončno doreči, kaj bo z novomeško odbojko jutri, kaj taksna, kot je danes, ne more več živeti. Zakaj?

Da bo potrebno vsega nekaj mesecev po največjem uspehu tega športa, uvrstiti v I. zvezno ligo, zastavljati takšna vprašanja, si takrat zagotovo nihče ni mislil. A kako tudi bi? Vse je dobro kazalo, obljub o pomoči je bilo dovolj, trdi treningi dvakrat dnevno so tudi rodili prve sadove, spomnimo se le začetne evforije ob zaporednih uvodnih zmagah nad Jedinstvom v Brčkem in Stavbarjem MTT v Novem mestu. Potem pa so novomeške razmere pričele stvari postavljati na svoje mesto.

Denarno pomoč so nam doslej dali le Pionir, Krka in Novoles, drugi se za prošnje niso zmenili, pravijo v klubu. Dolgovi so se pričeli kopičiti, niti obveznosti do igralcev niso bile poravnane, za nameček so se pri- družili še problemi druge vrste. Novomeška športna dvorana je tudi dom tri tisoč srednješolcem, ob začetku pouka smo jim morali odstopiti dopoldanski termin, pravijo odbojkarji. Od predvidevanj po treh dvournih treningih na dan so prišli do vsega petih terminov na teden in tudi v tem vidijo enega velikih vzrokov za padec forme. Resnici na ljubo pa je vendarle treba dodati, da navzlic temu z ničimer niso okrnili svojih dolgoročnih planov in načrtov. Štiriletni plan so izpolnili v celoti, kako bo vnaprej, je drugo vprašanje. Za sezono 1990/91 je namreč predvidena uvrstitev Pionirja v A I

zvezno ligo, že štiri leta kasneje naj bi bili med prvimi tremi odbojarskimi kolektivni v Jugoslaviji. Tem ciljem se v Novem mestu še danes ne odrekajo, če bodo seveda deležni pomoči, kot jo pričakujejo. Prvi odgovori naj bi bili dani te dni.

Zagotoviti si bo potrebno stalno pokroviteljstvo, ob tem pa seveda tudi igralsko močno ekipo. Danes v Pionirju priznavajo, da je bila naložba v Martiča strel v prazno in njegove pomoči se bodo odrekli, prav tako v prihodnje verjetno ne bo več igral Kosmina. Očitno je tako sklenil tudi Brulec, katerega na zadnje treninge ni bilo več. Vprašanje je, kaj bo z Mestnikom, v Novo mesto ga je pripeljala obljuba, da bo dobil službo, fant pa je še danes brez zaposlitve. Tudi nekateri drugi grozijo z odhodom, eden bi rad v zagrebško Mladost, drugi v Trst, da ne naštevamo naprej. Vse bo znano že te dni, ko naj bi se skupaj usedli za mizo igralci in člani uprave. Daleč je tudi prestopni rok, toda eno je vendarle gotovo: če Dolenjska želi prvotligaša, mora to povedati danes, enako, kot se mora Pionir zavedati, da za uresničitev novega štiriletnega plana — ta pa prihodnjo sezono predvideva napredovanje med osem najboljših prvotligašev v državi — že danes potrebuje močno ekipo. Ob Petkoviču, Prah, Golešu, Smrke, Povšiču, nemara Mestniku, Joviču, ki je bojda pristal še na enoletno zveščobno Pionirju, potrebujejo vsaj še dva igralca nedvomnih kvalit. Dolenjska ju ne premore, to je jasno. Očitno je pot le ena, toda predno bodo v Pionirju nemara stopili nanjo, naj si z gotovostjo odgovorijo na vprašanje, kakšne bodo obresti od te naložbe. Prevelikokrat so bile doslej negativne.

B. BUDJA

S KAKŠNO EKIPNO NA NOVO PRVENSTVO? — Na to vprašanje bodo skušali v Pionirju odgovoriti že te dni. Bržkone bodo Povšič, Smrke in Petkovič (od leve proti desni) ostali zvesti dressu Pionirja, za Martiča (skrajno desno) pa je že bolj ali manj jasno, da se bodo v klubu odrekli njegovi pomoči. (Foto: B. B.)

DANES OBČNI ZBOR

NOVO MESTO — Planinsko društvo Novo mesto vabi svoje člane in prijatelje gora na redni letni občni zbor, ki bo danes, 15. marca, ob 18. uri v dvorani sindikalnega doma na Društvenem trgu 2 v Novem mestu. Po občnem zboru bo imel Jože Dobnik, predsednik PZS, predavanje na temo »Naše gore« s prikazom barvnih diapozitivov. Dodajmo še, da bo na občnem zboru moč tudi poravnati letno članarino.

UKRADEL ŽOGO

NOVO MESTO — Kar na lepem je med sobotno prvotligaško prvenstveno odbojarsko tekmo med Pionirjem in mariborskim Stavbarjem izginila ena od treh žog, kar je povzročilo celo krajšo zmedo. Toda ne za dolgo: s tribune je prišel glas, da je žogo mimo štiristih gledalcev bolj ali manj neopazno mirno odnesel v svoj avtomobil eden od mariborskih navijačev. Ko so ga gostitelji prijeli, je tatvino sprva tajil, omehčal pa se je, ko je slišal, da ga je med početjem ujelo oko videokamere, ki sicer redno spremlja odbojarske predstave v športni dvorani. Ne vemo, ali je res bilo tako, toda dejstvo je, da je Mariborčan že po nekaj minutah žogo prinesel nazaj na igrišče.

Čemereren uvod v rokometno pomlad

Prvo kolo spomladanskega dela prvenstva v prvi republiški rokometni ligi prineslo poraz Inlesa Rika in Krškega — Konec upov o naslovu

Upi ribniških rokometišev, da v spomladanskem delu prvenstva v prvi republiški ligi nadoknadijo, kar so zamudili jeseni, in se skušajo vključiti v boj za naslov prvaka, so se razblinili že v prvem spomladanskem kolu. Igralci Inlesa Rika so namreč že na prvem gostovanju pri ekipi Ormoža ostali praznih rok, zaostanek za vodilnimi Slovenjgradčani se je tako povečal na domala nedosegljivih — vsaj s takšno igro — pet točk.

Pričetek sobotne igre ni napovedoval takšnega razpleta. Ribničani so začeli odlično, priigrali so si tudi prednost in šele v zadnji minuti prvega polčasa so gostitelji prikrivali povedli. Za končni izid so bile odločilne prve minute nadaljevanja. Ormožani so vse stavili na eno kocko, v boju za obstanek so uspeh namreč še kako potrebovali. Izredno požrtvovalna in borbena igra jih je privedla do štirih zadetkov prednosti in to razliko jim je uspelo obdržati do konca tekme. S takšnim razpletom pa ribniški rokometiši niso škodili le sebi,

pač pa predvsem Krčanom, katerim so Ormožani neposreden tekmeec v boju za obstanek v ligi. Po zmagi Ormoža so namreč krški rokometiši zdrknili na predzadnje mesto na lestvici, k temu je seveda pripomogel tudi njihov poraz v Ljubljani. V derbiju ekip z dna lestvice so zadnjemu vrstičnemu Prule povsem nadigrale Krčane in si priigrale drugo zmagano na prvenstvu, ki jim daje lepe upe, da vendarle splavajo iz nevarnih voda. Ljubljancani so bili vsekoli boljše, že v prvem delu so vodili kar z osmimi zadetki prednosti, tako da Krčani

Zmaga podaljšala upanje

Košarkarji Novolesa doma v predzadnjem kolu premagali Rogoško — Sedaj po zmago še v Medvode

NOVO MESTO — Novolesovi košarkarji so si podaljšali upanje na morebiten srečen razplet prvenstva v prvi republiški ligi. V predzadnjem kolu so namreč doma ugnali ekipo Rogoške s 106:98 in tako sedaj čakajo sobotni razplet. Zavedajo pa se, da so njihove možnosti pičle; ne le da v soboto potrebujejo zmago na težkem gostovanju proti Colorju Medvode, pač pa bodo z nestrpnostjo čakali tudi novice iz Trbovelj, kjer igra Rudar z Mavrico Ilirijo.

Novomeški košarkarji so v soboto zaigrali na vse ali nič. Velika borbenost in želja po zmagi sta jim prinesla točki, ki se da jeta nekaj upanja. Že prvi polčas je prinesel skromno vodstvo novolesovcev, sredi drugega polčasa pa so ga povečali celo na 15:točk. Vsi so takrat pričakovali zanesljivejšo zmago, toda igralci Rogoške se niso vdali. V zadnjih minutah so s posamično obrambo nekajkrat zmedli gostitelje in se jim približali celo na vsega štiri točke, toda na srečo so Brodnik in sotovarši le ohranili mirno kri. V razburljivi končnici — precej bolj kot kaže končni rezultat — so prednost le obdržali in zabeležili svojo šesto zmago na prvenstvu. Največ zaslug zanjo ima Brodnik, ki je bil

z meti za tri točke neresljiva uganka za gostujoče igralce, prijetno pa je tokrat presenetil tudi mladi Zupančič, ki je prispeval kar 16 točk.

Minula sobota je prinesla tudi nadaljevanje kvalifikacij za vstop v I. republiško ligo. Trebanjci so še petič izgubili, tokrat v Idriji z 82:71 in tako seveda ostajajo brez upanja na morebiten podvig. Kot vse kake, ima največ možnosti, da v prihodnji sezoni v prvi republiški ligi zamenja bodisi ekipo Novolesa ali Rudarja, prav vrsta idrijske Iskre.

IZREDEN USPEH FINKA

TRST — Mladi kolesar novomeške Krke Bogdan Fink je na nedeljski dirki v Italiji na 120 kilometrov dolgi progi med Trstom in Pordenonom dosegel izvrstni uspeh. Med preko 200 kolesarji iz Italije in Avstrije je v cilj pripeljal drugi, njegov uspeh pa sta dopolnila še Dušan Majde z osmim in Igor Kranjec s petnajstim mestom. Dodajmo, da je Fink prvo mesto izgubil za nekaj centimetrov, potem ko sta z italijanskim kolesarjem hkrati prevozila ciljno črto.

NERESLJIVA UGANKA — Bojan Brodnik je bil v soboto znova neresljiva uganka za igralce Rogoške, domala vse zadetke je dosegel z meti od daleč. Njegovih 36 košev je bilo tudi odločilnih za končni izid, ki novomeškimi košarkarjem daje še nekaj pičlega upanja za morebiten obstanek v ligi najboljših republiških ligašev. (Foto: B. B.)

PESTRA ŠPORTNA SOBOTA

TREBNJE — Tukajšnji rokometni klub in košarkarji Unitehne bodo poskrbeli, da bo sobota, 17. marca, ves dan zapolnjena s športnimi dogodki. Športna dvorana v Trebnjem bo namreč že ob 13.30 gostiteljica košarkarske tekme med kadeti Unitehne in Novolesa, ob 16. uri bo rokometna tekma med RK Novo mesto in drugo ekipo vojaške reprezentance Italije iz Rima, ob 17.20 bo srečanje med rokometiši Trebnjega in prvo vrsto vojaške ekipe Rima, na koncu pa ob 19.15 še 6. kolo kvalifikacij za vstop v I. SKL med Unitehno in Iskro iz Nove Gorice. Vabljeno!

M. G.

ZMAGA PAPEŽA V POREČU

POREČ — Minulo soboto je bila na progi med Porečem, Tarom in Labinci četrta dirka za lovoriko Riviere Poreča, ki je na start znova zbrala najboljše jugoslovanske kolesarje, poleg njih pa še tekmovalce iz Italije, Avstrije in Zahodne Nemčije. Skupaj se jih je na 150 kilometrov dolgo progo podalo kar 152, kar je svojevrsten rekord, zato je tudi uspeh Sandija Papeža toliko bolj odmeval. Papež si je zmago privozil predvsem z dobro taktiko. Sprva je glavni ubežal rogovce Rnjakovič, vendar ga je glavni na nekaj krogih ujela, takrat pa sta to izkoristila Sandi Papež in Samir Lizde, ki letos vozi za ljubljanski Rog. Ubežala sta glavni in v cilj-nem sprintu odločila zmagovalca. Papež je bil boljše, medtem ko je sprint glavni, kar mu je prineslo tretje mesto in hkrati končno zmago v točkovanju za lovoriko Riviere Poreča, dobil B. ine Ugrešič (Rog).

DRAGAN NAJBOLJŠI JUGOSLOVAN

BUKAREŠTA — Kot smo zapisali že v prejšnji številki, si je mladi novomeški atlet Robert Dragan s četrtilim mestom na državnem prvenstvu v krosu priboril tudi mesto v državni reprezentanci, ki je konec minulega tedna nastopila na balkanskem prvenstvu v Rumuniji. Robert Dragan je bil najboljši jugoslovanski mladinec, na 6.000 metrov dolgi progi je dosegel 13. mesto, kar je vsekakor lep in spodbuden uspeh.

Z GOJZARJI IN CEPINOM

● Navzlic mili in neugodni zimi so novomeški alpinisti le opravili nekaj turnih smukov, preplezali pa tudi nekaj krajišč, a zelo težkih plezalnih smeri, za nameček pa opravili še nekaj zahtevnih zimskih vzponov v Julijskih Alpah.
● Kar deset alpinistov se je tako udeležilo skupne ture na Vršič in v Tamar. Turni smuk so opravili z vrha Nad Stihom glava, naslednji dan pa še enega s Kotovega sedla. Omenimo ob tem, da je turni smuk z Mojstrovke opravil tudi Edo Hajnz.
● Razmere za zimsko plezanje so bile letos sila neugodne, po stenah je bilo veliko sipkega snega, skale so bile polodelece. A navzlic temu je Dominik Krese s splezalcem iz Ljubljane opravil 6. zimsko ponovitev smeri »Helba« v Triglavski severni steni. Za 250 metrov dolgo smer sta potrebovala 7 ur. Se ocena: VI, Ao, 250 m. Se precej težje delo je imel Marko Belingar, ki je s splezalcem potreboval kar 15 ur, da je premagal »Levo zajedo« v Stenarju. To je bila druga zimska ponovitev. Ocena: V-, 90°, 600 m.
● Romana Tomšič in Luka Polegek sta v Logarski dolini splezala ledeni slap »Pod Sušico«, katerega ocena je: 90°, 70°, 100 m.
● Pestra pa je aktivnost tudi v plezališčih. Romana Tomšič je v Vipavi splezala »Gomoro« (VIII-) in tako izpolnila pogoj za udeležbo na tekmovanju v prostem plezanju na umetni steni, ki bo 7. in 8. aprila v Zagrebu. Poleg te smeri ji je uspelo preplezati še smer »Brez raza« (VII+) v Armeškem pri Brestanici. Dominik Krese pa je v Luknji pri Prečni preplezal »Nagajivko« (VIII) in »Gorjanskega škrate« (VII+), v Črnem Kalu pa še smer »Mercedes« (VII+).
● In za konec še nekaj o alpinistični šoli. Obiskuje jo 12 tečajnikov, ki redno plezajo v Luknji, Armeškem, Vipavi in Črnem Kalu. Predavanja vodijo alpinisti, inštruktorji in gorski reševalci, vsako predavanje pa je popostreno s prikazom diapozitivov, predstavijo raznih gorskih območij in pomembnejših plezalnih vzponov. Sola poteka vsak četrtek ob 18. uri v prostorih društva na Novem trgu 4 v Novem mestu, priključi pa se ji lahko vsakdo, ki ga zanima ta šport.

S. MOKOTAR

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 16. III.

8.35 — 13.10 in 16.05 — 0.55
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
9.00 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
9.35 MILLIONSKO MESTO V
MORJU — OTOK PTIC
10.10 GOSTILNA, dok. oddaja
10.55 PARACELUS, 6. del nadalj.
11.50 SVET, POKAL V ALPSKEM
SMUČANJU — SUPERVESELALOM
(Z)
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK — TEDNIK, ponovitev
17.50 ŠPANSKI BALET MAIA ROSA
18.15 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 TAJNE SLUŽBE, 2. del franc. dok.
serije
21.15 KOTLAR, KROJAČ, VOJAK,
VOHUN, angl. nadalj., 4/6
22.10 DNEVNIK 3
22.30 OČI KRITIKE
23.10 CIKLUS FILMOV SAMA PEC-
KINPAHA
STRELI POPOLDNE, ameriški film
0.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.50 Re-
gionalni programi — 19.00 Domači an-
samblji: Gorenjci — 19.30 Dnevnik —
20.00 Koncert simfoničnega orkestra
Slovenske filharmonije — 21.00 Vprašaj-
te zvezni izvršni svet — 22.00 Superve-
selalom (ž) — 22.40 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Povejte mi, kaj
naj delam — 9.00 Šolski program —
12.40 Prezrli ste, pogledite — 13.25 Kviz-
koteka (ponovitev) — 14.55 Noč z vami
(ponovitev) — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20
Znanost — 17.50 Povejte mi, kaj naj de-
lam — 18.20 Številke in črke — 18.45
Muppet show — 19.30 Dnevnik 2 —
20.00 Zakon v Los Angelesu (16. del) —
21.00 Zvezdni prah (zabavna oddaja) —
21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Slike časa
(oddaja o kulturi) — 23.00 Sport danes
— 23.05 Noč z vami — 1.10 Poročila

SOBOTA, 17. III.

8.05 — 0.50 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-
SKE TVORNOSTI
9.00 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
11.50 SVET, POKAL V ALPSKEM
SMUČANJU — SMUK (M)
13.00 VEČERNI GOST: DR. JAPIC
JAKOPIČ, ponovitev
13.35 OČI KRITIKE, ponovitev
14.55 SONCE VZHAJA, ameriški film
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.55 DP V KOŠARKI — PARTI-
ZAN:CIBONA
18.35 POSLEDNJA OAZA, dok. odda-
ja, 2/5
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KOLO SREČE
22.05 DNEVNIK 3
22.30 LEPI UPI, 9. del franc. nadalj.
23.25 HOTEL JEZERO, angl. film
0.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

15.00 Video noč — 19.00 Kako biti sku-
paj — 19.30 Dnevnik — 20.15 Zamejci v
CD — Porabje — 21.15 Filmske uspešni-
ce: MC Q (ameriški film) — 23.00 Sate-
litski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz šolskega
programa — 10.35 Čebelica Maja —
11.00 Saga o Forsythih — 13.00 Prezrli
ste, pogledite — 14.30 Mesečev pilot
(amer. mlad. film) — 16.05 Sedem TV
dni — 16.50 Dnevnik 1 — 17.05 Narod-
na glasba — 17.35 Boljše življenje —
18.20 Sedmi čut — 18.30 Prisojstvo vaši
— 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Sunset bo-
ulevard (ameriški film) — 22.00 Dnevnik
3 — 22.15 Zlata palma (zabavna oddaja)
— 23.00 Sportna sobota — 23.25 Noč z
vami — 1.30 Poročila

NEDELJA, 18. III.

8.20 — 13.10 in 13.55 — 23.50
TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 OTROŠKA MATINEJA
10.10 LEPI UPI, 7. del nadalj.
11.00 ALO, ALO, humor, oddaja
11.30 VIDEO MEH
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
14.10 DEDIŠČINA GULDENBURGO-
VIH, 11. del nemške nadalj.
14.55 KRIZKRAJ
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 KRALJ POTEPUHOV, ameriški
film
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BRATA PO MATERI, 3., zadnji
del nadalj.
21.00 SUPER PODARIM DOBIM
22.30 DNEVNIK 3
22.50 MAGNUM, 9. del amer. nanizanke
23.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaje za JLA in igrani film —
13.00 Nedeljsko športno popoldne —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Biblija (angl.
dok. oddaja, 1/7) — 20.50 Judje v Slo-
veniji (dok. oddaja) — 21.30 Satelitski
programi — 21.50 Športni pregled

TV ZAGREB

9.20 Poročila — 9.25 Rakuni — 9.50
Nedeljsko popoldne za otroke — 11.00
Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba
— 13.00 Bertinjevi (serijski film) —
14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko po-
poldne — 16.05 Po letu 2000 — 17.05
Igrani film — 18.45 Rakuni — 19.30
Dnevnik 2 — 20.00 Neka čudna dežela
(2. del nadalj.) — 21.00 Glasbena parada
Radenci 90 — 21.30 Dnevnik 3 — 21.50
Športni pregled — 22.40 Noč z vami —
22.45 Cervantes (španski film) — 0.00
Noč z vami — 0.40 Poročila

PONEDELJEK, 19. III.

8.40 — 10.45 in 15.10 — 24.00
TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK
15.35 MAGNUM, 9. del nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK, ponovitev SUPER PO-
DARIM DOBIM
18.25 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 M. JESIH: ZRCALO, drama TV
LJ
21.05 VOLITVE 90: PREDVOLILNA
TRIBUNA
21.35 OSMI DAN
22.15 DNEVNIK 3
22.35 VELIKI AMERIŠKI KOREO-
GRAFI
23.00 MAGNUM, 10. del nanizanke
23.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.55 Pusto-
lovščina slikarstvo — 19.30 Dnevnik —
20.00 Po sledih napredka — 20.30 Sed-
ma steza — 20.45 Prljavo kazalište
(glasbena oddaja) — 21.50 Satelitski
programi

TV ZAGREB

8.30 Godzde zabave — 8.45 Otroška od-
daja — 9.00 Šolski program — 12.40
Prezrli ste, pogledite — 15.00 Ponovitev
nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1
— 17.20 Izobraževalni program — 17.50
Godzde zabave — 18.05 Oddaja za otro-
ke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Do-
kumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2
— 20.00 Ciklus komedij B. Nušića: Zu-
nanja politika — 21.40 Dnevnik 3 —
22.05 Noč z vami — 0.05 Poročila

TOREK, 20. III.

8.40 — 12.10 in 14.35 — 23.20
TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK
15.00 NEMŠČINA, ponovitev 3. lekcije
15.35 MAGNUM, 10. del nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 TV MOZAIK — ŠOLSKA TV
17.55 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 ZAPELJIVEC, 2. del angl. nadalj.
21.00 Čajkovski: TRNULJČICA, balet
na ledu
22.20 MAGNUM, 11. del amer. nanizanke
23.10 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.10 Svet
športa — 19.00 Naša pesem — 19.30
Dnevnik — 20.00 Zarišče — 20.30 Zre-
banje lota — 20.35 Umetniški večer: Ot-
hello (angl. film)

TV ZAGREB

8.30 Zbirajmo star papir — 9.00 Šolski
program — 12.40 Prezrli ste, pogledite
— 13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev
nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1
— 17.20 Izobraževalni program — 17.50
Zbirajmo star papir — 18.20 Številke in
črke — 18.45 Znanost — 19.30 Dnevnik
2 — 20.00 Zrebanje lota — 20.05 Serijski
film — 21.35 Kontaktini magazin —
22.35 Dnevnik 3 — 23.05 Noč z vami —
0.15 Poročila

SREDA, 21. III.

8.40 — 11.15 — 14.20 — 24.00
TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 MOZAIK
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 MAGNUM, 11. del nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK
18.05 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA
RAŠOMON, japonski film (ČB)
21.35 POEZIJA KERAMIKE
21.55 DNEVNIK 3
22.15 VIDEOGODBA
23.00 MAGNUM, zadnji del nanizanke
23.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.30 Mo-

stovi — 19.00 Divji svet živali — 19.30
Dnevnik — 20.00 Zarišče — 20.30
Športna središča — 21.50 Svet poroča —
22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski pro-
gram — 12.40 Prezrli ste, pogledite —
13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev
nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1
— 17.20 Izobraževalni program — 17.50
Oddaja za otroke — 18.20 Številke in čr-
ke — 18.40 Risanka — 18.45 Potopis —
19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 —
20.00 Kino oko in igrani film — 22.35
Dnevnik 3 — 23.00 Noč z vami — 1.00
Poročila

ČETRTEK, 22. III.

8.40 — 11.40 in 14.40 — 0.05
TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 MAGNUM, ponovitev zadnjega
dela nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 MOZAIK
18.20 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BLUEBELL, 3. del angl. nadalj.
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3
22.25 RETROSPEKTIVA SODOBNE-
GA SLOVENSKEGA FILMA
NA SVIDENJE V NASLEDNJI
VOJNI
23.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.00 Re-
gionalni programi: Studio Ljubljana — 19.00
Alo, alo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žari-
šče — 20.30 Izročilo za prihodnost (dok.
oddaja) — 20.50 Mali koncert — 21.10
Slovenski steber (potpisna reportaža) —
21.30 Svet na zaslonu — 22.00 Satelitski
programi

TV ZAGREB

8.30 Družba Pere Kvržice — 9.00 Šolski
program — 12.40 Prezrli ste, pogledite —
13.45 Šolski program — 15.40 Ponovitev
nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1
— 17.20 Izobraževalni program — 17.50
Otroški program — 18.20 Številke in črke
— 18.45 Dokumentarni program —
19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Politični ma-
gazin — 21.05 Kvizkoteka — 22.20
Dnevnik 3 — 22.45 Noč z vami — 0.45
Poročila

NOVICE IZ SRAKE

NOVO MESTO — Že v lanskem letu
je v studiu Sraka iz Novega mesta nastalo
več kaset, s katerimi se je dolenska glos-
bena produkcija uspešno uveljavila tudi v
širšem slovenskem prostoru — »Večer ob
citrah«, »V Revijah je lepo« Veselih Za-
savcev, »Romana in Bolhobend«, »Vese-
ljak« Karlija Gradišnika, »Vroča Modra
kronika« itd. Letos pa namerava Sraka ne
le učvrstiti se med našimi najpomembnej-
šimi diskografskimi založniki, temveč
prodreti tudi na hrvaško tržišče. Poleg ka-
set naj bi Sraka pričela izdajati tudi laser-
ske plošče domače in licenčne produkcije.
Med prijetna presenečenja, ki jih priprav-
lja Sraka, sodita tudi izida kaset najnovej-
ših »pridobitev« založbe: murksosboški
pop ansambel Magnet bo svojo novo ka-
seto pod etiketo Sraka izdal maja, Toni
Verderber pa 1. septembra! Še prej pa bo
izšla kaseta enega najbolj obetavnih slo-
venskih narodnozabavnih ansamblov Ves-
na iz Velenja, pri katerem poje vse bolj
znana pevka Irena Vrčkovnik. Obenem
ponujajo v studiu mladenci, ki jih za-
spina snemanje glasbe in glasbena pro-
dukcija, priložnost naučiti se teh opravil.
Pogoji: mladost, vsaj srednješolska teh-
nična (elektro) izobrazba in najmanj ne-
kaj let glasbene šole. (dv)

FESTIVAL NAREČNIH POPEVK

MARIBOR — Radio Maribor raz-
pisuje javni natečaj za Festival narečnih
popevk Maribor '90, ki bo 13. oktobra
letos v Mariboru. Natečaj se lahko
udeležijo vsi ustvarjalci zabavne glasbe
s skladbami, ki še niso bile javno pre-
dajane ali posnete. Po pravih natečajih
naj avtorji pošljejo melodije na kaseti
ali pa note v treh izvodih, priložiti pa
morajo tudi posebej natipkano besedilo
v treh izvodih. Skladbe sprejemajo do
25. marca letos na naslov Radio Mari-
bor, Ilichova 33, 62000 Maribor — »za
festival«.

MLADI DOPIŠNIK

NA RAZSTAVI

Pri uri slovensčine smo si ogledali raz-
stavo faksimilov v ljudski knjižnici Črno-
meji. Najstarejši primerki na razstavi so
Trubarjeva dela, najmlajši pa so partizan-
ske pesmi in zgodbe. Videli smo še vrsto
drugih eksponatov. Z razstave smo prišli
bogatejši za spoznanje, kako bogato kul-
turno dediščino imamo Slovenci.

HELENA SCWEIGER, 6. a
OŠ Mirana Jarca
Črnomelj

JANJA FLISEK — NAŠE GORE LIST

Janja Flisek, rojena l. 1966, je diplomirala na pedagoški akademiji v Mariboru, smer za likovno vzgojo, l. 1987. Živi in dela v Sevnici, kjer poučuje likovno vzgojo na OŠ Sava Kladnika. Vsi jo poznamo kot aktivno učiteljico z izvirnimi idejami in motivi. Z občudujočo notranjo mirnostjo in bogatim likovnim izrazom, ki ga nam, učencem, zna popetriti še z besedno miselno interpretacijo, vzbuja v nas fantazijo in samosvoj izraz. K njej se zatekamo, kadar smo v dvomih, kako kaj spraviti na likovno ploskev. Ponosni smo, da jo imamo na šoli, saj s svojim delom z nami in tudi z lastno ustvarjalnostjo na kulturnem področju prispeva k razgledanosti kraja in mladih. Njena razstava je bila odprta 9. marca v galeriji Grad v Sevnici, omogočila pa jo je Zveza kulturnih organizacij Sevnica. Ob otvoritvi sta sodelovala še Miha Dovžan s citrami in sopranistka Zlata Ognjanovič.

Da je mlada umetnica že veliko dosegla, potrjujejo tudi razstave v preteklosti. Leta 1980 je imela samostojno razstavo v galeriji Grad v Sevnici, sodelovala je tudi pri skupinski razstavi likovnikov v Mariboru l. 1984 in 1985, razstavljala pa je tudi z likovniki Posavja l. 1988.

Njeni učenci ji izrekajo pohvalo in ponos, da je z nami, njeni umetniški žilici pa želimo še veliko uspehov.

ZDENKA ŠEŠKO, 8. r.
novinarski krožek
OŠ SAVA KLADNIKA, SEVNICA

Marija Bežjak

Janez Nuntič

Janez Košar

Ivan Novak

Kakšna naj bo prenova sindikata?

Pogledi kandidatov za predsednika oz. sekretarja OS ZSS Sevnica

SEVNICA — Na zadnji seji občinskega sveta Zveze sindikatov Sevnica so sklenili, naj kandidati za predsednika oz. sekretarja OS ZSS Sevnica razložijo čimbolj na kratko svoje poglede na prenovu sindikata, tako svojemu članstvu kot širši javnosti. Za predsednika OS ZSS sta kandidata Marija Bežjak iz »Lisce« in Janez Nuntič iz M-Kmetijskega kombinata Sevnica, za sekretarja OS ZSS pa Janez Košar, dosednji sekretar OS ZSS, in Ivan Novak, delavec občinskih upravnih organov v Sevnici.

MARIJA BEŽJAK: »Slovenski sindikat si je v zadnjem letu nadel povsem novo obleko. Po mojem je najpomembnejše to, da smo se odlepili od uradne politike, da smo postali samostojni in neodvisni. Delo, ki ga bomo opravljali, mora biti odraz članstva, ne pa države ali še koga. Smo stanovska organizacija, ki se na volitvah ne bo borila za oblast, še kako pa se bomo zavzemali za tisto stranko, ki bo imela v ospredju delavca. Te dni se na delovnih mestih pogovarjamo o sindikatu, podpisujemo (ali pa ne) pristopne izjave in to je dobro. Poravnati moramo svoje vrste in iz njih potegniti najboljše kadre, da bomo vse zapisano spravili v življenje. Blizajoči kongres mora rešiti probleme financiranja. Sindikat brez večjih sredstev je isto, kakor bi lačen gledal kruh na sliki. Osebnost pa mislim, da imamo dober program, vse pa je odvisno od ljudi, ki ga bodo ali bomo uresničevali.«

JANEZ NUNTIČ: »Menim, da je pred novim, neodvisnim sindikatom lepša, a ne ravno lažja prihodnost. Dejstvo, da se bo v strankarskem sistemu potrebno vedno bolj boriti za vsakdanje pravice, za delovna mesta, tovarno, in vse, kar sodi zraven, bo lažje kakor prej združilo napredne ideje in ljudi, ki se bodo za te stvari pripravljali boriti. Jasno mi je, da se vse te spremembe ne bodo zgodile od danes do jutri, da bo to dolgotrajen proces. In vendar se po zaslugi tržne logike že danes obračajo stvari na bolje. V tem okviru vidim perspektivo neodvisnih sindikatov, obenem pa tudi osebni delež pri spreminjanju trenutnih razmer. Na tej poti prenovne podjetništva ne vidim kot ovire, kvečjemu nasprotno. Tu vidim priložnost, da se sindikalisti dokažemo ali tudi odpovemo, organizacija pa zagotovi članstvu tisto, kar od nje pričakuje. Vsem pa se mora končno tudi posvetiti, da je delo edini vir zaslužka. A ne vsakršno delo, temveč le produktivno in kakovostno, pa naj bo fizično ali umsko. Navsezadnje delamo le zato, da preživimo, da zaslužimo, kajti denar je še vedno sveta vladar.«

JANEZ KOŠAR: »Osvobojeni vseh tutorjev, ki so sindikatu nalagali vse mogoče naloge, da bi lažje vladali, je sindikat prvič po vojni dobil tisto vlogo, ki mu dejansko pripada. S prenovno smo omogočili sindikatu sindikalni pluralizem, pogajalsko funkcijo z vsemi oblikami sindikalne boja, vključno s stavko, in možnost, da se v čim krajšem času usposobimo za zahtevne naloge, ki nas čakajo v prihodnje. Boj ne bo lahek, saj se poizkuša največje breme izhoda iz gospodarske krize prenesti na pleča delavcev, s tem da bi birokracija ostala neprizadeta. Bitko bomo dobili le, če se bomo ustrezno organizirali in opredelili svojo vlogo v statutih podjetij in ustanov ter se usposobili tudi strokovno za uveljavljanje pravic iz dela. Kot kandidat za sekretarja občinske organizacije sindikata Sevnica lahko obljubim le brezkompromisen boj s podporo in aktivnim sodelovanjem članov sindikata naše občine.«

IVAN NOVAK: »Zavedam se, da sindikat ne more biti na »enem bregu«, drugi interesi in cilji pa na drugem. Potrebno bo dogovarjanje, spremljanje dobrih idej itd., vendar ne za ceno revežev. Sindikat mora uveljavljati vse pravice iz zakona o delovnih

razmerjih, zakona o podjetjih, zakona o državni upravi, zakona o pokojninskem zavarovanju ter drugih predpisov in interjnih aktov podjetij in ustanov. Na tej podlagi bo sindikat ob vsakem času in na vseh področjih zastopal delavca, člana sindikata in mu zagotavljal normalne življenjske pogoje, seveda ob normalnem proizvodnem delu. Da bi to dosegli, je po mojem mnenju potrebno doseči, da bo sindikat v podjetjih, državnih in družbenih organizacijah deloval samostojno, brez vplivov in pritiskov katerekoli stranke, delodajalcev in drugih. Za tako delovanje je najbolj potrebna vodstvom sindikatov nenehna strokovna pomoč profesionalnih delavcev sindikata. Sindikat se mora zavzemati za dosledno izvajanje sklenjenih kolektivnih pogodb, v katerih morajo biti zajete vse pravice in ne samo dolžnosti delavca. Za doseganje teh zahtev se bo moral profesionalni delavec sindikata stalno spopadati in hkrati biti pripravljen na dialog z vsemi, ki bi hoteli te pravice delavcem kršiti. Glede na vse težje gospodarske razmere v podjetjih se bodo iz dneva v dan pojavljali tehnološki presežki delovne sile. Da pa ne bi naši člani sindikata — delavci ostali precej brez dela in tako brez zagotovljene življenjskega minimuma, mora sindikat zahtevati od podjetij, da izdelajo temeljite načrte presežkov delovne sile, način prekvalfikacije in prezaposlitve, take načrte pa proučiti skupaj s sindikatom.«

ZCD — TOZD Zdravstveni dom Trebnje

prodaja na javni licitaciji
poškodovano reševalno vozilo
CX-20, letnik 1986.

Začetna cena je 30.000,00
din.
Prodaja vozila bo na licitaciji v
ZD Trebnje, dne 24. 3. 1990
ob 9. uri. Ogled vozila in vse
informacije so na Avtoservisu
JEROVŠEK, Cesta na Krko 4,
Grosuplje, tel. 061/771-419.
Interesenti plačajo 10% varš-
čine pred licitiranjem.

OSNOVNA ŠOLA 29. OKTOBER ŠMARJETA

razpisuje
vpis otrok v vrtec Šmarjeta za
leto 1989/90 in za leto 1990/91.
Vpis bo od 19. do 23. 3. 1990 od
7. do 15. ure v tajništvo šole,
Šmarjeta 1.
Enota vrtača v Šmarjeti bo odprta
16. aprila 1990 za otroke od 2.
do 7. leta starosti v štirih od-
delkih.
OŠ Šmarjeta

Med Grčijo in Slovenijo

Konec lanskega decembra se je v Novem mestu mudila Tita Kovač-Artemis, pisateljica zgodovinskih romanov, inženirka kemije, rojena v Novem mestu. Gospa, ki govori sedem jezikov, živi v grških Atenah, večkrat pa pride tudi v domovino. Z rojakinjo se je pogovarjala Renata Mikec.

• Kako se spominjate Novega mesta svojih najzgodnejših let?

»V Novem mestu sem živela sicer samo do desetega leta, vendar svojih otroških let ni nikoli nisem pozabila. Oba moja starša sta bila profesorja na tukajšnji gimnaziji, vendar nisem v novomeško gimnazijo sama nikoli štopila. Živim drugje, vendar sem Novomeščanka, v tem sem podobna svojemu rojaku, pokojnemu Božidarju Jakcu.«

• Povejte kaj o svojih delih, kaj ste napisali, kaj pišete, kaj bi še želeli napisati?

»Mojih del ni prav veliko, doslej so mi tiskali štiri knjige. Prva je življenje barona Valvasorja, katerega »Slava vojvodine Kranjske« je doživela te dni 300-letnico, vendar se te knjige ne spominjam rada, ker mi jo je takratni urednik pri založbi Peter Levec čisto po svoje predelal. Druga knjiga je izšla pri Mohorjevi družbi leta 1974. To je »Stefan Dečanski«, delo o srednjeveškem srbskem kralju. Besedilo je v srbohrvaščino prevedel prof. dr. Ljubo D. Jurkovič.

Knjiga žal nikoli ni bila tiskana za omenjeno jezikovno območje. Sledila je knjiga o baronu Zoisu »Najbogatejši Kranjec«. Izšla je leta 1979. In kot zadnje je pri Mladinski knjigi leta 1984 izšlo delo »Kemiki skozi stoletja«.

• Zakaj kemiki skozi stoletja?

»To je moj obračun s kemijo; moj osnovni študij je bila namreč kemija, leta 1956 sem diplomirala za inženirja in si potem 15 let služila kruh kot kemik. V knjigi je podana zgodovina kemije, pravzaprav kemične misli, sledila sem razvoj kemije od začetkov preko alkemije do danes. Res je, da v knjigi manjkajo cela poglavja, tako vsa radioaktivnost, farmacija in še kaj. Vendar so bili »Kemiki« lepo sprejeti tako pri bralcih, kot pri mojih kolegih kemikih.«

• Kaj pa farmacija, saj ste se ukvarjali tudi z njo?

»Res je. Za Krko sem po naročilu tedanjega generalnega direktorja mag. Borisa Andrijančiča leta 1975 napisala »Zgodovino farmacije na Dolenjskem«. Zadeva je imela več kot 300 strani, žal pa razen v tovarniškem glasilu, in še tam samo v odlomkih, ni bila nikoli objavljena.«

• Pisali ste še druge stvari in tudi prevajali.

»Za RTV Ljubljana sem v šestdesetih letih napisala vrsto scenarijev po naročilu urednika Miloša Macarola. Prva serija naj bi bila o domačih starih obrteh in industrijah na Kranj-

skem. To so bili sestavki o steklarstvu, železarstvu, sorodstvu, suhi robi, vsega skupaj šest. In potem še deset portretov slavnih Slovencev, med njimi Vega, Valvasor, Franc Močnik, Ignac Klemenčič, Janez Puch, zvonarji Samassa in še nekateri. Žal nikoli noben teh scenarijev ni bil posnet. Omenila bi tudi svojo 450 strani dolgo zgodbo o grški revoluciji z naslovom »Grški Feniks«, kjer je poleg revolucije 1821—1828 popisano tudi življenje (predvsem to) prvega grškega predsednika grofa Joanesa Kapodistriasa, katerega rod izvira iz Istre; družina je živela na otoku Krfu, grof je bil eden od zunanjih ministrov čarja Aleksandra I., bil je na kongresu v Ljubljani in je avtor sodobne švicarske ustave po napoleonskih vojnah. Zato je bil tudi častni meščan mesta Ženeve. Lepjenka »2000«, satira na naš pretekli vsakdan, tudi še leži v predalu. Tu in tam pišem tudi krajše članke v Delu in Nedeljskem dnevniku, običajno o tekočih problemih.«

• In prevodi?

»Prevajala sem sorazmerno malo. Samostojno imam prevod T. L. Cottrella »Kemija«, naredila sem ga 1967 po naročilu Lava Čermelja za zbirko Kozmos Mladinske knjige. Pozneje sva z mamo prof. Marijo Kovač prevedli še dve kuharski knjigi. Zelo razkošna »Ribe in raki« je izšla 1974 pri DZS, prevod o sladica pa ni zagledal luči.«

• Kje dobivate snov za vse te svoje zgodbe?

»Najprej si izberem dobo ali osebnost, ki me zanima. Nato se napotim v NUK, kjer izbrskam zgodovinska dela in razprave, ki se tičejo mojega predmeta. Potem je to stvar časa; eno delo vodi k drugemu, kar še bolj osvetli temo. To počnem, dokler snovi ni dovolj, da jo povežem v skladno in logično pripoved. Moram pa

povedati, da moje knjige dolgo zorijo, ne v meni, pač pa že napisane, v predalih različnih uredništev. Nekateri se preromale kar precej založb, kemija je čakala na objavo celih 12 let.«

• Se tudi osebno kaj vračate v preteklost, na primer v mladostno Novo mesto?

»Spominjam se vročih in mirnih poletij, ko sta bila v vsem mestu le dva avtomobila in en avtobus. Poleti smo se s konjsko vprego vozili kopat v Smarješke Toplice, proti večeru pa nazaj. Ali pa čudovita kopanja na Krki med vojno; ko je bilo kopalništvo na Loki uničeno, smo

se mladi najraje kopali ali pri Seidlovem mlinu ali pa pri njegovi žagi. Spominjam se, da sva nekoč z mladostnim vrstnikom dr. Ivom Obrežom v zrel travni na Seidlovem travniku na tisti loki pod sodnjico naredila »rove« in »stanovanja«, se pravi, pomandrala kar precej trave. Potem sva bila oba pošteno tepena, spomin pa je lep.«

• Kaj pa Grčija?

»Že dvajset let živim tudi v Grčiji, kjer sem poročena z Grkom Angelom Artemisom, in to v Atenah. Tam si služim kruh kot turistični vodič. Za ta poklic je treba obiskovati grško posebno enoletno šolo za turizem. Preden se vpišete, morate opraviti preskus iz znanja jezikov, po koncu šolanja pa odgovarjati na vprašanje iz 24 predmetov, to so različne arheologije, zgodovina umetnosti, grška zgodovina in še marsikaj drugega.«

• Vodite večinoma naše turiste?

»Žal ne, moj kruh so Nemci, ker je nemško govorečih grških vodičev sorazmerno malo. Naših skupin je samo za vzorec. Masovni obiski Grčije so se za jugoslovanske turiste nehali.«

• Kaj pripravljate zdaj?

»V tisku je, čeprav tudi to že dolgo traja, življenjski dr. Janeza Bleiweisa. Napisan je bil pred osmimi leti. Naročila ga je Cankarjeva založba in ga tudi plačala, vendar si ga ni upala izdati. Zaradi urednikove previdnosti, ker je bila ta oseba, torej Bleiweis, v naši novi zgodovini nezaželjena, oziroma je sploh ni bilo. Ne glede na to, da je bilo njegovo delo za Slovence veličansko, kar bo, upam, pokazala tudi moja knjiga. Delo je pritegnilo uspešnega zasebnega založnika Petra Amalietija, ki bo knjigo v dolednem času izdal.«

Stoletnica arheologove lopate

Letos mineva sto let, odkar je bilo v Novem mestu opravljeno prvo arheološko izkopanje, ki je opozorilo na bogato arheološko dediščino dolenjske metropole. Ta jubilej nameravamo počastiti z več prireditvami, ki se bodo vrstile v letošnjem letu. Dolenjski muzej bo izdal bogato ilustriran katalog, v katerem bodo predstavljeni rezultati vseh dosedanjih raziskav in obrazložen pomen Novega mesta v arheoloških obdobjih. Novomeški zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine pripravlja publikacijo, v kateri bodo opisana številna arheološka najdišča, ki so bila v zadnjih letih raziskana na Dolenjskem, v Beli krajini in Žumberku. V Dolenjski galeriji bo za to priložnost na ogled privlačna arheološka razstava, ki jo pripravljajo v arheološkem seminarju na ljubljanski univerzi. V organizaciji Dolenjskega muzeja, Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine ter Slovenskega arheološkega društva bo septembra v Novem mestu zborovanje slovenskih arheologov. Na tem strokovnem srečanju naših staroslovcev bo vrsta predavanj o novjših arheoloških raziskovanjih na Dolenjskem in v Žumberku, zaključilo pa se bo s strokovno ekskurzijo z ogledom nekaterih arheoloških najdišč. Dolenjska, ki je že pred sto leti bila s svojimi dragocnimi najdbami središče arheološkega zanimanja, bo letos spet v središču pozornosti strokovnih delavcev in širše javnosti.

Stoletnica arheoloških raziskovanj v Novem mestu je priložnost, da se ozremo na opravljeno delo in dobljene rezultate ter napravimo bilanco našega vodenja o davnihi tega mesta, ki sodi zaradi svoje izjemno bogate arheološke dediščine med najpomembnejša v Sloveniji. Njegova trisoletna zgodovina se nam kaže v naselvitvi kontinuiteti od prazgodovinskega gradišča na Marofu do sodobnega Novega mesta, ki se razteza na obeh bregovih Krke od R-ljuna do Šmihela in od Irče vasi do Mačkoveca po rško goro. S kratkim sprehodom skozi čas si priključimo v spomin obdobja in dogodka, ki so oblikovali davno novomeško zgodovino.

RADOVEDNI NOVOMEŠČANI

Začelo se je leta 1890, ko so gradili Kolodvorsko cesto (sedanja Ljubljanska cesta) in pri tem odkrili prve keltsko-rimske grobove z žganim pokopom. Kanonik novomeškega kapitlja Jožef Hočevar je o teh najdbah brzojavno obvestil Alfonza Müllerja, kustosa Deželnega muzeja v Ljubljani. Ta je v Novo mesto poslal muzejskega preparatorja Ferdinanda Schulza, da opravi izkopavanje in pridobi najdbe za Deželni muzej. Tako se je začelo prvo izkopavanje v Novem mestu pred sto leti. Najdbe so med Novomeščani vzbudile tolikšno pozornost, da jih je Schulz ta-

koj po končanem izkopavanju predstavil javnosti na posebni razstavi v novomeški kazini, preden jih je odpeljal v Ljubljano. Od takrat pa do današnjih dni so bila v mestu opravljena mnoga arheološka izkopavanja, ki so dala številne in dragocene najdbe ter osvetlila obdobja iz najstarejše zgodovine Novega mesta. Odkrivanje grobov in naselbinskih ostankov iz arheoloških obdobjih je pokazalo, da je bilo novomeško področje že od bronzaste dobe okrog leta 1.000 pred n. št. naprej stalno naseljeno. Čeprav je bilo v minulih sto letih odkritih v Novem mestu veliko lokalitet, še vedno niso do kraja raziskana vsa arheološka najdišča, ki jih poznamo ali domnevamo na mestnem področju. To je dokaz več, kako intenzivno je bil naseljen novomeški prostor že zdavnaj pred ustanovitvijo Rudolfovega mesta leta 1365. Uspešno nam je v glavnih obrisih ugotoviti naselbinski prostor in raziskati več pokopališč prazgodovinskih prebivalcev tega kraja.

Stalna naselitev Novega mesta se je pričela v času kulture žarnih grobišč z naselbino na Marofu in sčasoma nekropolama na Mestnih njivah ter na Kapiteljski njivi. V utrjeni, dobro zavarovani naselbini na Marofu so prebivali tudi kasneje v času starejše in mlajše železne dobe, kar več stoletij pred n. št., toda ne več v času rimske zasedbe naših krajev. Na Mestnih njivah (Klemenčičeve njive) je bilo raziskanih že nad 200 grobov z žganim pokopom v velikih žarah. Pridatki v grobovih so skromni in kažejo socialno enakost pokopanih oseb. Ta način pokopavanja, znan na širšem evropskem prostoru, je dal ime določenemu obdobju, ki ga imenujemo kultura žarnih grobišč. To je čas, preden se je uveljavilo železo kot vodilna strateška kovina v prihodnjih stoletjih.

Temu obdobju sledi starejša železna doba, ki pomeni razcvet halštatske kulture na Dolenjskem. V tem času je Novo mesto postalo skozi več generacij sedež bogatih aristokratov, rodovnih prvakov in vojaških poveljnikov. Način pokopavanja se je spreminjal: umrlih ne sežigajo več, temveč jih pokopavajo z osebno opremo in pogrebnimi darovi vred v krožnem razporedu pod velikimi gomilami, ki predstavljajo grobnice posameznih družinsko-rodovnih skupnosti. V halštatskem času se grobovi med seboj po številu in vrednosti pridakov precej razlikujejo, kar pomeni, da je tedanja družba že močno razlojena. Na njenem vrhu so vojaški aristokrati-halštatski knezi, ki so jih pokopali v polni bojni opremi, z dragocnimi pivskimi posodami in večkrat tudi z jezdni konjem ali pa samo z opremo za konja.

MOČ HALŠTATSKIH KNEZOV

V Novem mestu je bilo izkopanih več takih izjemno bogatih grobov, ki jih uvrščamo med knežje grobove. Pokopališča z gomilami so bila v Novem mestu

na več mestih: največji sta bili skupini gomil na Kapiteljski njivi in v Kandiji (nekdanje Znančeve njive), poleg tega pa še več posamičnih gomil od Portovalda do Ragovega. Figuralne upodobitve v bronasti pločevini na spomenikih stilske umetnosti, izvorno oblikovan nakit, kvaliteta lončenih obrednih posod, izdelovanje bronzaste in železne orožja ter proizvodnja večbarvnih steklenih biserov so značilnosti halštatske ustvarjalnosti na Dolenjskem. Od 6. do 4. stoletja pred n. št. sta bili gospodarska in politična moč halštatskih knezov na vzhodu. Iz tega časa imamo tudi najlepše izdelke njihovih mojstrov umetne obrti, ki so dobro obvladali tehnične postopke pri obdelavi uporabljenih materialov.

S prodiranjem Kelto — najbrž iz plemena Tavris — na Dolenjsko in njihovo stalno naselitvijo v naših krajih v 3. stoletju pred n. št. se konča vladavina halštatskih knezov in ustvarjalnost njihovih mojstrov-obrtnikov. Poslej se je razvila drugačna, latenska kultura novih oblastnikov, ki ni dosegla bogastva in oblikovne pestrosti materialne kulture prejšnjega časa. V mlajši železni dobi se ponovno uveljavljajo žgani pokop. Grobovi so preproste grobne jame brez nasutih gomil, pridatki so bolj skromni, opazno je večje število pokopanih bojevnikov. Le-te spoznamo po priloženem železnem orožju (meč, sulica, ščit, nož, čelada), ki so ga ob pokopu obredno deformirali ali zlomili. V grobovih keltskih žena in otrok prevladujejo nakit in razni amuleti zopet uroke in zle sile. Znano je, da so bili Kelti zelo vraževarni, njihovi umetno-obrtni izdelki so polni tajinastve simbolike in skrivnostnih sporočil. Najbolj značilen keltski ženski nakit so masivne zapenecne iz barvastega stekla. V času zgodnje keltske naselitve, v srednjehalštatskem obdobju, je še opazen vpliv osiromašene halštatske kulture avtonomnih prebivalcev, predvsem v oblikah lončenih posod in deloma v nakitnih izdelkih. Svoje mrtve so v mlajši železni dobi pokopavali na več mestih. Najprej v neposredni bližini gomil (včasih tudi v že obstoječo gomilo) na Kapiteljski njivi in v Kandiji. To so grobovi iz 3. in 2. stoletja pred n. št. Kasneje, v 1. stoletju pred n. št. — verjetno s preselitvijo Latobi-

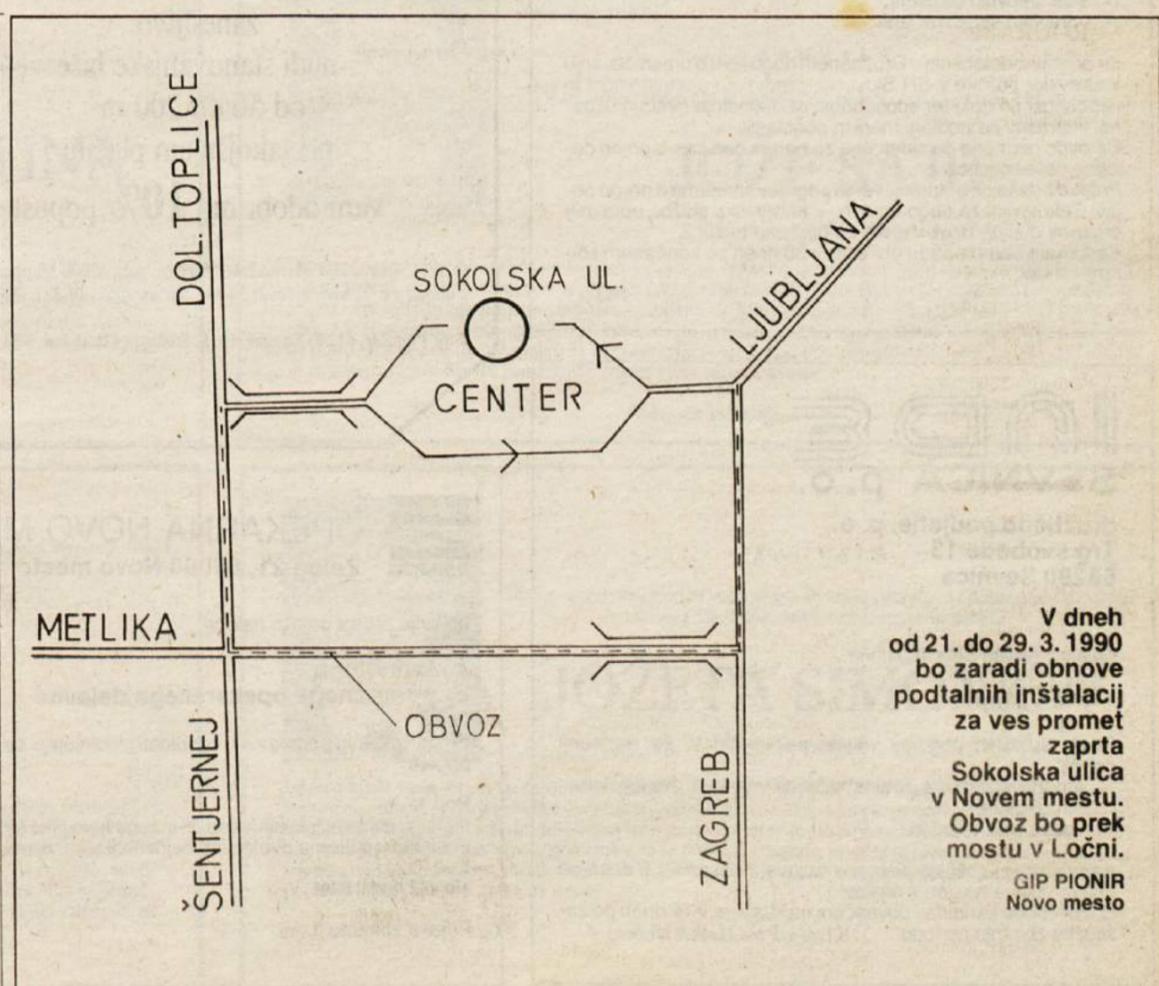
kov na Dolenjsko —, so uredili novo pokopališče na prostoru med današnjo Ljubljansko cesto in Ketejevimi drevoredom (nekdanji Beletov vrt). Na tej nekropoli so pokopavali od 1. stol. pred n. št. do 2. stol. n. št., torej še približno dve stoletji po vključitvi Dolenjske v rimsko cesarstvo.

Na tem keltsko-rimskem pokopališču je bilo izkopanih že 230 dokumentiranih grobov. Če pritejemo še najdbe, ki so bile odkrite pri gradnji Kolodvorske ceste in poslopja okrajnega glavarstva (sedaj skupščina občine), ki sodijo k istemu grobišču, je bilo prvotno tam najmanj 300 grobov. Od tega jih je približno polovica poznolatskih, druga polovica so rimskodobni. To veliko grobišče, na katerem so pokopavali svoje rajne keltski Latobiki, predstavlja ključno obdobje za razumevanje prehoda iz prazgodovine v času zgodnjerickega cesarstva v Novem mestu in na Dolenjskem. V času rimske zasedbe pridobiva kraj na ugledu in moči, ki doživi svoj vršek na prehodu iz 1. v 2. stoletje. K temu je pripomogla izgradnja glavne rimske ceste, predhodnice sedanje avtoceste, ki je vodila iz Emone preko Dolenjske v Siscio. Iz Italije uvoženi predmeti vsakdanje rabe, kot so terra sigillata kot fino namizno posodje, oljenke, vinske vrči in steklene posode, so dokaz premožnosti prebivalcev v tem času.

RIMLJANI NA KAPITLJU?

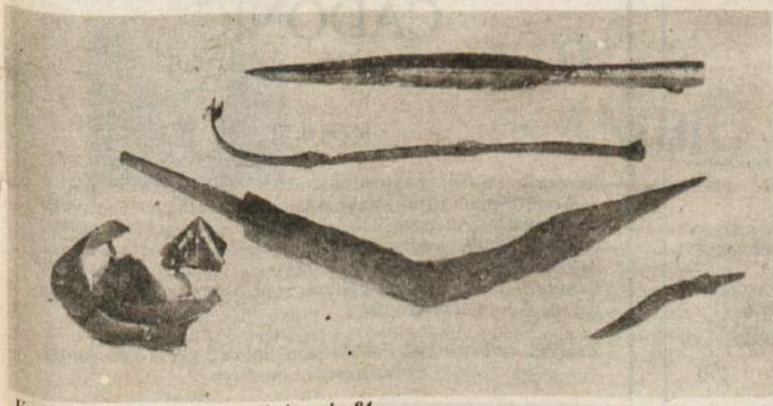
Pod Rimljani Novo mesto ni imelo kake vidnejše administrativne funkcije, bilo je civilna naselbina brez vojaške posadke. Po pomenu in velikosti sta ga prekašala Praetorium Latobiorum (Trebnje) in Neviudunum (Drnovo) kot upravno in trgovsko središče večjega dela Dolenjske. Naselbina je v rimskem času bila najbrž na Kapitelju, na prostoru, kjer so v 14. stoletju zgradili srednjeveško mesto. Redke najdbe iz 3. stoletja kažejo na upad prebivalstva v Novem mestu. Vzrok temu so bili morda roparski napadi Kvadov in Markomanov in epidemije kužnih bolezni, ki so takrat desetkale prebivalstvo. Zadrje, maloštevilne najdbe so iz 4. stoletja iz Regrče vasi in Bršljina. Kasnejših arheoloških najdb v Novem mestu zaenkrat ne poznamo.

TONE KNEZ

V dneh od 21. do 29. 3. 1990 bo zaradi obnove podtalnih inštalacij za ves promet zaprta Sokolska ulica v Novem mestu. Obvoz bo prek mostu v Ločni.

GIP PIONIR Novo mesto

Verdun: Komplet železnega orožja iz groba 84

OPEKARNA NOVO MESTO

Zalog 21, 68000 Novo mesto

objavlja licitacijsko prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- 1 viličar OM št. 1
- 1 viličar OM št. 2
- 1 buldožer TG-90, letnik 1975

Elektromotorji:

- 1 kom. Rade Končar 20 kW, 1460 o/min
- 1 kom. Sever 18 kW, 1460 o/min
- 2 kom. Škoda 45 kW, 965 o/min
- 1 kom. Sever 27 kW, 960 o/min
- 1 kom. Sever 70 kW, 920 o/min

Licitacija bo 21. 3. 1990 ob 10. uri v Opekarni Novo mesto. Ogled je možen 20. 3. 1990 od 8. do 13. ure.

144/11

CENTER ZA SOCIALNO IN SVETOVALNO DELO SEVNICA

razpisuje prosta dela in naloge.

direktorja

Kandidat mora poleg pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje: da ima visoko izobrazbo ustrezne smeri in tri leta delovnih izkušenj ali višjo izobrazbo ustrezne smeri in pet let delovnih izkušenj na podobnih ali enakih delih in nalogah ter da pisno predloži svoje poglede na bodoči razvoj Centra. Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa, v nadaljnjih 15 dneh pa bodo obveščeni o izbiri.

139/11

ZDRAVSTVENI CENTER DOLENJSKE TOZD ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO

Delavski svet razpisuje naslednja dela in naloge:

1. glavne sestre TOZD Zdravstveni dom Novo mesto

Pogoj: višja medicinska sestra, 3 leta delovnih izkušenj v zdravstvu, da ima pravilen odnos do ljudi, da cenijo teamsko delo in neguje dobre medsebojne odnose z delavci in da ima organizacijske sposobnosti in odgovoren odnos do dela.

Navedena dela in naloge razpisujemo za obdobje 4 let. Kandidatinje naj pošljejo pisne prijave v 8 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni dom Novo mesto, Partizanska c. 27/II.

142/11

Sekretariat za urbanizem in varstvo okolja občine Novo mesto

RAZPISUJE
prosto delovno mesto

TEHNIČNEGA REFERENTA ZA GRADBENE ZADEVE

Za zasedbo prostega delovnega mesta se zahteva poleg izpolnjevanja splošnih pogojev, ki jih določa Zakon o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih, še izpolnjevanje naslednjih pogojev:

- visoka izobrazba
- 5 let delovnih izkušenj
- opravljen strokovni izpit

ter pogojev, določenih v Družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji, predvsem samostojnost in uspešnost pri delu ter sposobnost usklajevanja širših družbenih interesov na podlagi meril in pooblastil.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polno delovno obveznostjo. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 8 dni po objavi Sekretariat za obč. upravo — kadrovska služba upravnih organov občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2. Kandidate bomo o izidu obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

143/11

INDE SEVNICA p. o.

družbeno podjetje, p. o.
Trg svobode 13
68290 Sevnica

objavlja prosta dela in naloge

TEHNOLOGA

Poleg splošnih pogojev veljajo za kandidate še naslednji pogoji:

- srednja strokovna izobrazba tehnične smeri, dve leti delovnih izkušenj
- čut za delo z ljudmi.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili v 8 dneh od dneva objave na gornji naslov. O izbiri bodo kandidati obveščeni najkasneje v 15 dneh po zaključku zbiranja ponudb.

138/11

keramika

DOBRE ODLOČITVE NE BOSTE NIKOLI OBŽALOVALI

Naša ponudba:

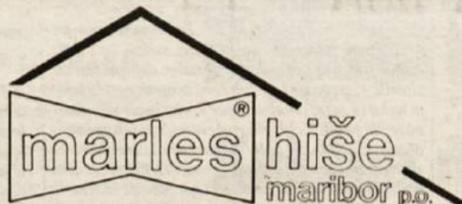
- skupaj z vami in po vaši želji izdelamo načrt za peč, kamin, kmečko peč ali peč za peko pizze
- dostavimo ves material
- peč montiramo

ZA GOTOVINSKO PLAČILO NUDIMO 10% POPUST

PRODAJA IN INFORMACIJE:
GIP PIONIR-KERAMIKA IN FINALIZACIJA, SLAKOVA 5, NOVO MESTO
tel. 068/21-201, 24-298, 26-016
telefax: 068/23-213
VOŠNJAKOVA 7, Ljubljana, tel. 061/631-375

PIONIR

NOVO PODJETJE

ŠE NAPREJ ZA VAS

kvalitetno
hitro
zanesljivo

nudi stanovanjske hiše
od 50 do 200 m²
pri takojšnjem plačilu

vam odobrimo **10%** popust

Informacije: Marles hiše Maribor, p.o., 62000 Maribor, Limbuška c. 2., telefon: (062) 39-441, telefax: (062) 36-323, telex: 33-143

Jože Pogačar, 61240 Kamnik, Ul. L. Stiasnyja 12, telefon: (061) 831-094

STREŠNIK, industrija gradbenega materiala
p. o. Dobruška vas

razpisuje
na podlagi sklepa delavskega sveta podjetja dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — direktorja podjetja

Pogoji:
Kandidat mora poleg z zakonom določenih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe
- štiri do deset let delovnih izkušenj na ustreznih delih in nalogah
- vodstvene in organizacijske sposobnosti
- da predloži program dela in razvoja podjetja.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev je potrebno poslati na naslov »STREŠNIK«, IGM Dobruška vas, 68275 Škocjan, s pripisom »za razpisno komisijo«, v roku 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po izbiri.

Delo, skromnost in poštenje tvoje je bilo življenje. V našem domu je praznina, v srcih naših bolečina.

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je prezgodaj zapustila naša draga žena, mama, stara mama, tašča in sestra

ANA ČADONIČ
roj. Čemas

iz Zilj št. 31

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam stali ob strani, izrekli sožalje, podarili vence in cvetje ter pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se osebu Zdravstvenega doma Črnomelj, posebno dr. Paunovi, kakor tudi intenzivni negi Splošne bolnice v Novem mestu. Zahvala tudi kolektivoma DO BELT Črnomelj, Emona Merkur Črnomelj za podarjene vence ter gospodu dekanu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: mož Jože s hčerko Marjano, sinova Lojze in Jože z družinoma in ostalo sorodstvo

OPEKARNA NOVO MESTO

Zalog 21, 68000 Novo mesto

objavlja prosta dela in naloge

1. tehnologa 2. pomožnega opekarskega delavca

Poleg splošnih pogojev naj kandidati izpolnjujejo še naslednje pogoje:

Pod 1:
diplomirani kemijski tehnolog ali inženir kemijske tehnologije z enoletnimi oziroma dveletnimi delovnimi izkušnjami.
Pod 2:
starost nad 18 let.

Prijave zbiramo 8 dni.

112/9

Po dolgi in težki bolezni smo se poslovili od naše sodelavke

BERNARDE PLAVEC

iz programa Zdravil

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Delavci Krke, tovarne zdravil Novo mesto

*Ljubila si svojo družino,
ljubila si delo in dom.
Ostali smo z bolečino,
ti odšla si v večni dom.*

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je po hudi bolezni v svojem 43. letu zapustila naša nadvse ljubljena

MARIJA HROVAT

rojena ČELIČ
z Uršnih sel 37

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob tem težkem trenutku stali ob strani, darovali cvetje in jo pospremili na zadnjo pot.

- Vsi njeni

ZAHVALA

V 56. letu nas je zapustila

ZLATA CINDRIČ

roj. Pezdirc

Ob boleči izgubi naše drage mame, žene, babice, sestre, svakinje in tete se zahvaljujemo za izkazano pomoč, izraženo sožalje in darovano cvetje, osebju zdravstvenega doma Črnomelj, delavcem DO Planina, delavcem DZS, organizaciji ZB, pevskemu zboru, govornikom za poslovilne besede, vsem prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, ter vsem, ki ste pokojno pospremili v njen poslednji dom.

Žalujoci: mož, hči, sin z družino in ostalo sorodstvo

OSMRTNICA

Po dolgi in težki bolezni je v svojem 42. letu umrla naša draga sodelavka

MARIJA KLOPČIČ

rojena Šmaljcelj

Pokopali smo jo v ponedeljek, 12. marca 1990, na pokopališču v Šmihelu pri Novem mestu. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu kot priljubljeno in vestno sodelavko.

ISKRA, INDUSTRIJA KONDENZATORJEV IN OPREME SEMIČ

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, oče

MARTIN VITASOVIČ

iz Kettejevega drevoreda 38

Prisrčno se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem za oporo, tolažbo in pomoč Rini Kenda, družini Komes in sostanovalcem. Hvala tudi tov. Ivu Ivkoviču, KS Bršljin, za poslovilne besede, Jožetu Avscu za pomoč, obratu MKI Pionir Novo mesto in g. proštu Lapu za opravljen obred.

Žalujoci: žena in vsi njegovi

ZAHVALA

V bolečini in praznini, ki jo občutimo ob izgubi našega dragega očeta, starega očeta, strica in bratranca

FELIKSA PLANTARIČA

iz Mokronoga

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna zahvala osebju zdravstvenega doma Mokronog, moškemu pevskemu zboru, g. župniku za lepo opravljen obred, kolektivu OŠ Sentrupert, Iskri Mokronog, upravnim organom občine Novo mesto, Hotelu Grad Otočec in organizaciji ZZB iz Mokronoga. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

DVE KRSTI ZA SOTELSKO

Ko se je porajalo jutro tistega nesrečnega 1. marca, je hitela Milena na avtobus, da se odpelje v šolo v Brežice. Ni hče ne ve, kako se je vse res zgodilo; bili so delci sekunde in počilo je. Z malo življenja so jo odpeljali v bolnico. Zdravniki so zmajevali z glavo in niso dajali praznega upanja. Po šestih mučnih dneh je za vedno ugasnil tisti mali plamenček, ki je še tlel v njej. Ugasnilo je mlado življenje, komaj šestnajstletno. To je nov davek cesti. Bila je polna življenja. Zdaj pa je njena krsta zasuta s cvetjem, ki ga je tako ljubila. Ne moremo verjeti, da ni več Milene. Ob njeni krsti se je zvrstilo mnogo ljudi. Ko smo na njenem domu v Soteljskem sedeli ponoči ob krsti, je starejši sosed France dejal: »Zakaj nisem jaz umrl namesto Milene, ko sem že star, bolan in betežen?!« Ko pa sta se z ženo odpravila domov, je omahnil mrtev. Tako se poslavljamo od dveh sovaščanov, mladega dekleta in zrelega moža.

Sovaščanka Gabi

*Delo, skrb in trpljenje,
draga mama,
tvoje je bilo življenje.*

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in prababica

TEREZIJA STRNIŠA

roj. Strnad
iz Vrbovca

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno družinam Smolič, Jarc in Kaplan za nesebično pomoč v težkih trenutkih, darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družji nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.*

(Mila Kacič)

ZAHVALA

8. marca 1990 nas je za vedno zapustil naš ljubi mož, oče in stari oče-ate

FRANC ŠKOF

borec NOB 1941

Globoko pretreseni se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom za pomoč in tolažbo v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala velja OO ZB, tov. Ivanu Pezlu in govornikom tov. Niku Padevskemu in tov. Štefanu Seničarju za lepe poslovilne besede in pri organizaciji pogreba. Prav tako se zahvaljujemo borcem Belokranjskega odreda in XV. udarne divizije ter vsem družbenopolitičnim organizacijam za izraženo sožalje. Vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrekli sožalje in našega dragega ateta spremili na zadnji poti, iskrena hvala!

Žalujoci njegovi: žena Marija, sin Franci z ženo Agno, hči Sonja por. Šenk z možem: Tomažem in vnuki Alenka, Petra in Matija

ZAHVALA

V bolečini in praznini, ki jo občutimo ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta in tasta

SLAVA AUGUŠTINA

iz Metlike

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje na pokojnikov prerani grob in ga v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot. Posebno se zahvaljujemo družinam Majželj, Grašič, Starc in Pavič, sodelavcem iz podjetja Beti za vsestransko pomoč, poslovnim partnerjem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, mestni godbi in pevcem za zaigrane in zapete žalostinke, gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala tov. Predoviču in tov. Flajniku za sočutne poslovilne besede.

Žalujoci: žena Zvonka, sin Boris in sin Vlado z ženo Greto

*Trud in trpljenje —
bilo je tvoje življenje.*

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE SAJE

iz Goriške vasi 10, Mirna Peč

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem, prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje ter našega očeta pospremili na zadnji poti. Hvala zdravniškemu osebju kirurgije v Novem mestu, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, dr. Mancetu in kolektivu DO Pionir MKI KI, Novoteks, AV 10 comerc, Tozdu za vleko — kurilnici Novo mesto. Zahvaljujemo se tudi tov. Simončiču za sočutne poslovilne besede ter g. župniku za lepo opravljen obred. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Slavki Šuštaric in patronažni sestri Slavki Kastelic. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Po hudi in težki bolezni nas je v svojem 62. letu zapustil dragi oče, stari oče, brat in stric

IVAN KAMBIČ

Črešnjevce 30 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem, znancem, kolektivom Iskra Semič, kolektivu Integral Črnomelj, kolektivu Belt Črnomelj, Združenju soferjev, Gasilskemu društvu Črešnjevce in Krvavčji Vrh, upokojenskem društvu Semič za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter pomoč. Posebno pa se zahvaljujemo zdravnikom in osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, zdravnikom in osebju Onkološkega oddelka Ljubljana za lajšanje bolečin ter zdravnikom iz Črnomlja in Semiča, govornikom pred domačo hišo in pred odprtim grobom ter pevcem in gospodu kaplanu za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj smo za vedno izgubili našega dragega, in dobrega moža, očeta, starega ata, brata, tasta, strica, svaka in nečaka

JOŽETA SIMONIČA

iz Metlike

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za obiske med težko boleznijo, za nesebično pomoč, podarjene vence in cvetje ter izraze sožalja, osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Novem mestu, ZD Metlika, posebno dr. Mlačku za številne obiske na domu in lajšanje hudih bolečin, GD Metlika za številno spremstvo na zadnji poti, govornikom za poslovilne besede, pevcem za prisrčno zapete žalostinke, g. župniku za lepo opravljen obred, sodelavcem tovarne Beti in vsem, ki ste pokojnega spremili k zadnjemu počitku. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

V globoki žalosti: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 15. marca — Klemen Petek, 16. marca — Herbert Sobota, 17. marca — Jedert Nedelja, 18. marca — Ciril Ponedeljek, 19. marca — Jožef Torek, 20. marca — Klavdija Sreda, 21. marca — Niko

LUNINE MENE
19. marca ob 15.30 — zadnji krajev

kino

BREŽICE: 15. 3. (ob 19.30) mestno ljubljansko gledališče Karambol. 16. in 17. 3. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Lov na moško svinjo. 16. in 17. 3. (ob 22. uri) ameriški erotični film Detektivka iz B. Hillsa. 18. (ob 18. in 20. uri) in 19. 3. (ob 20. uri) hongkonški akcijski film V tigrovem gnezdu. 20. 3. (ob 20. uri) drama Ljubezen v minusu. 21. 3. (ob 20. uri) ameriška erotična drama Devet in pol noči.

ČRNOMELJ: 15. 3. (ob 19. uri) ameriški glasbeni fantastični film Mochwalker. 16. 3. (ob 21. uri) ameriški erotični film Očaranost. 18. 3. (ob 20. uri) ameriška komedija Lak za lase.

20. 3. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Petek, 13. — VII. del.

KRSKO: 15. 3. (ob 20. uri) ameriška komedija Zaljubljeni Lukas. 16. 3. (ob 22. uri) ameriški erotični film Joy — radost življenja. 18.33. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Vohuni v zasedi. 20. 3. (ob 20. uri) italijanski ljubzenski film Hudič v telesu.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 16. do 18. 3. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Tatovi porchejevi. Od 19. do 21. 3. (ob 17. uri) ameriški film Vozniško dovoljenje ter (ob 19. uri) hongkonški film Ubijalci iz Saolina.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 15. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriška drama Barva denarja. Od 16. do 18. 3. (ob 18. in 20. uri) premiera ameriškega filma Zaposleno dekle. Od 16. do 18. 3. (ob 22. uri) ameriški erotični film Anina obsesija. 16. in 17. 3. (ob 16. uri) ameriški akcijski film Pod ognjem. 19. 3. (ob 16. in 18. uri) pustolovski film Planet zakladov. 19. 3. (ob 20. uri) ameriška drama Barva denarja.

NOVO MESTO - DOM KULTURE: 20. in 21. 3. (ob 19.30) teater v gosteh: Sarmica.

GOLF JX diesel, februar 1990, prodam za 24.800 DEM. Prepis in dostava vozila sta maja. Tel. (071) 547-548. (P11-71MO)

R 4 GTL, prodam ali menjam. Tel. 43-570. (P11-73MO)

R 5 campus mentol metalik s toniranimi stekli, prevoženih 2500 km, prodam. Tel. 24-475. (P11-74MO)

LADO 1200 karavan, letnik 1983, prodam. Tel. 45-317. (P11-75MO)

Z 750, letnik 1983, prodam in kupim jugo 45 ali R 4, lahko karamboliran. Tel. 42-571. (P11-77MO)

Z 126 P, star tri leta in pol, in tomos avtomatik, star dve leti, prodam po ugodni ceni. Tel. 28-669. (P11-78MO)

MOTOR BT 50, letnik 1986, prodam. Tel. 76-571. (P11-80MO)

LADO 1200 S, december 1986, prodam. Tel. (0608) 79-128. (P11-81MO)

LADO RIVO 1300, tri leta, 36.000 km, dodatno opremljena, prodam za 70.000 din. Tel. dopolne (0608) 31-017, popoldne (0608) 79-225. (P11-82MO)

126 P, letnik 1980, prodam za 1.700 DEM. Tel. 25-003. (P11-85MO)

KOMBI IMV 2200 D kasonar, letnik 1978, in 126 P, letnik 1985, prodam. Šterk, Ob Težki vodi 84, Novo mesto. (P11-86MO)

JAWO 350, športno opremljeno, letnik 1987, prodam. Tel. 47-488. (P11-27MO)

DYANO 6, letnik 1978, v voznom stanju, ugodno prodam. Tel. (068) 58-602, Virant Anton. Ul. I. maja 2, Metlika. (P11-25MO)

JUGO koral 55, nov, traktor IMT 549 in športno kolo Pinarello ugodno prodam. Tel. dopolne 22-283. (892-MV-11)

ZASTAVO 101 mediteran, letnik 1980, registrirana do marca 1991, prodam. Mohar, Krka 8, tel. 27-396. (893-MV-11)

JUGO koral 45, letnik maj 1988, malo vožen, prodam za 52.000 din. Tel. 25-834. (896-MV-11)

R 5 campus, nov, metalik sive, prodam. Tel. 27-030. (899-MV-11)

Z 750, letnik 1977, registrirana do konca leta, prodam. Jože Steingel, Sadinja vas 16, Žužemberk. (873-MV-11)

Z 101, letnik november 1985, 44.000 km, troje vrat, prodam. Alojz Vene, Hrastulje 5 a, Škocjan. Ogled popoldne. (874-MV-11)

ZASTAVA 101, letnik 1984, registrirana do decembra, prodam. Darko Troha, Brezovica 13, Šmarješke Toplice. (876-V-11)

PRODAM 126 P, 35.000 km, registrirana do januarja 1991, KOLO PINARELLO, št. 57, oprema campagnolo mavic z opremo, KAMERA CANON super 8 mm, TV ISKRA PANORAMA, vse brezhibno in ohranjeno. Tel. 86-240. (877-MV-11)

GOLF JX, letnik 1986, prodam ali menjam za starejšega. Tel. 73-006. (879-MV-11)

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Na tratah 3, Novo mesto, tel. 28-733. (878-MV-11)

ZASTAVO JUGO 55 skala, rdeče barve, registrirano do 8. 2. 1991, prodam. Alojz Puhan, Podturn 76, tel. 65-298 od 19. do 21. ure. (ček-MV-11)

VISO II RE prodam ali menjam za manjši avto. Tel. 65-753. (ček-MV-11)

GOLF, letnik 1986, jugo 45, letnik 1985, traktor Ursus 335, prodam. Jože Ravbar, Dol. Karteljovo 30, Novo mesto. (P11-60MO)

Z 101 GT 55, letnik 1984, zelo dobro ohranjena, prodam za 5.200 DEM. Tel. (0608) 75-700. (P11-58MO)

LADO KARAVAN, stara 14 mesecev, ugodno prodam. Milivoje Vasiljevič, Nad Krko 8, Otočec. (882-MV-11)

Z 128, letnik 1985, prodam. Tel. 85-406. (P11-59MO)

OPEL KORSO LS 1200, star 4 leta, registriran do februarja 1991, prodam. Tel. (068) 52-666. (904-MV-11)

Z 101 GTL 55, letnik 1984, in Z 750, generalno obnovljeno, prodam. Tel. 27-694. (P11-9MO)

Z 128 SKALA 55, januar 1989, 5300 km, garažirano, prodam. Tel. (068) 27-164, zvečer. (P11-6MO)

Z 101, novo, neregistrirano, rdeče barve, prodam. Tel. (0608) 32-891. (P10-94MO)

DOBRO OHRANJEN motor Jawa 350 in rezervni motor prodam za 1.700 DEM. Prodaj tudi hi-fi stolp Grundig, nov, za 800 DEM. Janec Ivičič, Bojanja vas 5 A, Metlika. (824-MV-11)

DYANO 6, generalno obnovljeno, registrirano do februarja 1991, prodam. Informacije po telefonu 23-976 vsak delavnik popoldne ali zvečer. (860-MV-11)

ZA R 18 prodam motor za brisalce, klinasti jermen in nosilni prtljajnik. Tel. 21-954. (ček-MV-11)

VW, športno opremljen, letnik 1975/76, prodam. Tel. (068) 28-273, Breg 10, Novo mesto. (857-MV-11)

R 14 ugodno prodam. Ogled popoldne, Jurčičeva 6, Brežice. (P11-38MO)

JUGO KORAL 45, letnik marec 1989, registriran do 1. 1991, ugodno prodam. Tatjana Cugelj, Družinska vas 11, Šmarješke Toplice, tel. 73-009, po 15. uri. (P11-37MO)

Z 128, letnik 1987, registrirano do 1991, prodam za 40% ceneje od nove cene (vzajemni gradbeni material ali karambolirano vozilo) in Z 750, letnik 1983. Šiler, Golobnjek 1 a, Mirna Peč. (861-MV-11)

Z 101 GT 55, letnik 1984, prodam. Tel. (0608) 43-143. (P11-40MO)

FIAT 126 P, letnik 11/87, rdeče barve, prevoženih 27000 km, zelo ugodno prodam. Tel. (068) 40-215. (P11-41MO)

BMW 316, december 1985, srebrne kovinske barve, odlično ohranjeno, prodam. Tel. (0608) 62-949. (P11-44MO)

LADO SAMARO, staro dve leti, prevoženih 16800 km, prodam. Tel. dopolne 51-720 po 20. uri 57-293. (P11-48MO)

ARGENTO 110, letnik 1986, prodam. Vladimir Janc, Lešnica 6, Otočec, tel. 85-195 popoldne, 21-538 dopolne. (P11-45MO)

ZASTAVO 128, letnik 8/1985, prodam. Tel. 28-317. (ček-MV-11)

R 4 GTL, letnik 1986, ugodno prodam. Jože Blatnik, Šmar. Toplice 160. (P11-32MO)

Z 101, letnik 1983, registrirano do 21. 11. 1990, in APN 6 S, letnik 1988, malo vožen, poceni prodam. Jože Kodrič, Mrzovec 15, 68273 Leskovec, tel. (0608) 32-069 v soboto in nedeljo. (831-MV-11)

126 PGL, nov, neregistriran, prodam 10% ceneje. Tel. 27-131. (P11-12MO)

MOTOR za Golf Diesel, l. 1985, 49.000 km z dokumenti prodam za 3.000 DEM. Informacije na tel.: 23-611 (v četrtek in petek od 8. do 12. ure). (P11-99MO)

prodam

PIANINO PETROF, malo rabljen, prodam. Tel. 27-716. (ček-PR-11)

PLETILNI STROJ Empisal, dvoredni, na kartice, prodam za 2200 DEM. Tel. 47-012, popoldne, 47-216 popoldne. (P11-29MO)

PRALNI STROJ Gorenje, popolnoma obnovljen, poceni prodam. Tel. (0608) 82-651. (P11-24MO)

MLADO KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. Miklič, Gor. Kamence 9, Novo mesto. (835-PR-11)

MESALEC za beton, nov, ugodno prodam. Tel. (068) 21-506. (834-PR-11)

SENO prodam. Jože Bobnar, Novomeška 55, Straža, tel. 85-306. (P11-23MO)

PRODAM dve kobilini in žrebico ter kosilnico s frezo Gorenje Muta. Draginc, Konec 11 a, Novo mesto. (P11-21MO)

MLADIČE novofuldnice odličnih staršev prodam. Munda, Bizjakova 8, 62331 Pragersko. (P11-18MO)

PRODAM novo motorno žago Stihl 051 AV elektronik. Tel. (0608) 82-607. (P11-35MO)

TELEVIZOR Gorenje 62 cm, star eno leto, s sobno anteno TON 3503 prodam. Tel. 21-954. (ček-PR-11)

VIDEOREKORDER SHARP, nov, prodam za 7.000 din. Tel. 21-912. (856-PR-11)

OTROŠKI VOZIČEK in stajico prodam. Tel. 28-317. (ček-PR-11)

ZAMRZOVALNO OMARO (240 l), malo rabljeno, prodam. Tel. 24-195. (P11-98MO)

PRODAM 2500 kosov rabljene strešne opeke Kikinda 272. Alojz Simončič, Gmajna 12, Raka. (903-PR-11)

PRODAM 3 tone sena. Marija Kočvar, Dolnja Lovkiva 15 pri Metliki. Cena po dogovoru. (P11-95MO)

KUHINJSKO MIZO in 4 stole ugodno prodam. Pokličite na tel. 24-681, vsak dan od 9. do 20. ure. (P11-72MO)

TV SABA color 56 cm, satelitski sprejem, 9 let, brezhiben, ugodno prodam. Tel. (0608) 31-625. (P11-76MO)

KRAVO, brejo 7 mesecev, prodam. Perme, Šmarjeta 40, tel. 73-551. (P11-79MO)

PLETILNA STROJA Singer in Brother BH 260 prodam. Tel. 40-164. (P11-84MO)

BELO KUHINJO, hladilnik in štedilnik, dobro ohranjeno, prodam. Slavka Gruma 70 — stanovanje 8, Novo mesto, tel. 27-475. (P3-27MO)

HIDRAVLIČNO STISKALNICO, 25 ton, prodam. Tel. (0608) 69-560. (P11-42MO)

SENO — OTAVO, večjo količino, ugodno prodam. Prodaj tudi letošnjo košnjo. Gabrijel Popovič, Dol. Težka voda 9 a. (862-PR-11)

30 čebeljih družin v AŽ panjih poceni prodam. Slavko Fabijan, Dol. Toplice, tel. (068) 65-103. (P11-51MO)

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO prodam. Tel. 22-822. (ček-PR-11)

BARVNI TV Gorenje in pralni stroj Gorenje prodam. Tel. (068) 28-505. (ček-PR-11)

KRAVO SIMENTALKO, brejo osem mesecev, s tretjim teletom, prodam. Bojanc, Karteljovo 18, Novo mesto. (880-PR-11)

SMREKOVE PLOHE in bočno kosilnico za traktor Univerzal prodam. Tel. 84-293. (P11-61MO)

PRODAM kavč, informacije na tel. 27-094 v popoldanskem času. (P11-52MO)

POCENI PRODAM 8 ton sena. Informacije na tel. 22-408. (MO-SR-90)

POZOR! Elemente kuhinje Marante (nove), renault 10, letnik 1968, kolo se-

nior, električni brivnik, črno usnjeno jakno št. 48, dva para škornjev in par čevljev št. 42-semi (novo), otroško posteljico, TVB LOEWE Opta, štedilnik (2 plin), nov, prodam ali menjam za okroglo mizo in 4 stole. Tel. 28-226, vsak dan od 16. do 17. ure. (894-PR-11)

SIVALNI STROJ BAGAT super Slavica v omari in Bagat Danica v kovčku, oba dobro ohranjena in v brezhibnem stanju, ugodno prodam. Tel. 22-252, Lebanova 31, Novo mesto. (ček-PR-10)

TELEVIZOR, star 5 let, prodam. Marinc, Dobe 1, Kostanjeva. (827-PR-11)

KORUZO v storžih za seme in prehrano, krompir desiré za seme in nov obrabnik SIP 2050 prodam. Tel. (068) 44-433, zvečer. (P11-3MO)

kupim

PISMA in razglednice do l. 1945 in stare ilustrirane knjige kupim. Gregl, Kidričeva 11, Brežice, tel. (0608) 61-084. (P8-9MO)

PARCELO z možnostjo gradnje — obnove vikenda ali zidance kupim na Dolenjskem v bližini reke Krke. Tel. popoldne (068) 24-827. (P11-50MO)

posest

VIKEND PARCELO z obstoječim objektom prodam. Tel. (0608) 79-596. (P11-91MO)

PARCELO v velikosti 24 a v Doljem Grčevju, primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam. Udovc, Potočna vas 15 a, Novo mesto. (ček-PO-11)

GRADBENO PARCELO prodam. Telefon 76-395. (869-PO-11)

ZIDANICO z vinogradom, lep razgled in sončna lega, na Hrastu pri Metliki, voda, elektrika, telefon, asfalt, prodam. Ključite zvečer na tel. (068) 25-068. (870-PO-11)

SONČNO PARCELO med Sotesko in Dvorom na Dolenjskem, primerno za vinograd, z možnostjo nadomestne gradnje, prodam. Tel. popoldne (068) 24-827. (P11-50MO)

NJIVO (24 arov) v k.o. Gotna vas prodam. Tel. 25-414 ali 21-323 ves dan. (P11-53MO)

HIŠO z gospodarskim poslopjem, poleg je mlin na vodo, v Breganskem selu pri Bregani prodam. Zglasite se pri Anželi Povh v Breganskem selu 39, Jesenice na Dolenjskem. (P11-54MO)

VINOGRAD pri Bučki prodam ali dam v najem. Tel. (061) 573-046. (P11-34MO)

PARCELO s stavbiščem na Ljubnu (Uršna sela) prodam. Tel. 28-317. (ček-PO-11)

GOZD v bližini Ajdovca ter dve kravi prodam. Ivan Kmet, Podlipa 22, Dvor. (P11-15MO)

TRAVNIK v izmeri 2586 m² na Ratežu prodam. Tel. (068) 22-489. (850-PO-11)

PARCELE na Trški gori, primerne za vinograd, prodam. Tel. 85-015. (ček-PO-11)

DVA STARA VINOGRADA in HIŠO v okolici Krškega prodam. Telefon (063) 27-606. (760-PO-10)

VINOGRAD, star 10 let, z 800 trtami, oddaljen iz Sevnice 9 km, prodam. Dostop z avtom. Prodaj tudi ursus 335, letnik 1975. Tel. (0608) 82-531, od 15. ure dalje. (P11-5MO)

STAREJŠO ENODRUŽINSKO HIŠO z dvoriščem, z možnostjo opravljanja obrtne dejavnosti, v Sevnici, prodam. Tel. (0608) 81-424. (P11-2MO)

POLOVICO HIŠE z vrtom v Novem mestu prodam. Tel. (061) 213-087. (818-PO-11)

TRAKTOR FERGUSON 35, narejenih 1600 ur, dobro ohranjen, in novo bočno kosilnico prodam. Drago Andrejčič, Zloganje 33, Škocjan. (859-KS-11)

TRAKTOR TV 821 (21 KM), se v garanciji, ugodno prodam. Ogled vsak dan od 16. ure dalje, v soboto in nedeljo ves dan. Srečko Polšak, Artiče 23, Artiče. (P11-10MO)

TV 730, dobro ohranjen, prodam. Srečko Omerzel, Gorjana 1, Podsreda. (P11-7MO)

TRAKTOR TV 420, letnik 1985, malo rabljen, prodam. Tel. (061) 852-020 int. 62, dopolne. (P11-4MO)

OBRAČALNIK SIP 160, rabljen eno sezono, prodam. Tel. (068) 73-591. (814-MV-11)

NAKLADAČ za gnoj ali pesek prodam. Tel. 49-467. (816-KV-11)

ZETVENO NAPRAVO za BCS, dvobrazdni plug Batuje in mlatalnico s popolnim čiščenjem prodam. Anton Zupan, Rogovila 3, Mirna Peč. (817-KS-11)

TRAKTOR DEUTZ (60 KM), star 3 leta, 200 delovnih ur, prodam ali menjam za lažjega. Tel. (0608) 79-762. (P11-49MO)

PLUG in škropilnico za traktor Tomo Vinkovič 18/21 KS ugodno prodam. Ogled 18. marca 1990. Suša, Pišce 38, Brežice. (901-KS-11)

TRAKTOR FERGUSON, star 4 leta, 360 ur, dobro ohranjen, in skrinjo LTH, rabljeno, prodam. Tel. (061) 484-634. Ogled: Kozlevčar, Dolga njiva 17 pri Šentlovrencu. (P11-93MO)

PRODAM ali menjam za govedo kosilnico Gorenje Muta z rezervnimi deli in gumij voz — 12 col. Franc Sintič, Gabrnik 2, Škocjan. (P11-65MO)

KOSILNICO BCS prodam. Tel. (068) 56-612. (P11-89MO)

TRAKTOR ZETOR, pogon na vsa 4 kolesa, prodam. Tel. (0608) 60-033. (P11-63MO)

TRAKTORSKO kiper prikolico (4,2 t) Tehnostroj prodam. Tel. (0608) 75-852. (P11-39MO)

ŠKROPILNICO ATOMIZER, 340 l, KŽK Kranj, malo rabljeno, ugodno prodam. Tel. (0608) 69-377, Stanko Cerjak, Dečno selo 62, Artiče. (P11-56MO)

TRAKTOR JOHN DERE LANZ (35 KM) in kombi IMV diesel ugodno prodam. Krošelj, Volovnik 2, Leskovec pri Krškem. (P11-57MO)

KOSILNICO minipadovno, akme motor, prodam tudi plinsko napravo Bedini za avto. Tel. 86-261. (858-KS-11)

ROTACIJSKO KOSILNICO BRK 165 prodam. Janec Miklič, Gor. Kamence 9, Novo mesto. (835-KS-11)

MOTOKULTIVATOR Goldoni (8 KM) s frezo, malo rabljen, prodam. Tončka Jančevič, Črnomelj, tel. 51-555. (P11-19MO)

PRODAM nov traktor Torpedo TD 48 ali menjam za Univerzal 55 s pogonom na vsa 4 kolesa in nakladalno Hagedorn. Ivan Petretič Prusnja vas 7, 68312 Podbočje. (848-KS-11)

URSUS 335 in motorno škropilnico prodam. Tel. (0608) 32-069. (P11-26MO)

razno

VIDEOREKORDER FISCHER — nov prodam. Tel. 51-841. (P11-100MO)

Podjetniki in tisti, ki želite postati podjetnik, ustanovite si svoje lastno podjetje. Osnovna vloga je še nespremenjena (dva tisoč dinarjev). Zato pohitite z registracijo! Pokličite nas in dogovorite se bomo za obisk na vašem domu. Vse informacije po telefonu (064) 69-712 vsak dan po 15. uri. (P11-28MO)

UGODNO PRODAM paviljonski objekt (80 m²) v Novem mestu za gostinstvo ali drugo dejavnost. Tel. (061) 225-402 od 20. do 22. ure ali od 7. do 8. ure. (810-RA-11)

KMEČKA DRUŽINA sprejme žensko (lahko mlajša upokojenka) za delo na kmetiji, vrtarstvu. Hrana in stanovanje v hiši. Možna redna zaposlitev. Janec Aljančič, Hladnikova 31, 64294 Krize. (P11-8MO)

LOKAL za trgovino v Novem mestu (vzemem v najem). Tel. (064) 22-048. (902-RA-11)

NARODNOZABAVNI ansambel iz Novega mesta vabi k sodelovanju pevko. Tel. 25-887. (886-RA-11)

službo dobi

DOBRO FRIZERKO s prakso zaposlim takoj. Informacije na tel. (0608) 75-652. (847-SD-11)

HONORARNO ZAPOSLIM žensko ali dekle za pomoč v gospodarstvu in varstvu otrok v dopoldanskem času. Plačilo po dogovoru. Interesente naj se javijo na naslov: Ivan Kralj, Vel. Brusnice 86. (845-SD-11)

IŠČEMO DEKLE za strežbo s prakso v kava baru. Tel. 44-357. (P11-83MO)

NAJBOLJŠA SLOVENSKA SKUPINA nudi možnost dobrega zaslužka zaposnikom s predstavitvijo novih programov zasebnega podjetja. Vabimo izkušene akviziterje, lahko pa se dokazate tudi začetniki. Obvezan prevoz, plačilo takoj! Tel. 26-330. (866-SD-11)

NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI! Imate lasten prevoz, nizek OD in željo po dodatnem zaslužku? Sestanek 16. marca ob 17. uri, Ločna 8/a, Novo mesto. (871-SD-11)

V GOSTINSKEM LOKALU v okolici Novega mesta honorarno zaposlimo dekle v popoldanskem času. Tel. 43-748. (854-SD-11)

JUGO 55 GV, star 9 mesecev, prodam. Tel. 73-335. (852-MV-11)

GOLF Diesel, letnik 1985, prodam. Tel. 28-303, sobota po 10. uri. (ček-MV-11)

ZASTAVO 750, letnik 1984, registrirano do 18. 1. 1991, 22000 km prodam. Piki, Cegelnica 28, Novo mesto, popoldne. (851-MV-11)

126 PGL, december 1988, prodam. Lahne, Zagrad 15, 68275 Škocjan, tel. 76-373. (849-MV-11)

Z 750, letnik 1984, prodam. Janec Kralj, Vel. Brusnice 86. (845-MV-11)

126 P, letnik 1987, poročno obleko št. 38-40 in globok otroški voziček prodam. Tel. (068) 28-844. (844-MV-11)

MOTOR M 14, letnik 1988, in vlečno kljuko za Z 101 prodam. Tel. 26-206. (P11-87MO)

126 G, star 8 mesecev, prodam. Tel. (068) 56-612. (P11-88MO)

MOTOR CTX 80, nov, prodam. Tel. (0608) 79-596. (P11-90MO)

R 4 GTL, letnik januar 1988, 20.700 km, cena 54.600 din, prodam. Tel. (068) 22-139, popoldne. (889-MV-11)

GOLF diesel, letnik 1984, z odpiralno streho, prodam za 9500 DEM. Tel. 28-794. (891-MV-11)

JUGO 45, star 10 mesecev, še v garanciji, prodam za 7.99 DEM. Ključite zvečer na tel. 41-183. (888-MV-11)

R 4 GTL, avgust 1988, prodam. Tel. 47-716. (ček-MV-11)

Z 750, letnik 1983, prodam. Radkovič, Drača 7, Sentjernej. (887-MV-11)

126 P, star pol leta, ugodno prodam. Tel. 84-266. (P11-48MO)

Z 101, letnik 1977, dobro ohranjena, prodam. Tel. (068) 73-590. (P11-52MO)

Z 750, letnik 1984, registrirana do 26. 11. 90, prodam. Jože Zagar, Šmarjeta 46, Šmarješke Toplice, tel. 73-675. (864-MV-11)

ZELO UGODNO prodam ohranjeno školjko za skodno, spredaj karambolirano. Tel. 52-601, zvečer. (P11-17MO)

MOTOR MINI 1300 prodam. Tel. 26-574. (P11-16MO)

APN 6, letnik 1985, prodam. Tel. (068) 46-532. (P11-36MO)

JUGO 55/84 prodam po ugodni ceni. Tel. (0608) 32-977, popoldne. (P10-104MO)

GOLF diesel, letnik 1985, prodam. Tel. 56-749. (841-MV-11)

126 P, letnik 1984, registriran do marca 1991, ugodno prodam. Makše, Češča vas 29, Novo mesto. (837-MV-11)

126 P, letnik 1983, registriran do decembra 1990, ugodno prodam. Brezina 4, Brežice, tel. (0608) 62-389. (P11-30MO)

PRODAM R 4, letnik 1989, Informacije: Tričič, Mali Slatnik 19. (MO-SR-90)

Z 101, letnik september 1987, registrirana do septembra 1990, prodam. Tel. (0608) 82-061, po 15. uri. (P10-103MO)

GOLF diesel, letnik 1984, R 9 diesel, letnik 1985, in žitni kombajn Lanz, širine 2 m, prodam. Anton Slatič, Trebelno 3, Mokronog. (P11-66MO)

JUGO 45, letnik avgust 1989, prodam. Smolenja vas 46, Novo mesto. (P11-67MO)

Z 750, letnik 1981, registrirana do decembra, prodam. Tel. 76-528. (P11-68MO)

Z 750, letnik 1980, prodam. Tel. 73-663. (P11-69MO)

Z 750, starejši letnik, obnovljen, prodam. Tel. 23-451. (P11-70MO)

PRODAM 126 P, 35.000 km, registrirana do januarja 1991, KOLO PINARELLO, št. 57, oprema campagnolo mavic z opremo, KAMERA CANON super 8 mm, TV ISKRA PANORAMA, vse brezhibno in ohranjeno. Tel. 86-240. (877-MV-11)

GOLF JX, letnik 1986, prodam ali menjam za starejšega. Tel. 73-006. (879-MV-11)

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Na tratah 3, Novo mesto, tel. 28-733. (878-MV-11)

ZASTAVO JUGO 55 skala, rdeče barve, registrirano do 8.

Zdomec, ki živi v ZR Nemčiji, želi oddati hišo v oskrbo na relaciji Leskovec — Veliki Trn (Krško). V hiši je centralno ogrevanje, telefon in v bližini avtobusna postaja. V okolici hiše je velik sadni vrt. Hišo želi oddati najraje upokojencema. Ponudbe pošljite na naslov: Rozi Kočnar, Golek št. 3, pošta Krško, ali na telefon: 061-59-365. (P10-36MO)

obvestila

MENIMO, da je življenjski uspeh zelo odvisen od pametnih naložb denarja.

Mi pravimo: izposoditi si poročno obleko ni sramota, ampak korak naprej!

Naredite ga tudi vi!

VJENČANA POSUDIONA VLAŠKA 70 ZAGREB, tel. (041) 418-014. (269-OB-5)

ČEBELARJE obveščamo, da izdelujemo satnice vseh dimenzij. Vosek predhodno steriliziramo v avtoklavu. Prodajamo tudi čebelje družine. Oglasite se na tel. (068) 56-324. (P10-38MO)

STRANKE OBVEŠČAM, da bom prodajal naslednje piščance, večje bele in rjave, 30. aprila. Istočasno zbira naročila KZ Metlika. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, tel. 44-389. (P11-62MO)

OBVEŠČAMO, da prodajamo 4-tedenske piščance — bele, rjave, grahaste. Dobijo se vsak dan od 16. ure. Jablan 23, Mirna Peč. (875-OB-11)

IZDELUJEM vse vrste cilindričnih in avtomobilskih ključev. Pajk, Heroja Slaka 45, Trebnje, vsak dan od 14.30 do 18. ure, v soboto od 8. do 11. ure. (P10-48MO)

UGODNO IN KVALITETNO izvajam ELEKTROINSTALATERSKA DE-LA v privatnem in družbenem sektorju. Elektroinstalacije NENAD KAJTAZO-VIČ, Šegova ul. 81, Novo mesto, tel. 25-706. (812-OB-11)

ČEBELARJI! Izdelujem panje na 10 satov. Tel. (068) 73-057. (828-OB-11)

JARKICE, stare 8 tednov, cepljene, bomo prodajali 18. aprila in 15. maja (zadnje). Cena zajamčena: 28 din komad. Naročila sprejemamo na tel. 73-058 ali na naslov: Majda Klanjšček, Šmarjeta 15. (P11-14MO)

CENJENE STRANKE obveščam, da montiram in servisiram rolete in žaluzije vseh vrst. Retelj Rudi, Cegelnica 54, Novo mesto.

CEMENTNINARSTVO URBIČ

obveščam vse graditelje, da lahko naročite strešno opako v
*sivi
*rdeči
*rjavi
*ali črni barvi.

Po želji dostava na vaš naslov. Obiščite nas in se prepričajte o **kvaliteti in ugodni ceni**. Franci Urbič, Dol Dobrava 12, TREBNJE. (P11-96MO)

POZOR! S šestnajstletnimi izkušnjami pri servisu Gorenje sedaj samostojno popravljam zamrzovalne skrinje vseh vrst, hladilnike in pralne stroje Gorenje. Opravljam vse pri strankah in se priporočam! Jože Golob, Šegova 73, 68000 Novo mesto, tel. (068) 25-764. (839-OB-11)

preklici

IVAN TURK, Gorenje Mokropolje 5, Šentjernej, prepovedujem pašo kokoši po njivah in travnikih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno pregajal. (843-PK-11)

VSI SOLASTNIKI kmetije umrlega ANTONA PENCA starejšega z Mal. Slatnika prepovedujemo ZDENKI PENCA z Mal. Slatnika in njenemu očetu CI-

RILU SENIČARJU z Mal. Slatnika, da bi si lastila katerokoli parcelo, dokler ne bo sodniško odmerjeno, koliko pripada otrokoma. CIRILU SENIČARJU pa prepovedujemo vsako sečnjo po gozdovih. (822-PK-11)

čestitke

Ta čestitka je namenjena JOŽKU SASKU iz Gabrja pod Gorjanci, ki jutri,

16. marca, odhaja na sluzenje vojaškega roka. Joško, minilo je 18 let, ko si pogledal v to svetlo nebo, tudi prišla je zelena pomlad, ko moraš biti vojak. Da bi se vrnil zdrav in srečen nazaj in vedno tako nasmijan kot do zdaj! V ponedeljek, 19. marca, boš praznoval svoj god med novimi prijatelji in da bi se dobro počutil v vojaški sukni. To ti želimo: ati, mami in brat Franci, mama Albina, Novakovi, Baničavi in Boltzovi. (P11-64MO)

Kadar na nebu noč zvezde prižge, v vetru vrhovi smrek spet zašume, v grobu samotnem naša mami leži, v srcih pa naših zanjo lučka gori.

ZAHVALA

Kruta usoda je sredi največje življenjske moči izrgala iz naše sredine drago

ŠTEFKO VIDMAR

roj. Pavček

iz Dolenje Straže

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali in njeno prerano poslednjo pot posuli s cvetjem.

Vsi njeni

ZAHVALA

Iznenada nas je zapustila naša ljuba žena in mama

MILENA JANKOVIČ

roj. Volčanjk

s Čateža pri Brežicah

Od srca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali in stali ob strani v najtežjih trenutkih. Posebna zahvala podjetjema Motel Čatež in Dinos Brežice, tov. Ivšiču za poslovilne besede in družinam Mlekuž ter Školjanc. Hvaležni smo tudi vsem, ki so darovali vence in cvetje ter našo mamo pospremili na zadnji poti, gospodu župniku Jožetu Packu pa za lepi obred.

Mož Jože in hčerka Tamara

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je nenadoma za vedno zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra, teta in svakinja

ANTONIJA VRŠČAJ

roj. PEŠELJ

iz RODIN 7

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, pokojnici darovali vence in cvetje ter jo v tako lepem številu pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni pevskemu zboru iz Dobljč, podjetju BELT in BETI iz Črnomlja, Splošni bolnišnici Novo mesto — int. oddelek, ZB Talčji Vrh in tov. Medic za poslovilne besede ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: mož Franc, sin Jože z družino, hčerka Anica z možem Tonetom, hčerka Jožica z možem Janezom, sestra Štefka z družino ter ostalo sorodstvo

Delo, skromnost in poštenje tvoje je bilo življenje. V domu našem je praznina, v srcih naših bolečina.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, pradedek in stric

JANEZ KREVS

iz Hrastja 6 pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Marija, hčerke Ana, Pepca z družino, Marija z možem, vnukinji Danijela z družino in Nada, pravnuk Dejan ter ostalo sorodstvo

Ljubila svojo si družino, ljubila zemljo si in dom, ostala grenka nam je bolečina, ko odšla si v večni dom.

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in prababica

FRANČIŠKA KUMELJ

roj. Dragman

iz Dolnjega Kota 6 pri Dvoru

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, še posebej Mariji Senica in Mariji Pucelj, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala osebjem Zdravstvenega doma Žužemberk, govornici Nežki Bezeg iz Semiča za poslovilne besede, Novolesu TG Dvor, župniku za lepo opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Franc, hčerke Ana, Fani in Pavla z družinami ter ostalo sorodstvo

Delo, skrb in trpljenje, tvoje bilo je življenje. Cvetje in zelenje si ljubila in z njim si se od nas poslovila.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustila naša draga mama in stara mama

JOŽEFA RAJK

roj. Sekula

Gabrje 34

Iskrena hvala vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje in izrekli sožalje. Posebna hvala Martinu Luzarju za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: domači

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre skrbne mame, babice, prababice in tete

MIRE STREL

iz Mokronoga 99

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem, krajanom in sorodnikom, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam pisno ali ustno izrekli sožalje. Zahvaljujemo se osebjem ginekološkega in internega oddelka bolnice Novo mesto ter pevcem iz Mokronoga. Hvala tudi g. župniku za opravljeni obred.

Žalujoca sinova Tomo in Janez z družinama

Ne, jaz nočem umreti, saj še sije zlato sonce, saj mladost me drzno spremlja, saj so cilji še pred mano, ne, jaz nočem se umreti.

(S. Kosovel)

ZAHVALA

V 28. letu nas je po dolgi boleznici zapustila naša draga hčerka in sestra

JUSTI HOČEVAR

Žvirče 2

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste sočustvovali z nami, darovali cvetje in pospremili pokojno na njeni zadnji poti. Lepa hvala g. župniku za pogrebni obred ter dr. Kocutarju in sestri Vidi za vso skrb in nego.

Žalujoci: mama, ata, brat Ivan ter brat Rajko in sestra Milena z družinama

Žvirče, Bottrop, Murska Sobota

ZAHVALA

Ob smrti naše mame, stare mame, babice in prababice

TEREZIJSKE POTOČAR

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti k počitku. Najlepša zahvala g. proštu J. Lapu za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre, tete in tašče

MARIJE MEVŽEK

z Broda 46, Novo mesto

iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za podarjene vence, tehnični enoti Splošne bolnice Novo mesto, upravi skupščine občine Trebnje, Kavškovim in Dolenčevim za vso pomoč v težkih trenutkih. Hvala g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

ob smrti mojega dragega brata

JOŽETA MRGOLETA

s Telč 25 pri Trzišču

se iskreno zahvaljujem vsem dobrim sosedom in krajanom za nesebično pomoč, podarjeno cvetje in izrečeno sožalje, kakor tudi vsem, ki ste pokojnega brata spremili tako številno na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo sem dolžna govorniku in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: sestra Minka in Cvetka z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, teta, botra in sosedka

MARIJA ŠTAMPEL

s Potovega Vrha

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovano cvetje in izrečeno sožalje ter spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala novomeški godbi, pevkam za zapeto žalostinko, govornikom, organizaciji ZB Mali Slatnik in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Žalujoci: vsi njeni

DR. SMILJAN TROBIŠ

Student pa je tudi zbolel za tuberkulozo. Ta ga je spremljala do konca študija. Komaj se je dobro pozdravil, se je že podal v lov za njo. V Novem mestu, kamor se je preselil z ženo Anico, tudi Dolenjko, doma iz Sentvid pri Stični, je na pljučnem oddelku prišel v ekipo z dr. Smrečnikom in dr. Zakrajškovo, ki je bila neizprosna boj s to vztrajno boleznijo. Danes, ko dr. Trobiš odhaja v pokoj, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je bolezen že zdavnaj umirjena. Ne sicer izkoreninjena, ker je to skoraj nemogoče, zato pa močno omejena. Na pljučnem oddelku, ki ga je pred kratkim zapustil kot predstojnik, je sedaj le še četrtina ležišč namenjena tem bolnikom.

Ljudje, ki jim je dano slišati, kako zveni človeška duša, pravijo, da je dr. Trobiševa uglašena tako, da le redko pride v disonanco z drugimi. Nasprotno, z njimi zazveni v ubrannem sozvočju tako, da jih dviga in nese naprej v svetlem optimizmu in veri v življenje. Lastnost, ki je še kako potrebna v njegovem poklicu, kjer je pravzaprav zaupanje, poleg vsega strokovnega dela, seveda, tisto, kar pogosto odloča o tem, kam se bo obrnil jeziček na tehnični življenja in smrti. In če nadaljujemo s primeri: pravijo, da tisti, ki pogosto prihajajo v disonanco, spreminjajo svet, tisti, ki jim je bližja harmonija, ga pa zdravijo.

Dr. Smiljan Trobiš si je po študiju medicine in opravljenem stažu sam izbral Dolenjsko. To je bila v tistem času, leta 1955, gotovo ugodnost, saj so takrat pošiljali mlade zdravnike pač tja, kjer so jih bolj potrebovali. Pravi, da ga je Dolenjska vedno privlačila. Morda tudi zato, ker mu je tukaj stekla zibelka. Oče je bil Stajerc, mati Notranjka. Bila sta učiteljski par, oče je bil šolski upravitelj, ki se je pogosto selil sem ter tja. Tako je bil Smiljan rojen v Kalu pri Sentjanžu, vendar je družina po še nekaj postajah na Dolenjskem pristala v Ljubljani, kjer se je šolal. Tam se je leta 1940 tudi vpisal na medicino, vendar je študij prekinila vojna, mladi

Dr. Trobiš se je kmalu specializiral in postal fiziolog, specialist za tuberkulozo. Danes je edini te vrste v Novem mestu. Njegove kolege je že zdavnaj prekril grob. Tako hitro tudi zaradi neizmernega entuziazma in zaupanja v novo tehniko. Odkrivanje pljučnih bolezni je bilo takrat zelo povezano z rentgenom. Aparati, s katerimi so pregledovali bolnike, pa so bili še tehnično neizpopolnjeni. Doze sevanja, ki so jim bili zdravniki stalno izpostavljeni, so bile z leti za marsikoga usodne. »Tuberkuloza dandanes ni več strašna bolezen, je pa še vedno neprijetna. V poklicnem delu s pacienti in razumevanju njihovih stisk mi je prišla prav moja osebna izkušnja z njo. Zadnje desetletje pa se srečujem predvsem z drugimi pljučnimi boleznimi, predvsem z rakom. Te so posledica onesnaženega zraka in načina življenja. Če že na to ne moremo sami neposredno vplivati, pa moram opozoriti na glavnega krivca, na kajenje, ki je osebna razvada,« pravi dr. Smiljan Trobiš. V svojem življenju je videl toliko poškodovanih pljuč, da mu lahko verjame. Maja bo dopolnil sedemdeset let in kljub temu, da je stopil v pokoj, ne misli povsem izpreči. V Krškem je pljučni dispanzer, ki ga je sam pomagal ustanoviti. Tja bo še hodil na obiske in tako vzdrževal živ stik s svojo stroko.

T. JAKŠE

Zmagoslavje brežiških salamarjev

Na tradicionalnem, že 29. tekmovalju v Sevnici zmagal Franc Štritof

SEVNICA — Značilno za 29. pouštno in tekmovalje salamarjev v Vrtoškovi gostilni v Sevnici — kot je že tradicija, je bilo to spet 10. marca, na dan 40 mučnikov — je bilo predvsem dvoje: rekordno število — 68 domačih salam in popolno zmagoslavje brežiških salamarjev.

Brežičani so s svojimi izvrstnimi izdelki dosegli ne le prva tri mesta, ampak imajo tudi tri salame med prvo deseterico. Povsem zaslužno je prvo nagrado na tej najstarejši in najbolj uveljavljeni prireditvi pri nas odpeljal s seboj v Dečno selo inštruktor avto šole Franc Štritof. »Že 23 let delam domače salame in klobase, saj imava z ženo doma gostilno s predvsem tradicijo dobre domače, kmečke hrane in kapljice. Klobase in salame me je naučil delati moj oče in kot kaže — ne le tale zmagav v Sevnici, ampak tudi zadovoljstvo naših gostov, je bil oče dober mojster in učitelj. Sem pa sem prišel bolj po naključju. Morda ima še največ zasluga za to tržni inšpektor Franc Škrabec, ki se kar ni mogel načuditi, da s tako dobrimi salamami sploh še nisem bil na tekmovalju pri Vrtoški. Na jubilejno, 30. salamiado

prihodnje leto pa bom verjetno prišel z več izdelki,« je zadovoljno pripovedoval Franc Štritof.

Njegova salama je dobila najvišje ocene v obih krogih ocenjevanja. Letos so namreč prvič ocenjevali po novem: 10 v prvi rundi najbolj ocenjenih salam je stroga komisija pod vodstvom medobčinskega veterinarskega inšpektorja dipl. vet. Borisa Starihe ocenjevala še v drugo. Košarkar (nekdanji) Peter Ivančič je komentiral, da je to nekakšen play off, ljubitelji smučanja so spet govorili o nekakšnem drugem teku, kajti tudi nagrade so podelili do 15. uvrščenega, tako kot podeljujejo tudi točke v belem cirkusu. Drugo mesto je osvojil mesar Branko Jurič iz Brežic, ki je bil že šestič v Sevnici, in je zatrjeval, da priveditve s tako izkušeno in podkovano komisijo nimajo na nobeni podobni manifestaciji novejšega datuma. Tretje mesto je zasedel Karel Rožman, trgovski potnik iz Brežic, peti je bil Karel Kozmus iz Presladola, čast Sevnicanov pa je reševal Bojan Kozmus na 5. mestu. Črnomaljec Janez Ivanetič je bil 6., Nemeč Rudi Holper, čigar ime se zdajnja leta že kar redno pojavlja na tekmo-

vanjih salamarjev v Sevnici, pa je osvojil 7. mesto.

Med sedmimi klobasami, ki so jih tokrat verjetno ocenjevali zadnjič, je najvišjo oceno dobil izdelek Jožeta Ribiča z Blance.

P. P.

BREŽIŠKO ZMAGOSLAVJE — Predsednik odbora sevnških salamarjev je izročil košaro z izdelki pokrovitelja prireditve, krškega Agrokombinata Vinogradništvo — kleti, Francu Štritofu, Boris Stariha pa še prehodni pokal. (Foto: P. Perc)

ŠE ČAS ZA SALAMIADO

RATEŽ PRI NOVEM MESTU — Za salamiado, ki jo v ponedeljek, 19. marca, pričakujemo ob 14. uri v gasilskem domu na Ratežu priredi Turistično društvo Ratež, je veliko zanimanja. Tiste, ki bi se radi prijavili in zvedeli oceno o svojih klobasah in salamah, obveščamo, da je čas za prijavo še do nedelje, 18. marca, do 20. ure. Prijavnice, se pravi dve klobasi ali eno salamo, sprejemajo v gostilni Vovko na Ratežu.

BREZPLAČNA FRIZURA IN MAKE UP

NOVO MESTO — Mila, tačas najbolj razširjen ženski tednik v državi, pripravljaja skupaj z novomeško Krko za soboto, 17. marca, v hotelu Kandija nadvse zanimivo in privlačno prireditve, privlačno zlasti za Novomeščanke. Mila jim namreč zagotavlja brezplačno ureditev pričeske in lepoticenje s Krkinimi kozmetičnimi preparati, tiste, ki se želijo na tak način brezplačno polepšati, pa naj se v soboto med 9. in 19. uro oglasijo v hotelu Kandija. Vabljeni!

ŠERUGA PREDAVA DANES

NOVO MESTO — Danes ob 18. uri bo v tukajšnjem Domu JLA Zvone Šeruga pripovedoval obiskovalcem o dogodivščinah in vtisih s svoje 47.000 km dolge poti po Afriki.

ROCK KONCERT V STRAŽI

STRAŽA — Krajevni odbor ZSMS bo priredil v soboto, 24. marca, ob 20. uri v domu Svobode v Straži rock koncert, na katerem bodo nastopili Shark Killers, Hot Dog, Frakcija Fm in Zveza odpisanih, kot gost večera pa bodo nastopili skupina Mama Dolores in udeleženci Novega rocka. Koncert bo v znak protesta proti izrednemu stanju na Kosovu.

Trebanjci imajo svoj mladinski klub in disko

Posluh Centra interesnih dejavnosti pri OK

TREBNJE — Center interesnih dejavnosti (CID) pri trebanjski občinski konferenci ZSMS-Liberalni stranki je pokazal obilo razumevanja za pobudo dveh mladeničev, bodočih gradbenic, da bi v Trebnjem mladi dobili več možnosti za prijetno in koristno izrabo prostega časa. Dejan Smuk, ki bo čez pol leta služil kruh kot gradbeni tehnik, in Nikola Grubišič, študent, bosta namreč v petek, 16. marca, ob 18. uri odprla mladinski klub v »baraki« na cesti Gučeve brigade 16. Tako imenujejo objekt, kjer je nekoč gostovala tudi trebanjska šola.

»Klub bo odprt samo ob petkih in sobotah od 18. do 22. ure. Na CID razmišljamo, da bi v tem času občasno prirajali tudi tematske večere, pogovore obiskovalcev z raznimi gosti

Dejan Smuk

itd. Vsekakor ne želimo ostati le pri »kafiču«. O vsebini kluba se bomo še pogovarjali. Morebiti bomo uvedli za obiskovalce tudi posebne izkaznice.

Po 22. uri bomo namreč Trebanjcem omogočili še ples v disko, ki bo vsak večer ob tej uri dopolnil zaključek dogajanja v mladinskem klubu. Moram se zahvaliti CID-u za izjemno razumevanje in posluh, prav tako sekretarki OK ZSMS Branki in pa seveda staršem, ki so meni in Nikoli gmotno izdatno pomagali, da sva lahko v zvezi v našem prostoru za mladinski klub v Trebnjem in ga ustrezno opremila,« je povedal 18-letni Dejan Smuk.

P. P.

OBISKAN SEJEM

KRŠKO — Krški avtomobilski sejem se je že kar dobro uveljavil, saj se na Transportnem parkirnem prostoru zbere vsako soboto od 8.00 do 10.00 avtomobilov. Največje povpraševanje je po avtomobilih starejše proizvodnje letnika 1984 in dalje.

AVTOMOBILSKI SEJEM

NOVO MESTO — Zasebna podjetnika Miro Škufca in Miloš Jankovič bosta v sodelovanju z Milanom Kožarjem, lastnikom bifeja »Prepih« na Težki vodi, na parkirišču bifeja odslej vsako nedeljo od 7. do 13. ure prirajala avtomobilski sejem. Na parkirišču je prostora za 250 avtomobilov, prodajo pa bo popestrila živa muzika.

Na sejmu vozi prodajajo tudi kmetijske stroje

Sejem dobro sprejet

BREŽICE — Od vseh sejmov rabljenih avtomobilov, ki so se v zadnjem času razrasli kot gobe po dežju, se brežiški nekoliko razlikujejo. Po tem, da ga ne organizira zasebnik, ampak Združenje šoferjev in avtomobilistov Brežice, in še potem, da je namenjen tudi prodaji kmetijskih strojev in opreme. Ta dejavnost naj bi rešila sicer aktivno združenje iz slabega finančnega položaja. Z zaslužkom bodo namreč pokrivali svoje delovanje, predvsem pa strokovno izpopolnjevanje članov.

Kot je povedal Rudi Arnsšek, predsednik združenja, so imeli pri pridobivanju dovoljenja precej problemov, a ker so imeli tako dejavnost predvideno tudi v svojem statutu, se je vse dobro izteklo. Najli se prostor pri avtobusni postaji, ki bo zadoščal za okrog 200 vozil. Ker je kar 30 članov zaposlenih pri Bribusu, so s tem podjetjem sklenili dogovor o uporabi objekta na avtobusni postaji.

»Z obiskom smo kar zadovoljni. Na prvih dveh sejmih je bilo napredaj po 50 vozil. Resda zaenkrat prevladujejo osebna vozila, vendar računamo, da bo ponudba bolj raznolika, ko bodo kmetje opravili glavna dela v vinogradih. Sejem naj bi vse bolj postajal sejem kmetijskih

Rudi Arnsšek

strojev in opreme,« predvideva Rudi Arnsšek. Odziv na novost v Brežicah je bil zelo dober, čeprav so nekateri prišli zgolj iz radovednosti. Vsekakor so obiskovalci izrekli že precej besed odobravanja. Organizatorji pričakujejo, da bo sejem zaživel (minulo nedeljo ga je že popestril tudi zasebnik z gostinsko ponudbo) in vsako nedeljo privabljati kupce in prodajalce. Za lažji začetek bo vsak član vložil tudi prostovoljno delo.

Halo, tu bralec »Dolenjca«

Novomeški lokalci brez voznih redov — Zatrpana Pugljeva ulica — Zakaj ostajajo članki neobjavljeni?

NOVO MESTO — Prejšnji četrtek je dežurni telefon bolj poredko zazvonil. Verjetno zaradi 8. marca, dneva žena, ki so ga, kot kaže, bralec kljub novemu vetru, vneto proslavljali. Nekaj klicev je kljub temu bilo.

Bralica M. P. iz Novega mesta, ki se vsak dan vozi v Bršljin, pogrša na lokalnih postajah vozni red novomeških lokalcev. To je nerodno za domačine, še bolj pa za tiste, ki se v Novem mestu sploh ne spoznajo. Vožni redi so včasih bili, sedaj pa manjkajo ali so nečitljivi. Za odgovor smo poklicali avtobusno podjetje Gorjanci, kjer so nam zagotovili, da voznih redov sedaj gotovo še ne bo, saj čakajo, da bi se najkasneje v nekaj mesecih preselili na novo avtobusno postajo, s tem pa bi bilo vse znova postavljeno na glavo.

Problem, povezan s prometom, ima tudi bralec P. T. iz Novega mesta. Pravi, da je Pugljeva ulica tako zatrpana s parkiranimi avtomobili uslužbencev z Glavnega trga, in to z obeh strani, da je prevoz skoraj nemogoč, zlasti s tovornimi vozili. Pristojnim organom proroča, naj se v ulici kdaj pa kdaj pojavijo, predlaga pa tudi, da bazarisali parkirišča z ene strani, tako da bi bilo več reda s parkiranjem.

Da ne bomo kazali samo na druge, še nekaj besed o nas samih. Bralka S. iz Črnomlja ni skoparila z ostro kritiko, kajti prispevek za pisma bralecev, ki ga je pravočasno poslala, v prejšnji številki ni

bil objavljen. Njej in drugim, ki se razburjajo zaradi podobnih stvari, v tolažbo: njihovi jezi se pridružujemo tudi novinarji, saj nam pogosto ostajajo zunaj prispevki. Pa nič ne pomagajo. Za vse ni (takoj) prostora. Jeza se počasi ohladi, ko prispevek teden kasneje le izide in vidimo, da se zaradi tega svet ni podrl. Ostaja pa še vedno velika želja: obsežnejši in aktualnejši časopis. Uresničitev je (le navidez) zelo enostavna: več denarja.

T. J.

OPAZEN NAPREDEK DOMAČE OBRTI — Da se je kakovost razstave domače obrti v Trebnjem od lanskega prikaza spet izboljšala, so na četrtkovi otvoritvi soglašali vsi govorniki, od dr. Janeza Bogataja, Mare Rupena-Osolnik, predstavnika slovenske gospodarske zbornice Kukovice pa do predsednika trebanjske vlade Maksa Kurenta. O tržno zelo zanimivi obrti pa priča tudi obljuba direktorja ljubljanskega Doma Draga Železnika, da bodo vseh 1278 izdelkov domače obrti iz lokal 46 izdelovalcev oz. skupin na šolah odkupili ne glede na ceno. Ob teh izdelkih so kmetice dale na ogled še domače dobrote. (Foto: P. Perc)

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunhili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

kozerija

NOČ, DOLGA NAJMANJ DVAJSET LET

— Ate, zakaj pa so učitelji nezadovoljni?
— Veliko stvari jih razburja.
— Povej mi jih vsaj nekaj, prosim.
— Nerešenega je marsikaj. Materialni položaj šol, na primer.
— Kaj to pomeni?
— Šole nimajo cvenka za nakup modernih učnih pripomočkov. Nimajo denarja za knjige, strokovne revije. Še za marsikaj.
— Verjetno učitelje vznemirja še kaj drugega kot to.

— V učnih načrtih je preveč snovi, v šolah je preveč politike.
— Tega ne razumem.
— Ko odrasteš, boš. Učitelji imajo občutek, da njihovega mnenja nihče ne posluša.
— Kdo je to: nihče?
— Strici in tete, ki na visokih in pomembnih stolčkih v Belem mestu krojijo usodo prosvetarjem in šolam, čeprav so bili nazadnje v razredu pred mnogimi leti.
— Kaj pa plače?
— Tudi te niso, da bi se človek

metal na trepalnice.
— Pa še različne so, kajne?
— Zadel si v črno. Za isto delo dobi učitelj v Repičevi Dragi kar precej manj od učitelja, ki se poti v Belem mestu.
— To ni pošteno, se mi zdi.
— Pravijo, da bodo tudi to uredili.
— Ate, so ti in drugi učiteljski problemi in težave od včeraj?
— Nikakor ne.
— Koliko časa pa se že vse skupaj vleče?

— Dvajset, petindvajset, morda celo več let. Zakaj sprašuješ?
— Slišal sem šolskega ministra, ki je po televiziji rekel, da se težave prosvetarjev ne dajo rešiti čez noč.
— Res je.
— Čudno, ate. V šoli smo se učili, da traja noč osem, devet, morda deset ur. To verjetno za navadne ljudi, šolskemu ministru pa se, tako kaže, lahko zavleče noč tudi na dvajset, petindvajset in več let.

TONI GAŠPERIČ

studio Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Zreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice PAVLI PEVEC iz Griča pri Šmarjških Toplicah. Nagrado bo prejela po pošti. Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je ta teden z eno novostjo takšna:

- (1) Radi imamo vse ljudi — ANSAMBEL I. RUPARJA
- (2) Jasmin — SPOMIN
- (3) Vazvetele so veje jasmina — DOLENJSKI FANTJE
- (4) Ljubezni mi nisi dala — FANTJE Z VSEH TROV
- (5) Dovolj tujine — ANSAMBEL LIPA
- (6) Kakor sedaj cvetel bo maj — ANSAMBEL F. MIHELIČA
- (7) Dolenjski kaveljci — ANSAMBEL I. PUGLJA
- (8) Haha, Košir se še ne da — AVSENIK
- (9) Česnja je cvete — GORENJC
- (10) Pa prišel je dan poroke — ANSAMBEL V. PETRIČA

Predlog za prihodnji teden: Ko je praznovanje — MIRO KLINC

Glasujem za: .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto